KRANJ, torek, 25. 1. 1983 CENA 11 din Št. 6

GLAS

LETO XXXVI

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Glavni urednik: Igor Slavec Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Integralov aktualni pogovor

Jože Smole, Marko Bulc in Jože Slokar so na Bledu vodilnim v sozdu Integral spregovorili o aktualnih političnih in gospodarskih razmerah v svetu in pri nas — Bolje organizirati javni prevoz, krepkeje vključiti tovorni promet v mednarodnega in za 20 odstotkov povečati devizni priliv v turizmu, so letošnje osrednje Integralove naloge

Jože Smole, Marko Bulc in Jože Slokar so poslovodečim v sozdu Integral spregovorili o aktualnih političnih in gospodarskih razmerah v svetu in pri nas. Obveščenost prav gotovo pripomore k boljšemu delu, zato je Integralova poteza pohvale vredna. — Foto: F. Perdan

Bled — V blejskem hotelu Golf so se v petek, 21. januarja na aktualnem pogovoru zbrali vodilni delavci sozda Integral, v katerem 7 tisoč delavcev opravlja dejavnosti potniškega in tovornega prometa, proizvodnje, gostinsko-turistične dejavnosti ter vzdrževanja prevoznih zmogljivosti v 44 jugoslovanskih občinah. V goste so povabili Jožeta Smoleta, člana predsedstva CK ZKS, Marka Bulca, predsednika Gospodarske zbornice Slovenije in Jožeta Slokarja, predsednika SISEOT Slovenije. Na novo poslovno leto, ki ne bo lahko, se moramo temeljito pripraviti, je uvodoma dejal Anton Rous, predsednik poslovodnega odbora sozda Integral, ko je osvetlil lanske razultate in letošnje načrte. V ta okvir je spadala tudi seznanitev z aktualnimi političnimi in gospodarskimi razmerami v svetu in pri nas.

Jože Smole je spregovoril o zdajšnjih vojaško-političnih razmerah v svetu, o nameščanju jedrskega orožja ter o svetovni gospodarski krizi, ki kljub nasprotnim pričakovanjem še vedno traja. Strokovnjaki celo napovedujejo, da bo letos svetovna trgovina ostala na lanski ravni. Posebno pozornost je posvetil odnosom med razvitim in nerazvitim svetom, veliki zadolženosti manj razvitih dežel, saj se je v zadnjem desetletju povečala kar sedemkratno. Jugoslavija je na enajstem mestu med dvajsetimi najbolj zadolženimi deželami sveta. Vendar absolutne številke ne povedo vsega, bolj zgovorni so podatki o zmožnosti odplačevanja posojil. Naši letošnji dolgovi bodo zahtevali 41 odstotkov deviznega priliva, kar je v primerjavi z mnogimi drugimi državami, ki morajo letos odplačati manjši znesek posojila, ugodno. Nova posojila, ki so jih Jugoslaviji odobrile mednarodne banke, imajo srednjeročni značaj, in kar je posebej pomembno, namenjena so nakupom blaga v tujini ter prodaji našega blaga na tuje in torej podpirajo naša stabilizacijska prizadevanja.

Marko Bulc je kot predsednik gospodarske zbornice govoril predvsem o domačih gospodarskih razmerah in letošnjih nalogah ter ob tem poudaril, da mora vseh 26 panog našega gospodarstva pregnesti svoj razvoj, iz kvantitetne rasti preiti v kvalitetno, kar zahteva večjo produktivnost, kvaliteto in boljšo organizacijo dela. Realne so naše ambicije o letošnjem 20 odstotkov večjem izvozu, saj je v zadnjih letih Jugoslavija od 0,53-odstotnega deleža v svetovni trgovini padla na 0,47-odstotnega. Letošnje pogoje deviznega poslovanja pa je natančneje osvetlil Jože Slokar.

V pogovoru je prevladala misel, da so nekateri tekoči ukrepi naredili veliko škode v našem gospodarstvu, pri čemer so posebej mislili na turizem in depozit. Anton Rous je spregovoril o letošnjih osrednjih nalogah Integrala, ki so poleg bolje organiziranega javnega prevoza in večje vključitve tovornega prometa v mednarodnega tudi 20 odstotkov večji devizni priliv v turizmu. Seveda pa bo moralo turistično gospodarstvo izboljšati ponudbo, prodornejše bi moralo biti tudi pri narekovanju pogojev turističnega gospodarjenja.

M. Volčjak

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Gorenjska avtocesta

Včeraj je minilo teden dni, ko so na trasi bodoče gorenjske avtoceste zabrneli stroji in začeli odstranjevati vrhnji sloj zemlje. Trimesečno zakasnitev začetka gradnje sta povzročila zbiranje dokumentacije in pridobitev bančne garancije. Vendar investitor, Republiška skupnost za ceste in izvajalec, Slovenija ceste — Tehnika obljubljata, da bo cesta zgrajena do konca prihodnjega leta, če bo le vseskozi dovolj denarja.

Znano je, da predračun za gradnjo te 29 kilometrov dolge ceste znaša 3,2 milijarde dinarjev in da naj bi cesta z vsemi potrebnimi dodatnimi deli veljala okrog 5,2 milijarde dinarjev. 30,9 milijona dolarjev je s posojilom za gradnjo te ceste namenila Mednarodna banka za obnovo in razvoj, preostali manjkajoči denar pa v Sloveniji zbiramo z 2 dinarjema od vsakega prodanega litra motornega goriva. Takšna finančna konstrukcija je sicer dokaj ugodna, vendar pa ima dva pogoja: zaradi mednarodnega posojila je cesto treba zgraditi do predvidenega roka, zaradi motornega dinarja pa bi morala biti primerna (količinsko) in nemotena tudi preskrba oziroma prodaja motornega goriva.

Na zadnji seji odbora za gradnjo avtoceste minuli teden v Kranju so bili predstavniki investitorja, izvajalca in vseh drugih služb. Poročilo investitorja in izvajalca je bilo jedrnato in kratko in je dajalo vtis, da vse poteka po programu. Razprava, ki se je lotila pripravljalnih del, zemljiško-lastninskih vprašanj, posameznih projektov, dokumentacije in soglasij, vprašanja cestnine pa je celotno lepo sliko razstavila na dokaj meglen mozaik vsega, kar je treba še narediti. Pri vseh naštetih vprašanjih še marsikaj ni dorečeno. Pri sporednih delih manjkajo projekti, potrebna bodo še različna soglasja, s KŽK in zasebniki še vedno niso dokončno razrešeni vsi zemljiško-lastninski oziroma odškodninski odnosi. Nesoglasja in pripombe se kažejo v predlaganem cestninskem sistemu. Skratka, gre za kopico vprašanj, zaradi katerih smo prizadeti in vsak po svoje občutljivi. Zato si predvsem investitor in ostale službe pri izgradnji tega velikega projekta ne bi smeli privoščiti na videz in v celoti gledano morda nepomembnih, vendar pa še kako občutljivih osnovnošolskih napak. Pri gradnji tako velikega projekta se na primer ne bi smelo dogajati, da imamo gradbeno dovoljenje, nimamo pa zemlje; da urbanisti tako rekoč prosijo odgovorne, kakšna dovoljenja še želijo, namesto da bi si jih sami pravočasno preskrbeli. Zato je razumljivo stališče gradbenega odbora v Kranju, katerega predsednik je Ivo Miklavčič, da je končno skrajni čas, da se investitor in izvajalec dogovorita, kdo bo tisti, ki se bo v Kranju obračal na ustrezne službe za pravočasno pridobitev potrebnih soglasij itd.

Odsek avtoceste Naklo—Ljubljana pomeni del transjugoslovanske avtoceste Karavanke—Gevgelija, predstavlja povezavo z Zahodno Evropo in del hrbtenice cestnega omrežja v Jugoslaviji. Tako pomemben projekt zato pomeni odgovorno in organizirano delo na vseh področjih.

A. Žalar

Zaključni računi pomembna naloga

Letos široka akcija

V tem tednu v vseh gorenjskih občinah pregledujejo rezultate lanskega gospodarjenja, ki bodo številčno in vsebinsko ovrednoteni pomenili izhodišče za gospodarjenje v letu 1983. Osnove letošnjih gospodarskih načrtov so sicer že zarisane, lanski rezultati pa bodo pomenili realen temelj, kako do začrtanih ciljev.

Sindikati, izvršni sveti, predstavniki delavskih svetov in poslovodni delavci so že rekli besedo o lanskih dosežkih. Služba družbenega knjigovodstva jih bo ocenila s kritičnim očesom, saj se bo posvetila pretežno slaboštim gospodarjenja, med drugim tudi izgubam. Gospodarska zbornica se posveča pretežno izvoznim rezultatom, njena naloga pa je tudi preučiti možnosti, kako na področju zunanjetrgovinske menjave doseči še več. Delavci v osnovnih organizacijah sindikata, mladinci in komunisti bodo torej dobili v razpravo z vseh strani osvetljene podatke o lanskem gospodarjenju. Seveda pa jih bo v obdobju, ko je prva naloga dobro gospodarjenje in je samoupravljanje postavljeno nekoliko v stran, zanimalo tudi slednje. Upoštevanju samoupravnih pravic delavcev, kršitvi samoupravnih sporazumov, izogibanju odgovornosti in podobnim kritičnim pojavom se bodo dodobra posvetili družbeni pravobranilci samoupravljanja, tako da bo informacija o gospodarjenju podkrepljena tudi s te plati.

Akcija »zaključni računi« pa bi bila prav gotovo nepopolna, ko bi delavci razpravljali zgolj o gospodarskih rezultatih, ki jih je dosegla njihova delovna organizacija. Izkušnje prejšnjih let kažejo, da delavec zahteva tudi vpogled v družbene dejavnosti, tudi na področje bančništva, zavarovalništva, kamor prav tako odvaja rezultate svojega dela, vendar tjakaj njegov vsakoletni »nadzor« ni segel. Tu je tudi največ možnosti odtujevanja dohodka, kajti samoupravna pota v družbene dejavnosti, banke in zavarovalnice so bolj vijugava kot v združeno delo. Do konca januarja, se pravi še v tem tednu, se bo sindikat posvetoval s predstavniki skupščin, da bo poročilo o lanskem gospodarjenju dopolnil tudi s to informacijo. Slednjo bodo nato obravnavali na zborih delavcev, ki bodo dali tudi odločilno oceno.

V Tržiču so se sindikati že posvetovali z drugimi udeleženci akcije »zaključni računi«, v Škofji Loki, Kranju, Radovljici in na Jesenicah pa se bodo do konca tedna.

D. Ž.

***Prava pomlad na Bledu** — Minuli teden se je Bled kopal v pravem pomladanskem vremenu. Sonce je prijetno grelo in zvabilo goste na sprehod okoli jezera. Mnogi so se s pletnami popeljali na otok, kar je za ta čas resnično nenavadno, saj blejsko jezero običajno že pokriva led. Blejci ne pomnijo tako toplega januarja. Leta 1952 so se s pletnami vozili na otok, vendar je pritiskal mraz, februarja pa je nasulo snega. Kaže, da letos z drsanjem na blejskem jezeru ne bo nič. Četudi bo pritisnil mraz, bo jezero prekrila le tanka ledena skorja. — Foto: F. Perdan*

Denar ni edina ovira

Po programu sklada za gradnjo družbenih objektov bi v drugi polovici leta lahko v Kranju na Zlatem polju začeli graditi Center usmerjenega izobraževanja, ki ga najteže pričakujejo učenci Šolskega centra Iskre.

Kranj — Po nekaj letih priprav, omahovanja in zbiranja potrebnih sredstev bi na Zlatem polju letos lahko zasadili prvo lopato za novo stavbo Centra usmerjenega izobraževanja. Nove prostore še posebej težko pričakujejo učenci Šolskega centra Iskre, ki nimajo dovolj prostora v že zdavnaj pretesni stavbi v Savski Loki. Stavba, ki je bila zgrajena za 200 učencev, namreč ne more sprejeti pod streho sedemkrat več učencev, kolikor jih je vpisanih zadnja leta. Potrebe kranjskega gospodarstva po kadrih proizvodnih smeri so namreč iz leta v leto večje, zato je naraščalo tudi število vpisanih. Šola zato gostuje po drugih kranjskih srednjih šolah, predvsem v stavbi gimnazije.

Za gradnjo Centra usmerjenega izobraževanja, ki naj bi ga gradili v treh etapah, bi bilo treba zbrati 320 milijonov novih din. Letos se bo samo v občinskem skladu za gradnjo družbenih objektov zbralo za te namene 100 milijonov din, kar pa seveda po sedanjih kriterijih ne zadostuje niti za začetek gradnje. V Kranju zato razmišljajo o možnosti, da bi združeno delo že letos poravnalo obveznosti, ki jih ima do sklada do leta 1985. Tako bi se v skladu zbralo dovolj sredstev za začetek gradnje v prvi etapi.

Vendar pa denarni problemi niso edina ovira, zaradi katere se je začetek gradnje zadnja leta odlagal. Še vedno namreč velja zvezna omejitev gradnje družbenih objektov, nova ovira za uresničitev programa gradnje Centra usmerjenega izobraževanja pa je tudi novi zakon o varovanju kmetijske zemlje. Gradnja nove stavbe je namreč predvidena na zemlji prve kvalitete v bližini že zgrajenega novega dijaškega in študentskega doma na Zlatem polju.

L. M.

PO JUGOSLAVIJI

5. SEJA CK ZKS

Samoupravno združevanje dela in sredstev kot bistvena sestavina uveljavljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in gospodarske stabilizacije, je bila osrednja tema ponedeljkove seje CK ZKS. Uvodno poročilo je pripravil član predsedstva CK ZKS Štefan Korošec.

UKREP O DEPOZITU BO TREBA DOPOLNITI

V vseh republikah in pokrajinah morajo zagotoviti dovolj deviz, ki so potrebne za normalno oskrbljenost trga z osnovnimi življenjskimi artikli, je poudaril zvezni sekretar za finance Jože Florjančič. Povedal je tudi, da zvezni izvršni svet pripravlja analizo o tem, kakšne rezultate je dal ukrep o depozitu za iznos dinarjev v tujino, s katerim smo zajezili nerazumen letni odliv na obmejna območja Avstrije in Italije. Po nekaterih ocenah je znašal ta odliv letno okoli 1,5 milijona dolarjev. Ukrep bo treba po njegovem mnenju dopolniti, veljati pa naj bi prenehal konec tega leta. Vendar pa bi se pred njegovo ukinitvijo veljalo dogovoriti za ustreznejši carinski režim in ne nazadnje najti tudi skupen jezik s poslovnimi ustanovami na področjih Italije in Avstrije, da posamezniki ne bi zlorabljali gospodarskega sodelovanja in podcenjevali naše valute.

EPIDEMIJA GRIPE V KRUŠEVCU

Po podatkih zdravstvene službe v Kruševcu je zbolelo 900 ljudi za gripo. Tudi v Trsteniku je za gripo zbolelo več sto ljudi. Po podatkih zdravstvene službe, se epidemija gripe v tem koncu države že končuje. O novem valu pa poročajo tudi bliže. Tako naj za gripo obolelo že precej ljudi na mariborskem območju.

VEČ PRISTOJNOSTI DRUŽBENIM PRAVOBRANILCEM

Varstvo družbene lastnine naj bi v celoti prešlo v pristojnost družbenih pravobranilcev samoupravljanja. To pomeni, da bi lahko družbeni pravobranilci posegali tudi v pogodbene odnose med družbenimi pravnimi osebami in zasebniki, za kar so bila doslej pristojna javna pravobranilstva. Vendar se bosta družbeni in javni pravobranilec lahko dogovorila, da se slednji lahko še nadalje ukvarja s temi zadevami.

Pravna pomoč tudi v Škofji Loki

S februarjem bodo tudi škofjeloški delavci in sindikalne organizacije deležni popolne pravne pomoči — Težnja po enotni organiziranosti pravne svetovalnice na Gorenjskem

Škofja Loka — Ko so pri občinskem svetu Zveze sindikatov v Kranju proti koncu minulega leta ustanavljali pravno svetovalnico, je novost spremljala zamisel o enotno organizirani pravni pomoči za vse gorenjske delavce in sindikalne organizacije. Razmere tedaj še niso dozorele, zato so v Kranju začasno ustanovili pravno svetovalnico le za kranjske delavce.

S februarjem pravna posvetovalnica odpira vrata tudi škofjeloškim delavcem in osnovnim organizacijam sindikata, vanjo pa se bodo bržčas začeli sčasoma zatekati tudi delavci preostalih gorenjskih občin. Tudi pri njih se verjetno že kaže potreba po celoviti pravni pomoči, ki bi nudila nasvete, v različnih pravnih postopkih priskočila na pomoč s pisanimi vlogami, zastopala delavca (ali osnovno organizacijo sindikata) pred sodišči, samoupravnimi in državnimi organi.

V Škofji Loki so imeli do zdaj nekakšno zasilno pravno posvetovalnico, ki je bila omejena zgolj na nudenje nasvetov in pojasnil, sestavljanje vlog na samoupravne organe združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in sodišč združenega dela. Zakon o pravni pomoči pa terja od sindikata, da za delavce ustanovi takšno pravno svetovalnico, ki bo poleg nasvetov in posvetovanj z delavci prevzela na pleča tudi zastopstvo pred samoupravnimi organi delovnih organizacij ali samoupravnih interesnih skupnosti, slednjič pa tudi sodišči združenega dela. Zakon terja od sindikata tako pravno pomoč, ki bo koristila tudi osnovnim organizacijam sindikata v podobnih primerih kot posameznikom, hkrati pa bedela nad ustreznostjo samoupravnih aktov organizacij združenega dela. Za sindikat, ki je imel pravno pomoč doslej organizirano pretežno po škofjeloškem starem vzoru, zakon nalaga precej zahtevno nalogo. Za škofjeloški občinski svet zveze sindikatov (in tudi preostale) bi bila samostojna pravna svetovalnica zato trd oreh, ki ga verjetno ne bi zmogli. Zato se bodo poslej Škofjeločani posluževali pravne pomoči v skupno zasnovani pravni svetovalnici v Kranju, kjer dela usposobljen pravni svetovalec. Stara svetovalnica v Škofji Loki tako ne bo več delovala, saj je nepopolno svetovanje nesmotrno, zlasti še, ker kranjski občinski svet nudi zakonu ustrezno in strokovno pomoč.

V Škofji Loki bodo iskalce pravne pomoči sprejemali dvakrat mesečno — vsak drugi in četrti torek od 12. do 16. ure v sejni sobi Doma Zveze borcev.

D. Ž.

Dopolnilni pouk srbohrvatskega jezika

V jeseniški občini si na vseh šolah prizadevajo, da bi dosegli dober učni uspeh — Najboljši v Mojstrani, kjer imajo tudi najmanj učencev v oddelku — Dodatni program in dopolnilni pouk

Jesenice — V minulem šolskem letu je v šolah jeseniške občine napredovalo v naslednje razrede 3144 učencev ali 97 odstotkov otrok in se je v primerjavi z letom prej učna uspešnost učencev v povprečju nekoliko izboljšala. Ponovno se je nekoliko zaostril kriterij kvalitete znanja. Uspešnost učencev se pri posameznih šolah bistveno ne razlikuje in se giblje od 95 odstotkov na osnovni šoli na Beli do 98 odstotkov v Mojstrani, ki pa ima hkrati tudi najmanj učencev na oddelek — le 22, medtem ko je osnovna šola na Beli edina šola v občini, ki ima pouk do četrtega razreda v dveh izmenah. Na razredni stopnji je največ neuspešnih učencev v 2. razredu, na predmetni pa v 7. in 8. razredu.

Da so šole dosegle takšno uspešnost, je bila potrebna dodatna skrb učiteljev in strokovnih delavcev za manj uspešne učence. Na vseh šolah so zanje organizirali dopolnilni pouk, obenem pa so nekatere šole bolj, druge pa manj, poskrbele tudi za dodatni pouk najboljših učencev. Zanimivo je, da je en učenec preskočil iz prvega v tretji razred.

Dodatni vzgojnoizobraževalni program je bil tako bogat, da se v nekaterih šolah celo bojijo, da so učenci preveč obremenjeni. V minulem šolskem letu je na vseh šolah delovalo okoli 270 krožkov in raznih dejavnost z okoli 4.100 člani, največ športnih, razveseljivo pa se je povečalo zanimanje učencev za tehnične dejavnosti. Vendar pa so se na šolah tudi zavedajo, da bo treba bolj poskrbeti za tiste učence, ki se ne vključujejo v nobene dejavnosti — predvsem tisti, ki so iz oddaljenih krajev in tudi slabši in teže vzgojljivi učenci, ki bi jim interesna dejavnost prav posebno koristila.

Na osnovnih šolah na Beli, Tone Čufar in Prežihov Voranc je bilo v minulem šolskem letu 820 učencev po poreklu iz drugih jugoslovanskih republik. Zanje so šole organizirale fakultativni pouk srbohrvatskega jezika, tiste učence, ki so se v kratkem priselili in prešolali na te šole in so imeli zaradi razlik v učnih načrtih težave pri posameznih predmetih, pa so vključili v dopolnilni pouk. Tako se je fakultativnega pouka srbohrvatskega jezika udeleževalo 262 učencev — v osnovni šoli Tone Čufar 109, Prežihov Voranc 89 in na Beli 64 učencev. Na osnovni šoli Prežihov Voranc je bilo lani med novinci v prvem razredu kar polovica iz srbohrvatskega jezikovnega področja.

Tako jeseniške šole namenjajo posebno skrb dobrim učnim uspehom učencev in si prizadevajo, da bi kar najbolje posredovali redni in dodatni vzgojnoizobraževalni program.

D. Sedej

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Žalar in Danica Žlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Lojze Erjavec, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-860, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komerciala, propaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72 — Polletna naročnina 350,- din.

Iz glasil združenega dela

ogledalo

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE
December 1982 Leto X. Številka 7
TK GORENJSKI TISK KRANJ

INVESTICIJSKI PROJEKT: TISKARNA – IZVOZNI PROGRAM

Z investicijo so začeli resno delati že lani. Izdelali so idejno zasnovo gradnje na Primskovem z več možnimi inačicami. S tem so hoteli v grobem pokazati možnosti gradnje, probleme z morebitno preselitvijo proizvodnje in vrsto prostorskih težav. Zaradi poostrenih pogojev investiranja pa je izdelava investicijskega programa in sploh upravičenost gradnje zelo težka in odgovorna. Ocenjujejo, da pride v poštev le prva faza gradnje, ko naj bi zgradili dve proizvodni hali, prizidke na severnem in delno na južnem delu ter skladišče nevarnih snovi. Vrednost prve faze investicije bo približno 36 milijarde starih dinarjev, kar je okrog 70 odstotkov celotne investicije.

Malo zanimanja mladih za vojaške poklic

Radovljica — Na nedavni s koordinacijskega odbora za usmer nje mladine v vojaške in obramb poklice pri OK SZDL Radovljica med drugim obravnavali poklic namere osmošolcev iz radovlji občine. Letos končuje osmi razr 378 deklet in fantov, željo za nad ljevanje šolanja v vojaških šolah je izrazilo le pet učencev. Kl navidez majhnemu številu so R dovljičani v vrhu slovenskih obči ki dajejo kadre za vojaške nalo K takim rezultatom so prav goto pripomogla, kakor so ugotovili ub leženci seje, dolgoletna prizadevan osnovnih šol, skupnosti za zapos vanje in — ne nazadnje — koord nacijskega odbora; le-ti so razvij želje učencev s številnimi dejavno mi v načrtovani smeri povečeva števila kandidatov. Premalo pri godljivosti pa so pokazali v arma kjer bi se morali bolj prožno pri gajati potrebam današnjega časa omiliti številne demotivacijske d javnike pri vpisu v vojaške šole. K so nadalje ocenili, bi na p področju morali storiti več kot d slej tudi v teritorialni obrambi Zvezi rezervnih vojaških starešin v bodoče pa prav tako ne bi smeli nemarjati usmerjevalnega dela mladimi v srednjih šolah.

Razpravljalci so med drugim glasili, da bo v prihodnje potreb večja skrb za posameznike, ki se nimajo za vojaške poklice, že petega razreda osnovne šole dal Enako naj velja vsa pozorn njihovim staršem, saj imajo prav največkrat glavno besedo pri kon odločitvi otrok.

Pomembno je, so menili ob kon seje, da so prizadevanja in ak nosti stalne. Tako čakajo uče višjih razredov osnovnih šol in čl obrambnih krožkov v njih dr polletje šolskega leta zanim dejavnosti; na sporedu so streljan orientacija v prostoru s kompas tabor heroja Tončka, obisk splo srednje vojaške šole Franca Ros na-Staneta v Ljubljani in pre vanja o vojaških šolah ter pokli ki bodo ob novih slikovitih pro nicah delavske univerze Univer verjetno za mlade zelo zanim

M. O.

Dvakrat več prireditev kot lani

Kranj — Če bi obveljalo načrtovano število prireditev, ki sodijo v vsakoletni občinski program in so zato deležni tudi družbene pomoči, bi jih bilo vsaj še enkrat več kot lani. Tak osnutek programa je obravnavalo na zadnji seji predsedstvo občinske konference SZDL Kranj, vendar ga je s številnimi pripombami vrnilo koordinacijskemu odboru v ponovno presojo. Predvsem se je predsedstvo vprašalo, ali lahko v tem letu namenimo kar okoli 2 milijardi starih din za prireditve, ki se sicer financirajo iz več virov. Le redki prireditelji namreč ne zaprosijo poleg občinskih sredstev še za prispevke v organizacijah združenega dela. Prav zato je predsedstvo menilo, da bi bilo koristno ves program finančno ovrednotiti, saj bi na ta način lažje selekcionirali sedanji predl ni program. Vsekakor se bo tr odločati za prireditve, ki so boga še po vsebini in skromnejše po od Predsedstvo je podprlo tudi pr devanja borcev, ki menijo, da lahko tradicionalne oblike pro pomembnejših dogodkov iz NOB tolikih letih vendarle že sprem ter zato pritegnili k proslavam mladih.

Ko je razpravljalo o letošn programu prireditev v kranjski čini, je predsedstvo sklenilo, da treba pripraviti tudi koledar prireditev, ki bo služil ne le koristen pripomoček vsem ani torjem v delovnih sredinah, pa tudi vsem občanom.

Zadovoljni krvodajalci in organizatorji

Kranj — Tri tedne je nad vhodom v prostore Delavskega doma v Kranju visela bela zastava z rdečim križem. Znak, da tu začasno dela skupina Zavoda za transfuzijo Ljubljana in da sem prihajajo ljudje, ki so pripravljeni darovati svojo kri za reševanje tujih življenj.

Kranjčani so dolga leta hodili darovat kri v Ljubljano na zavod, še prej pa v bolnico za TBC na Golnik. Veliko časa je vzel ta način, kajti ljudje so se morali z avtobusi voziti v Ljubljano, tam pa je bilo treba ponavadi čakati, kajti prihajale so skupine iz vse Slovenije, in tako je krvodajalec izgubil ves dan.

Zadnja leta pa Zavod za transfuzijo uvaja novost, da s svojo ekipo hodi v posamezne centre Slovenije, bliže ljudem in tu organizira provizorične transfuzijske postaje. To ni nič novega tudi na Gorenjskem. Jesenice, Radovljica in Tržič to organizacijo že poznajo, za Kranj pa je to prvič. Kot nam je povedala Katjuša Virnik, sekretarka Občinskega odbora RK Kranj, so bili organizatorji krajevnih odborov RK v začetku nekoliko v dvomih. Ko pa sta jim stvar nazorno obrazložila dr. Lukič z Zavoda za transfuzijo v Ljubljani in dr. Janez Remškar, so se za novost ogreli. Sprva so imeli na voljo Dom upokojencev v Kranju, vendar so potem ugotovili, da bi bil takšen promet le malo prehud za stanovalce doma, pa so se odločili za Delavski dom. Eno od predavalnic so preuredili v začasno sobo za odvzem krvi, ostale prostore so uporabili za kartoteko, za osebni pregled, eno pa za malico. Pri tem se je izkazala tudi Samopostrežna restavracija Kranj, ki je vsako uro v termovkah pripeljala sveže tople obroke in prevzela tudi strežbo.

Na koncu akcije so bili zadovoljni prav vsi: organizatorji in krvodajalci. Iz vseh krajevnih skupnosti Kranja se je v 13 dneh zvrstilo na začasni krvodajalski postaji okrog 3200 občanov.

Rudi Kolman, organizator in kontrolor dela z Zavoda za transfuzijo Ljubljana: »Akcija v Kranju poteka v redu in prepričan sem, da je večina ljudi bolj zadovoljna, kot če bi morali svoje plemenito poslanstvo opraviti v Ljubljani. Pa veliko ceneje je za vse: za nas in za Občinski odbor Rdečega križa. Odpadejo dragi prevozi. Naša ekipa je že vajena dela na terenu, vajena improvizirati. Mize sicer res niso udobne,

vendar delamo po vseh predpisih v enotni medicinski doktrini. Šest miz je ves čas zasedenih in v eni uri sprejmemo kar okrog štirideset darovalcev. Hitro poteka, ni čakanja in ljudje so hitro prosti. Kot vidim tu in kot imamo izkušnje že od drugod, bo nova praksa ugodno sprejeta tudi v Kranju.«

Ljuba Milivojevič, krvodajalka iz Orehka pri Kranju: »Danes sem dala kri že štirinajstič. Veliko bolj mi je všeč, da je odvzem krvi organiziran kar v Kranju. Nobene gneče ni, zraka imaš dovolj, ni zakajenih prostorov. V tisti gneči na Zavodu za transfuzijo v Ljubljani ti je bilo slabo že zaradi tega, ker so se množice darovalcev krvi, ki prihajajo iz vse Slovenije, stiskale v avli. Tudi bolj domače je. Predvsem pa gre hitreje in imaš kot krvodajalec vsaj nekaj od tistih prostih ur, ki ti za ta dan pripadajo.«

Ivo Mezek, predsednik RK Orehek-Drulovka: »Takoj sem bil za to, da pride ekipa iz Ljubljane v Kranj. Po štiri ure smo čakali v Ljubljani. Zdaj pa bomo Orehovčani in Drulovčani, ki smo bili ob šestih zjutraj na vrsti, pred osmo vsi gotovi. Okrog 9 naših krajanov je dalo kri. Prec mladih smo letos pridobili in ko vsakič bomo tudi tokrat presegl plan.«

Joško Kuralt, podpredsednik KO RK Vodovodni stolp: »Zam je to najboljši način odvzema krvi kar smo jih imeli. 15 let smo vozil krvodajalce v Ljubljano, se tam drenjali. Tu pa nihče ni vezan na avtobus, ni gneče. Marsikdo mi je že dejal, da bo prišel tudi on, če bo krvodajalska akcija kar v Kranju. Letos imamo prijavljenih 557 kr vodajalcev, od teh pa se jih je že 5 prijavilo za naslednjo krvodajalsko akcijo, ki bo avgusta. V naši kra jevni skupnosti je problem odselje vanje mladih. Vsi se selijo na Planino, vendar se potrudimo in plan krvodajalcev vedno preselem mo. Tudi tokrat smo ga.« D. Dolenc

Kaj draži gradnjo stanovanj?

Med obiskom delovne skupine centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije v Kranju je bilo v razpravi o dosežkih na področju usmerjene družbene stanovanjske gradnje v kranjski občini precej govora tudi o ceni stanovanj. Podobno kot nekaj dni pred tem na posebni tiskovni konferenci, je tudi tokrat razprava pokazala in podkrepila, da ni moč tako enostavno s prstom pokazati na tistega, ki je na področju stanovanjske gradnje danes resnično najdražji v državi.

Nasprotno, izkazalo se je, da kljub dogovorjenemu redu glede pogojev, ki vplivajo na ceno stanovanj, vlada v državi in v Sloveniji velik nered in da je v Sloveniji pravzaprav toliko določil, kolikor je občin. Faktorjev, ki vplivajo na ceno stanovanj, je veliko; dogovorjenih (vendar pa različno tolmačenih pa nekako petnajst. V to razpredelnico pa sodi tudi tako imenovana gradbena operativa, ki v kranjski občini v ceni kvadratnega metra stanovanja sodeluje s približno tretjinskim deležem.

Na področju gradbene operative je SGP Gradbinec Kranj trenutno največja gradbena organizacija na Gorenjskem. V celotnem prihodku, ki znaša 250 milijard starih dinarjev, Gradbinec s stanovanjskim dinarjem pokriva okrog 35 odstotkov, v kranjski občini pa kar 60 do 65 odstotkov. Podatki kažejo, da so materialni stroški rasli hitreje, kot cena stanovanj. Nadalje je Gradbinec s stanovanjsko gradnjo ustvarjal najmanjšo možno akumulacijo. Ob prehodu na usmerjeno družbeno stanovanjsko gradnjo (in še danes) delovna organizacija sodeluje tudi z lastnimi sredstvi pri stanovanjski gradnji. Da bi zadostili ciljem usmerjene družbene stanovanjske gradnje so v Gradbincu prešli na združevanje temeljnih organizacij združenega dela. Zaostrili so odgovornost delavcev in kvaliteto.

Uspehi so se kmalu pokazali. Veliko se je izboljšalo zaradi sankcioniranja pri nespoštovanju dogovorov. Izboljšala se je kvaliteta. Korak naprej je bil narejen na področju urejanja zemljišč. Vendar, pa je vse to premalo in rezerv, ki bi prispevale k cenejši gradnji je še veliko. Osnovna ugotovitev je, da je gradbena operativa še vedno preveč razdrobljena, zato slabše učinkovita, morda včasih neustrezno opremljena in zato tehnološko oslabljena in nenazadnje seveda zato tudi draga. Slabo povezovanje, nedorečeno in neurejeno pogodbeno sodelovanje, slabo uveljavljeno dohodkovno povezovanje tako v gradbeni operativi kot izven nje, je prav gotovo naslednji razlog, ki vpliva na ceno. Čeprav so se gradbeni roki že močno skrajšali (žal ni na voljo tovrstnih primerjav s tujino), so tudi tu prav gotovo še rezerve. In nenazadnje ponovna ugotovitev, da bi na vseh omenjenih vprašanjih na Gorenjskem vendarle morali narediti korak naprej, potrjujejo, da ima gradbena operativa lahko pomemben vpliv na dražja ali cenejša stanovanja.

Nekdo je rekel v razpravi, da bi bila takšna strokovna služba, kot je Domplan na področju stanovanjske gradnje, najbrž dovolj in dovolj kvalitetna za celo Gorenjsko, ne pa da ima vsaka občina danes svojo tovrstno službo. Tudi ta pripomba nenazadnje narekuje, da medobčinski svet ZK za Gorenjsko, ki ima to zadolžitev že nekaj časa v programu, začne tovrstno razpravo na Gorenjskem.

A. Žalar

V premislek

Pol ali celo jabolko

Skoraj pozabili smo že na lansko letino stoletja, kot smo jo imenovali. Nasula nam je predvsem sadja, da ga nismo mogli vsega pospraviti, marsikje je obležalo pod drevesi in zgnilo. Kjer pa so ga, to velja predvsem za takoimenovana kmečka jabolka, ki se razlikujejo od plantažno gojenih, so ga pokladali živini ali pa se prav sedaj spreminja v jabolčno žganje. Skratka, letina sadja je imela verjetno za večino pridelovalcev večji ekonomski učinek, manj pa se bo poznala v naši prehrani. Lanska letina je prav gotovo zamujena priložnost, da bi se kaj prida premaknilo v naši sicer s kalorijami prebogati prehrani. Nobenih podatkov ni o tem, koliko uspeha so imeli pozivi občinskih konferenc SZDL, ki so spodbujale zlasti mladino, da bi pomagala predvsem v kmečkih sadovnjakih obirati jabolka, da bi jih kmetje po zanje primerni ceni lahko prodali ali pa vsaj vskladiščili za kasnejši čas.

V hladilnicah je še vedno na tone jabolk, po katerih bomo sicer v tem in še naslednjih mesecih segali, toda za kilogram je že sedaj treba odšteti od 10 do 40 din. Za cenejše vrste jabolk v hladilnicah na žalost ni prostora, večjih skladišč in predvsem primernih kleti pa obrati družbene prehrane v delovnih organizacijah, šolah, domovi upokojencev itd. tudi nimajo. Letina stoletja je bila priložnost, ko bi se lahko v šolah ali v obratih družbene prehrane za malico pojavile košare jabolk, da bi se jih lahko najedli do mile volje. Tako pa je v košaricah na mizi običajno le kruh.

Naraščajoči materialni stroški so tako očitno omejili tudi že že itak skromen delež sadja v prehrani. Tako so na eni od kranjskih osnovnih šol učenci začeli dobivati ob šolski malici le še polovico jabolka. Morda je to po kalorični in biološki sestavi jedilnika povsem dovolj, toda kje bi našli otroka v starosti od 7 do 14 let, ki ne bi z veseljem zmlel celega jabolka. Prav gotovo imajo na šolah s sestavo jedilnikov ob vse dražji hrani nemalo težav in jim ekonomska računica sili nož v roke tudi za rezanje jabolka. Verjetno bi otrokom k malici radi dodali celo jabolko ali celo dve, prav tako tudi povsod tam, kjer skrbe za prehrano mladine, delavcev ali pa starejših ljudi. Verjetno marsikoga jezi, da ne zmoremo izkoristiti, kadar je narava nadvse radodarna. Radodarna pa verjetno ni dvakrat zapored. Ob vse dražji hrani se lahko bojimo, da se utegne naslednje leto še ta skromna polovica jabolka za malico zmanjšati le še na krhelj v kompotu!

L. M.

V vrtce kar največ otrok

V jeseniški občini si prizadevajo, da bi tudi letos vključili v vzgojno-varstvene ustanove kar največ otrok — Povečanje sredstev za otroško varstvo za 10 odstotkov

Jesenice — Za redno sofinanciranje vzgojnovarstvene dejavnosti v jeseniški občini bodo delovni ljudje in občani letos morali združiti 40.171.147 dinarjev, kot kaže izračun ekonomske cene, ki jo plačuje skupnost otroškega varstva.

V vzgojo in varstvo bo letos vključeno največje možno število otrok, glede na zmogljivosti vrtcev in glede na sprejete normative. Tako bodo vrtci v osmih samostojnih enotah ter pri šolah v Žirovnici, v Mojstrani in v Kranjski gori. V občini je 11 vrtcev.

Tudi v jeseniški občini si prizadevajo, da bi predšolski otroci imeli enake možnosti. Že do zdaj so upoštevali prednostni položaj te družbene dejavnosti z gradnjami in adaptacijami vrtcev.

Letos bo skupnost otroškega varstva porabila za občinski program male šole v osmih oddelkih, za vzgojo in varstvo otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju v enem oddelku in za minimalni obseg denarnih pomoči skupaj okoli 35 milijonov dinarjev; za dogovorjeni program, ki obsega varstvo otrok do dveh let v petih oddelkih, varstvo do 3 let v 6 oddelkih in varstvo do 7 let v 46 oddelkih 40 milijonov dinarjev. Za dodatni program, ki med drugim obsega kadrovske štipendije, financiranje humanitarnih organizacij, anuitete za posojila in ostalo pa okoli 5 milijonov dinarjev. Za republiške potrebe pa bodo morali združiti solidarnostna sredstva v višini 3 milijone dinarjev in za zagotovljeni program vzgoje otrok solidarnostna sredstva v višini 44.000 dinarjev.

Razmerje prispevka staršev ali skupnosti h kritju mesečne cene za vzgojnovarstveno storitev bo ostalo tudi v letošnjem letu 55 odstotkov za skupnost in 45 odstotkov za starše.

Denarno pomoč v občini Jesenice bo letos predvidoma prejemalo okoli 2.800 otrok. Največ denarne pomoči je namenjene otrokom delavcev in upokojencev — 2600 otrok; denarno pomoč otrokom kmetov bo prejemalo 15 otrok; denarno pomoč otrokom družin brez dohodkov bo prejemalo 35 otrok; povečano denarno pomoč otrokom edinih hranilcev 150 otrok in duševno ter telesno prizadetim 70 otrok.

D. Sedej

Nove oblike usposabljanja delavcev

Radovljica — Delavska univerza Radovljica je januarja razpisala nekatere nove oblike usposabljanja in izobraževanja odraslih. Prvič bodo v Radovljici organizirali tečaje za pripravo kandidatov na sprejemne izpite na višjih in visokih šolah, v prvi vrsti za strojno in tekstilno stroko ter za višjo upravno šolo in visoko šolo za organizacijo dela. Pri tem bodo upoštevali predvsem želje in potrebe združenega dela.

Razen tega nameravajo v delavski univerzi odpreti tudi dopolnilne tečaje za delavce, ki so končali delovodske šole tekstilne in strojne stroke. Vanje se bodo lahko vključili še kandidati s poklicno šolo, ki bi se radi izpopolnjevali na višji stopnji.

Prvič bodo letos izvedli gospodinjske tečaje za usposabljanje snažilk, ki bodo trajali 40 do 50 ur. Zanje je veliko zanimanja.

Delavska univerza je navezala stike z nekaterimi delovnimi organizacijami v občini zaradi dogovora o izvajanju programov izpopolnjevanja in usposabljanja delavcev za uspešno opravljanje zahtevnejših del in nalog. Doslej so bile možnosti dopolnilnega usposabljanja še vse premalo znane in uveljavljene v združenem delu.

Januarja bodo v Radovljici nadaljevali usposabljanje v gospodinjskih tečajih šivanja in krojenja po najsodobnejših metodah. Pouk v tečajih tujih jezikov, predvsem nemščine in angleščine, za katere je največ prijav, bo v zvočnih laboratorijih. Razen tega so v delavski univerzi ponovno razpisali tudi tečaje za usposabljanje skladiščnikov, za varstvo pri delu, posebej tudi za vodilne in vodstvene delavce ter tečaje higienskega minimuma za delavce živilske stroke.

Ob strokovnem in splošnem izobraževanju bo delavska univerza posvetila prednostno skrb zlasti družbenopolitičnemu in idejnemu usposabljanju članov družbenopolitičnih organizacij ter delegatov v skupščini občine in samoupravnih interesnih skupnostih.

JR

Škofja Loka januarja 1983 — Foto: F. Perdan

Loka 2000

Dve ključni nalogi so si zastavili sestavljavci oziroma pripravljavci dolgoročnega plana občine Škofja Loka, ki opredeljuje obdobje od leta 1985 do 1995 z elementi razvoja do leta 2000 in še desetletje v prihodnje tisočletje: prestrukturiranje gospodarstva in izboljšanje kvalitete življenja. Prva je pogoj za razvoj in tudi za uresničevanje druge. Računajo naj bi leta 2000 živelo v škofjeloški občini od 35 do 45.000 ljudi, odvisno od razvoja Ljubljane, zaposlenih bo nekako 3.000 delavcev več kot sedaj, družina da se bo še zmanjšala.

»Pripravljena je prva faza analize razvojnih možnosti, ki jo bomo obravnavali do aprila, plan pa naj bi sprejemali šele prihodnje leto in je letos potrebno pripraviti smernice,« pravi **predsednik komiteja za družbeno planiranje in urejanje prostora občine Škofja Loka Anton Jenko.** Nalogo smo zaupali razvojnemu centru Celje, ki obdeluje predvsem gospodarski del in opravlja raziskave tudi v okviru projekta Slovenija 2000. Nadalje smo upoštevali podatke iz raziskave Mešane kmetije, ki jo pripravljajo v okviru raziskav FAO pri OZN ter koristimo raziskave v okviru projekta Slovenija 2000. Za prostorski del plana pa so že v izdelavi potrebni urbanistični dokumenti«.

Katere so glavne naloge raziskave?

»Dve ključni nalogi je treba obdelati. Prva je prestrukturiranje gospodarstva in druga je izboljšanje kvalitete življenja prebivalstva.

Obetajo se namreč velike spremembe v razporeditvi delovnega časa, delovno okolje naj bi se humaniziralo, delovna mesta naj bi približali kraju bivanja. Slediti bo moral ustrezen razvoj družbenih dejavnosti, kjer naj bi se ponovno v večji meri uveljavilo prostovoljno delo. Velike spremembe je pričakovati tudi v načinu dela družbenih dejavnosti. Če imamo danes v Sloveniji enkrat več bolnišničnih postelj na prebivalca kot v ZDA, naj bi v naslednjem desetletju dobilo veliko večjo vlogo osnovno zdravstvo. V vrtce naj bi zajeli do 70 odstotkov otrok, več naj bi bilo telesnokulturnih objektov, osnovne šole pa naj bi postale desetletne. Veliko več pozornosti bo veljalo namenjati družbenoorganiziranemu prostemu času. V Jugoslaviji se namreč zaradi problemov nezaposlenosti veliko razmišlja o šesturnem delovniku.«

Na kvaliteto življenja vpliva tudi okolje. Če bomo z okoljem ravnali tako kot doslej, bomo težko več prostega časa uživali v naravi.

»Nedvomno bo treba veliko več kot doslej narediti za izboljšanje našega okolja. Z izgradnjo škofjeloške obvoznice, z obvoznicami drugih večjih krajev v Poljanski in Selški dolini, z ogrevanjem na plin, z uporabo sončne in biokemične energije se da izboljšati ozračje. Veliko bi si v naši občini lahko pomagali tudi z elektriko, ki je tudi »čista« energija. Glede na izredno veliko potokov in drugih vodotokov z dovolj velikim padcem imamo možnost s sistemom malih elektrarn letno proizvesti okoli 43 milijonov kilovatnih ur električne energije, kar je praktično polovica sedanje porabe. S tem bi povečali samooskrbo, hkrati pa bi zmanjšali nevarnost poplav. Če bi izkoristili odpadno energijo iz Trate, bi lahko pokrili tretjino potreb tega industrijskega bazena. Čistilna naprava na Suhi lahko praktično s proizvedeno odpadno energijo sama sebe poganja in ogreva še novo naselje Zakamnitnik. Sedaj pa plačamo le za elektriko, ki jo žene, vsako leto 2 milijona dinarjev. Nadalje so važen energetki vir, ki ga že sedaj s pridom izkoriščajo, lesni odpadki v Železnikih.«

Z izkoriščanje energije vodotokov in odpadne energije bi torej zmanjšali število kurišč, očistili zrak in še veliko prihranili. Kaj pa prostor?

»Nujno bo potrebno bolje varovati kvalitetna kmetijska zemljišča, zato se bo gradnja selila na bregove. Potrebno pa bo graditi tudi večja stanovanja z več rekreacijskih površin in z večjo ekološko zaščito. Precej stanovanj pa bomo lahko dobili z revitalizacijo Loke in drugih vaških jeder, saj bi samo v Škofji Loki v starem delu lahko pridobili okoli 120 stanovanj. Tudi s tem bo dosežen dvojni namen: ohranjena bo naša kulturna dediščina, ki bo nova uporabna kvaliteta.«

Kaj pa druga naloga, to je razvoj gospodarstva?

»Ključni problem našega gospodarstva je, dolgoročno gledano, v tem, da imamo dve tretjini delovno intenzivnih proizvodov. Takšni težko združijo konkurenco na mednarodnem tržišču. Delo v jugovzhodni Aziji je nekajkrat cenejše kot pri nas. Moška srajca iz Pakistana lahko stane le 100 dinarjev. Z zahoda pa pritiskajo izredne tehnologije. V ZDA elektronski obiralec paradižnika nadomesti 10.000 delavcev. Vse to je treba upoštevati. Vendar to ne pomeni, da je treba ukinjati delovno intenzivno proizvodnjo, le izdelovati bo treba drugačne izdelke, bolj zahtevne in z več znanja. Primer je Alpina, ki se s svojimi dosežki uveljavlja v svetu, čeprav je v čevlju veliko dela. Na splošno pa je v naših izdelkih zelo malo domačega znanja. Imamo celo izdelke, kjer to doseže komaj 10 odstotkov. Vendar bomo v prihodnje lahko prodajali predvsem znanje, našo tehnologijo, ker surovin in energije nimamo.«

To pomeni, da računate na še večjo vključitev v izvoz. Toda izhodišča za nadaljnji razvoj so zelo slaba, saj je v večini tovarn oprema zelo zastarela.

»Res je. Kar 80 odstotkov opreme je odpisane. 48 odstotkov proizvodnje je podpovprečno opremljene v primerjavi z Jugoslavijo in Slovenijo, 72 odstotkov nadpovprečno zastarele, 28 panog pa dosega podpovprečno produktivnost. V 56 odstotkih dosegajo podpovrečno učinkovitost osnovnih sredstev in 44 odstotkov industrije je podpovprečno strojno opremljene. Posledice se že poznajo, saj škofjeloško gospodarstvo po rasti narodnega dohodka izgublja mesto, ki ga je imelo v republiki. Imamo tudi kar precej panog, ki dosegajo majhen dohodek na delavca. Če pa bomo hoteli doseči cilje, ki smo si jih zastavili, bi morali čez deset let izvažati 40 do 50 odstotkov celotne proizvodnje. Sedaj dosežemo z izvozom komaj 10 odstotkov celotnega prihodka. To pomeni, da bo moralo biti gospodarstvo bolj dovzetno za raziskovalne dosežke in proizvajati tisto, kar zmore, vendar vrhunske kvalitete.«

Torej bo treba bistveno več kot doslej vlagati v znanstvenoraziskovalno delo.

»Nujno. Kladivar iz Žirov, ki izloča v ta namen kar 10 odstotkov dohodka, ima jasno žačrtano prihodnost. Industrija bo morala akumulacijo vlagati v nove programe in ne v vzdrževanje sedanjih.«

Kaj pa kmetijstvo?

»Tudi v kmetijstvu bodo potrebne spremembe. Poleg živinoreje, mlekarstva in pridelave krompirja, naj bi spodbujali tudi ovčerejo, vrtnarstvo in farmsko proizvodnjo. Potrebno bo spremeniti zemljiški maksimum, v dolinah vsaj na 20 ha in v hribih še več. V hribovitem svetu bo treba kmetom omogočiti razne dopolnilne dejavnosti, delo na domu.«

To so cilji, zastavljeni v prvih obrisih dolgoročnega plana občine Škofja Loka. Toda kako vse to doseči, ko reproduktivna sposobnost gospodarstva upada, namesto, da bi se krepila.

»To je širši problem, ki ga bo nujno treba rešiti. Doseči je treba ravnovesje med socialnimi programi, oziroma vsemi vrstami porabe in gospodarstvom.«

Škofja Loka ni zaprta celica in mora razvoj načrtovati usklajeno s sosednjimi občinami in splošnimi družbenimi usmeritvami.

»Sodelovanje z drugimi občinami na tem področju je vsekakor premajhno, kot tudi z načrtovalci dolgoročnega programa Slovenije. Vrsto ciljev lahko planiramo le skupaj. To je razvoj družbenih dejavnosti, kmetijstva, infrastrukture, varstva okolja in podobno. Problem je tudi v tem, da še vedno nimamo ustreznih metodoloških osnov, ki bi morale biti za vso Slovenijo enotne. Hkrati pa naše združeno delo ob vsakdanjih težavah vse premalo razmišlja o tem, da je razvoj potrebno dolgoročno načrtovati.«

L. Bogataj

Almiri zmaj za poletno kolekcijo

Na sejmu mode v Ljubljani je radovljiška tovarna pletenin Almira prejela zmaja za poletno kolekcijo — Vse bolj se usmerjajo v izdelavo vrhnjih oblačil, saj zadrege z energijo spreminjajo tudi način oblačenja — Almira se je povezala s pletiljami iz Sirogojna

Radovljica — Na nedavnem sejmu mode v Ljubljani je Alpska modna industrija Almira iz Radovljice prejela zmaja za letošnjo poletno kolekcijo. Modno oblikovanje pletenin v Almiri nenehno izboljšujejo, kolikor jim seveda to omogočajo surovine. Obljubljajo, da bo nagrajena kolekcija v prodaji maja. Najlažje jih boste seveda našli v Almirinih prodajalnah, med katerimi velja posebej omeniti grad Grimšče na Bledu, ki ga je Almira pred časom temeljito prenovila in počasi postaja tudi središče za prikaz ročnega pletenja pri nas. Almira odpira svoje prodajalne, da ima manj težav pri prodaji svojih modnih izdelkov, saj trgovci često niso navdušeni nad njimi, ljudje pa zato zaman povpraševajo po njih. Seveda je med pletilci velika konkurenca, saj je v Jugoslaviji kar 130 pletilnih tovarn. Če ne bi imeli svojih prodajaln, pravi direktor Almire Miro Rozman, bi bili na meji rentabilnosti poslovanja.

Almira je tako kot vsi naši tekstilci odvisna od uvoza surovin, zato skuša vse več izdelkov prodati na tuje. Lani so ustvarili 600 tisoč dolarjev izvoza, letos načrtujejo 800 tisoč dolarjev. Lani niso dosegli izvoznega načrta, ki so ji ga začrtali v združenju. Vendar pa moramo povedati, da Almira uresničuje izvoz predvsem s storitvami in v devizni učinek torej niso všteti stroški izdelavnega materiala. Zato se zavzemajo za drugačna merila ocenjevanja deviznega učinka, ki so zdaj v splošnem združenju že nekako sprejeta. Izvoz naj bi namreč ocenjevali z vrednostjo in s primerjavo zmogljivosti.

V Almiri pravijo, da bo na ljubljanskem sejmu mode z zmajem nagrajena poletna kolekcija na prodajnih policah maja. — Foto: F. Perdan

Letošnje poslovno leto v Almiri začenjajo brez posojil, saj so lani odplačali zadnjo vsoto deviznega kredita. To bo seveda olajšalo gospodarjenje, ki letos ne bo lahko, saj se vse bolj zaostrujejo pogoji prodaje na domačem trgu.

Almira se vse bolj usmerja v izdelavo vrhnjih oblačil, saj zadrege z energijo spreminjajo tudi način oblačenja. Vse topleje se oblačimo tudi v stanovanjih. Volna spet postaja pomembna in posebej ročne pletenine so vse bolj na pohodu. Almira tudi ročnemu pletenju posveča izdatno pozornost. S posebno akcijo so zbrali slovenske ročne pletilje, da so dobili pregled, koliko in kako ljudje doma pletejo. Ugotovili so, da je veliko možnosti sodelovanja, posebej, ko so se povezali s pletiljami iz Sirogojna, kjer imajo okoli 2 tisoč pletilj. Nastaja prva skupna kolekcija, ki jo bodo prodali predvsem na ameriškem trgu. Slovenske pletilje je Almira pritegnila za vzorčne modele, na podlagi katerih oblikujejo kolekcijo, ki jo nato izdelajo pletilje v Sirogojnu. Grad Grimšče tako vse bolj postaja razvojno središče ročnega pletenja.

Almira si skuša vse več surovin zagotoviti doma. Poznamo jo kot pobudnika ovčereje pri nas, v zadnjem času pa se vse bolj povezuje s kmetijskimi zadrugami na jadranskih otokih. Preko njih bo skušala vsako leto dobiti sto ton domače volne. Razmišljajo o centru, ki bi povezoval rejce in preko katerega bi le-ti dobili ustrezni dohodek.

M. Volčjak

Gostinstvo zanemarja kadre

Gorenjske turistične in gostinske delovne organizacije bi morale nameniti veliko več pozornosti kadru, ki ga zaposlujejo, in kadru, ki prihaja

Obe gorenjski občini, tako jeseniška kot radovljiška, sta si v prednostni razvojni panogi občine zapisali razvoj turizma: radovljiška s turističnim Bledom in Bohinjem, jeseniška z zgornjesavsko dolino in Kranjsko goro. Ob tem pa se v obeh občinah pojavlja problem kadra, tako fluktuacije zaposlenih kot tudi izobraževanje mladih natakarjev in kuharjev.

Blejska gostinska šola izobražuje za oba poklica, a se v šolo vpisuje premalo osnovnošolcev, saj še vedno prevladuje miselnost, da se v gostinstvu in turizmu ne splača delati. Zaslužek v gostinstvu zares ni kaj prida in tudi delovne razmere so vse prej kot zadovoljive, in ne privabljajo mladih. Zato se praviloma odločajo za te poklice šele tedaj, ko so »izpadli« na drugih srednjih šolah. A če se že zaposlijo, mladi komaj čakajo, da odidejo drugam: v Suknu je menda zaposlenih toliko natakarjev, da bi zlahka odprli hotel.

Kako iz zagat, kajti brez kadra tudi razvoja turizma nikakor ne bo? Ne tako zanemarljivo je dejstvo, da bi se mladi v večjem številu šolali na gostinski šoli, če bi imeli možnost nadaljnjega šolanja na višjih gostinskih šolah. Tudi za že zaposlene v gostinstvu ni možnosti pridobitve dodatne izobrazbe, ki bi si jo delavci prav gotovo želeli, in tako ostaja v panogi razmeroma nizka kvalifikacijska struktura, posledica pa so tudi kvalitetno dokaj šibke gostinske storitve.

Ne nazadnje je čutiti, da so tudi same delovne organizacije gostinstva in turizma vse premalo zainteresirane za pridobitev novega kadra, kar bo še posebej boleče čez nekaj let, ko se bo upokojilo kar precej »starih« gostincev. Res je, da ekonomsko šibki nimajo prav velikih možnosti lastne »propagande«, a prizadevati bi si bilo vendarle treba, kajti v nasprotnem primeru od prednostne naloge razvoja turizma in gostinstva ne bo nič, kar lahko že zdaj spoznamo. Že res, da lahko tudi šola pritegne mlade osnovnošolce, a če bodo delovne organizacije pasivno stale ob strani, potem nikakor ne bo bolje. Vse premalo je kadrovskega štipendiranja, če pomislimo na veliko nekvalificiranega kadra v gostinstvu, na upokojitve in na nove turistične zmogljivosti, ki jih načrtujejo v obeh občinah. Jeseniške delovne organizacije so razpisale 13 kadrovskih štipendij za poklic kuharja, Radovljica 16 ali skupaj gorenjske občine 42, medtem ko je za poklic natakarja razpisanih po vse Gorenjski 43 kadrovskih štipendij, od tega v Radovljici 17 in na Jesenicah 12. Odločno premalo pa je bilo štipendij za turističnega tehnika, recepcionerja, slaščičarja, tehnika kuharstva in tehnika strežbe.

D. Sedej

7800 dinarjev za sesne gume

Služba za pregled in vzdrževanje molznih strojev, ki je del skupine za preprečevanje mastitisa pri Živinorejsko veterinarskem zavodu Gorenjske, je lani pregledala 1100 molznih strojev — Število napak se je zmanjšalo, razen na področju cerkljanske zadružne organizacije — Nesprejemljive cene sesnih gum: komplet stane 7800 dinarjev

Kranj — Spoznanje, da slabo vzdrževanje in nepravilno delovanje molznih strojev povzroča tudi vnetje vimena — mastitis, je privedlo do ustanovitve službe za pregled molznih naprav. Sprva je delovala pod okriljem Gorenjske kmetijske zadruge, dokler se pred dvema letoma ni organizirala za celo Gorenjsko kot del skupine za preprečevanje mastitisa pri Živinorejsko veterinarskem zavodu. Službe ne gre enačiti s servisom, saj poleg tehničnih pregledov in montaže molznih strojev opravlja tudi svetovalno vlogo in bedi nad čistočo naprav. Skupaj z ostalimi člani preventivne skupine si prizadeva za izboljšanje zdravstvenega stanja živine, kakovosti mleka in gospodarnosti prireje.

Veterinarska tehnika Andrej Zupanc in Herman Kosmač sta lani na Gorenjskem pregledala 1100 molznih strojev. Na več kot tretjini naprav sta ugotovila napačno delovanje pulzatorja in urejevalca vakuuma ter naletela na obrabljene sesne sume. (V njihovih porah se nabira umazanija.) Petina stojev je bila slabo očiščena, vsak šesti je imel izrabljene vakuumske in mlečne cevke. Napak in slabo vzdrževanih strojev je bilo tudi lani veliko, pa vendarle precej manj kot predlani. Stanje se je izrazito izboljšalo na področju nakelske zadruge. V zadružnih organizacijah Sloga, Tržič ter v škofjeloški zadrugi je bilo za šestino manj napak, v Kooperaciji Radovljica in na območju blejske zadruge za petino. Največ pomanjkljivosti in tudi malomarnega vzdrževanja, za četrtino več kot leto predtem, je služba odkrila na področju cerkljanske zadružne organizacije. Nasploh je skrb za stroje najslabša v krajih, kjer mleko kmetom ne predstavlja glavnega dohodka.

Delo službe za pregled in vzdrževanje strojev je lani oteževala neredna oskrba z nadomestnimi deli. Dobava se je zapetljala zavoljo menjave zastopstev tujih proizvajalcev molznih naprav v Jugoslaviji. Ljubljansko Industrijsko montažno podjetje je lani prenehalo zastopati firmo Alfa-Laval. Podobno se je zgodilo tudi Agroprogresu, ki je predstavništvo za molzne stroje Westfalia prepustil Gorenju. Novi zastopnik je službo in kmete neprijetno presenetil že s prvo pošiljko sesnih gum. Medtem ko je pred dvema letoma komplet štirih gum stal 460 dinarjev, je lani cena dosegla neverjetnih 7800 dinarjev. Letno potrebuje kmet za molžo dva taka kompleta. Ko je zavod poslal gumo analizirat v laboratorij tržiškega Peka, so tam izračunali, da je dejanska vrednost kompleta od 640 do 800 dinarjev. Letos se za molzne stroje Alfa-Laval, teh je na Gorenjskem tri petine, obeta boljša založenost z nadomestnimi deli. Zavod se je namreč s proizvajalcem že dogovoril o dobavi, ki bo zadostovala za potrebe enega leta.

C. Zaplotnik

Gospodarsko sodelovanje Iskre in črnogorske PTT

Kranj — Sredi januarja je bila v Iskri Telematiki na Laborah podpisana okvirna pogodba o izgradnji telekomunikacijskih objektov za potrebe PTT v Črni gori do leta 1985. Vzporedno je bilo podpisanih tudi več konkretnih pogodb, katerih obveznosti bo morala Telematika uresničiti še letos.

Okvirna pogodba temelji na predhodnem samoupravnem sporazumu o poslovno tehničnem sodelovanju, ki je bil sprejet leta 1982 med delovno organizacijo PTT saobraćaj Titograd in Iskro. Podpisala sta jo Veselin Popović, predsednik poslovnega odbora črnogorske delovne organizacije in Bojan Klemenčič, glavni direktor Iskre Telematike. Pogodba obsega okvirne dobave za razširitev telefonske centrale TATC Titograd, nove telefonske centrale Metaconta 10 CN v krajih Kotor, Herceg Novi Danilovgrad, Titograd-Tološi in Titograd-Masline in telefonske centrale ISKRA 500 A v 17 različnih krajih SR Črne gore. Okvirna pogodba zagotavlja črnogorski PTT Iskrine kapacitete v dobavah, kadrih, razvoju itn. v letih do 1985, na njeni osnovi pa so bile na Laborah podpisane tudi konkretne pogodbe s posameznimi TOZD PTT saobraćaja Titograd.

Okvirno pogodbo o izgradnji telekomunikacijskih objektov za potrebe PTT Črne gore do leta 1985 sta podpisala predsednik poslovnega odbora delovne organizacije PTT saobraćaja Titograd Veselin Popović in glavni direktor Iskre Telematike Bojan Klemenčič.

Črna gora ima instaliranih 65000 telefonskih priključkov, na katerih je priključenih približno 45000 naročnikov. Pogodba z Iskro obsega 47000 ekvivalentih priključkov oz. 33114 dejanskih naročniških, zato lahko ugotovimo, da Iskra telefonske kapacitete črnogorske PTT povečuje za okrog 50 odstotkov.

Tako Iskra v Črni gori prvič dobiva pomembnejše mesto. Gre za dogovor o širšem sodelovanju, ki se morda razvije do tiste stopnje, ko bomo lahko govorili o združevanju dela in sredstev.

KAZIMIR MOHAR

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Zaposlenost in brezposelnost na Gorenjskem

Oktobra lani je bilo v družbenem in zasebnem sektorju v gorenjskih občinah zaposlenih 81.584 delavcev. Rast zaposlenosti je bila v razdoblju januar—oktober lani zelo umirjena. Zaposlenost je glede na povprečno zaposlene v letu 1981 v regiji porasla za 0,7 odstotka, po občinah pa takole: na Jesenicah za 0,2 odstotka, v Kranju za 0,9 odstotka, v Radovljici za 0,8, v Škofji Loki za 0,7 in v Tržiču za 0,3 odstotka. V družbenem sektorju je zaposlenost torej večja za 0,5 odstotka, v zasebnem sektorju pa za 6,8 odstotka.

Med dejavnostmi, pri katerih v večini gorenjskih občin beležimo glede na leto 1981 upad števila zaposlenih, so gradbeništvo, gostinstvo in turizem ter trgovina. Znižanje števila zaposlenih v gradbeništvu je povezano predvsem z omejevanjem investicijskih naložb.

Posledica umiritve rasti zaposlenosti je tudi hitrejše naraščanje števila iskalcev zaposlitve. Konec preteklega leta je bilo na Gorenjskem evidentiranih 1032 brezposelnih, kar je v primerjavi z decembrom 1981 za 28 odstotkov več. V občinah je bilo število evidentiranih iskalcev zaposlitve v decembru lani: Jesenice 185, Kranj 413, Radovljica 245, Škofja Loka 142 in Tržič 47. V Sloveniji pa se je število brezposelnih v decembru lani povečalo v primerjavi z decembrom leta 1981 za 20 odstotkov, kar pomeni, da je brezposelnost na Gorenjskem naraščala hitreje kot v drugih regijah.

Kar 47 odstotkov brezposelnih je bilo nepriučenih in priučenih, 21 odstotkov s poklicno šolo, 23 odstotkov s srednjo, 5 odstotkov z višjo in 4 odstotke z visoko izobrazbo. Izobrazbena struktura brezposelnih se spreminja v tem smislu, da se znižuje delež nestrokovnih in povečuje delež iskalcev s strokovno izobrazbo.

Stopnja brezposelnosti je za Gorenjsko še vedno relativno nizka in je v oktobru lani dosegla 1,3 odstotka, medtem ko je leto prej bila celo pod enim odstotkom. Najvišja stopnja — 2 odstotna je bila v Radovljici, najnižja — 0,7 odstotka pa v Tržiču. V Sloveniji je bila septembra lani stopnja brezposelnosti 1,8, povprečna stopnja za devet mesecev še je dosegla 1,6 odstotka.

Mladih do 26 let je med vsemi iskalci zaposlitve polovica, njihov delež pa se v primerjavi z letom prej ni povečal. Poseben problem so težje zaposljivi iskalci zaposlitve. Njihov delež v populaciji evidentiranih brezposelnih predstavlja kar 31 odstotkov, vendar se od leta 1981 ni pomembno povečal.

Najtežje se trenutno zaposlujejo prodajalci, frizerke in medicinske sestre, medtem ko se priliv ekonomskih in administrativnih tehnikov nekako vključuje v zaposlitev, čeprav v precejšnji meri za določen čas. Problem pa vsekakor predstavljajo gimnazijski maturanti, ker zanje organizacije združenega dela nimajo ustreznih delovnih mest.

Mimi Pintar

Novih 193 stanovanj

V jeseniški občini nekoliko spreminjajo plan stanovanjske izgradnje, saj so nekatera zemljišča še vedno komunalno neopremljena — Gradnja za trg se opušča

Jesenice — Letos naj bi v jeseniški občini zgradili 185 družbenih stanovanj, od tega na Hrušici 66 stanovanj, na Jesenicah v Centru II 40 stanovanj, v krajevni skupnosti Sava na Jesenicah 49 stanovanj in v krajevni skupnosti Žirovnica, na Selu, 30 stanovanj. Tako je predvideval srednjeročni plan in program stanovanjske skupnosti, vendar pa danes nekatera zazidalna območja še niso komunalno opremljena.

Tako je brez ustrezne komunalne opremljenosti krajevna skupnost Sava-Partizan, v krajevni skupnosti Žirovnica pa še niso dokončno rešili vprašanja odkupa zemljišč.

Stanovanjska skupnost Jesenice zato predlaga, da bi letos na Hrušici nadaljevali z izgradnjo in bi zaključili z gradnjo soseske na Belem polju. Ker je komunalna interesna skupnost že začela s komunalnim opremljanjem stavbnega zemljišča tudi v krajevni skupnosti Sava MIS II, predlagajo, da naj bi letos začeli z gradnjo stanovanj tu, namesto v soseski Partizan. Tako naj bi letos na Jesenicah pridobili 193 družbenih stanovanj: 103 stanovanja na Hrušici, 40 v Centru II na Jesenicah in v krajevni skupnosti Sava 50 stanovanj.

Zadružno gradnjo predvidevajo v krajevni skupnosti Žirovnica, na Rodinah, kjer naj bi dobili okoli 50 novih zasebnih stanovanjskih hiš. Z zadružno gradnjo bodo nadaljevali tudi na Hrušici, kjer gradijo montažne hišice in predvidoma bodo zgradili še osemnajst vrstnih hiš. V ostalih naseljih občine letos načrtujejo izgradnjo 36 zasebnih stanovanjskih hiš in če bo v »plombah« po naseljih več hiš skupaj, bodo gradili v obliki zadružništva.

Vir združevanja sredstev bodo zbirali v višini 6,5 odstotka od brutto osebnega dohodka, dohodka in čistega dohodka. V tem odstotku so bila predvidena tudi sredstva, namenjena izgradnji omrežja komunalnih objektov in naprav sekundarnega in primarnega pomena. Prispevna stopnja znaša torej 6,5 odstotka z razliko, da bi se tudi letos združevala sredstva za komunalno urejanje stavbnih zemljišč pri samoupravni komunalni skupnosti na osnovi posebnega samoupravnega sporazuma.

Po zakonu o stanovanjskem gospodarstvu pa se gradnja družbeno najemnih stanovanj po sistemu za trg opušča in bo tako investitor stanovanjske gradnje samoupravna stanovanjska skupnost.

D. Sedej

Nova dvoranica v radovljiški graščini

Mesec kulturnih prireditev v radovljiški občini ob slovenskem kulturnem prazniku — Z večerom s pisateljico Polono Škrinjarjevo bodo odprli novo dvoranico, ki so jo uredili v radovljiški graščini

Radovljica — Ob slovenskem kulturnem prazniku bodo tudi v radovljiški občini pripravili niz kulturnih prireditev, ki se bodo vrstile ves februar. Največ pozornosti bo nedvomno pritegnila otvoritvena prireditev, ki jo bodo Zveza kulturnih organizacij Radovljica, Knjižnica A. T. Linhart iz Radovljice in kulturno društvo Radovljica pripravili v četrtek, 3. februarja ob 18. uri. V literarnem večeru bodo pripravili **srečanje s pisateljico Polono Škrinjarjevo**, avtorico povesti Pavla, ki je decembra izšla pri Prešernovi družbi. Gost večera bo še **pisatelj Ivan Potrč**, urednik Prešernove družbe. Radovljiška knjižnica pa bo ob pisateljevi sedemdesetletnici pripravila razstavo njegovih del. Odlomke iz povesti Pavla bodo podale članice Linhartovega odra Maruša Avguštin, Alenka Bole-Vrabec in Alenka Weithauser. Za glasbeno spremljavo bosta poskrbeli Helena Vidmar in Melita Jelen, ki bosta igrali na citre in peli.

Literarni večer bo istočasno otvoril novo dvoranico v radovljiški graščini. Kulturno društvo Radovljica je prostor v pritličju graščine, v njenem najjužnejšem delu, dobilo pred dvemi leti. Odtlej so opravili vsa obnovitvena dela, ki jih je zapletla predvsem zidava dimnika. Uredili so namreč etažno centralno kurjavo in skozi debele oboke graščine so morali speljati dimnik. Prenovili so talne obloge in osvežili ornamente na stenah. Radovljiško kulturno društvo je tako dobilo prepotrebni prostor za vaje pa tudi za nastope. Osnovali so že novo sekcijo Mladi studio za izrazni ples in balet.

Druga mikavna prireditev v Radovljici, bo **večer ciganske poeziki je,** ki bo pripravilo radovljiško kulturno društvo. Nekaj pesmi bodo skušali povedati tudi v romščini. Skupni koncert pa bosta v Radovljici pripravila moški pevski zbor A. T. Linhart in harmonikarski orkester iz Radovljice.

V Bohinjski Bistrici bo DPD Svoboda Tomaž Godec pripravilo večer poezije Toneta Kuntnerja. V Zasipu bodo v okviru tedna kulturnih večerov v Ribnem pripravili koncert, v Srednji vasi bodo imeli Prešernovo proslavo, na Bohinjski Češnjici bodo premierno postavili na oder komedijo »Gospod Evstahij iz Šiške« Labitsche-Petana. Na Bohinjski Beli bodo prav tako imeli premiero, naštudirali so komedijo Marina Držića »Tripče de utolče«. Prešernovo proslavo, ki jo bodo polnili predvsem z nastopi zborov in recitali, bodo imeli še v Podnartu in v Kropi. Na blejski osnovni šoli bodo odprli razstavo likovnih del domačina Janeza Ravnika. Na Lancovem bo nastopil ženski pevski zbor Jesenice. Na Brezjah bodo pripravili recital pesmi. Leško kulturno društvo Veriga bo pripravilo večer pesmi in plesov.

Spored prireditev še ni dokončen, saj prihajajo vesti, da bodo imeli kulturne prireditve še v Gorjah, Ljubnem in Mošnjah. V goste pa so povabili pevce SPD Sveče na Koroškem, s katerimi že dalj časa sodelujejo.

M. Volčjak

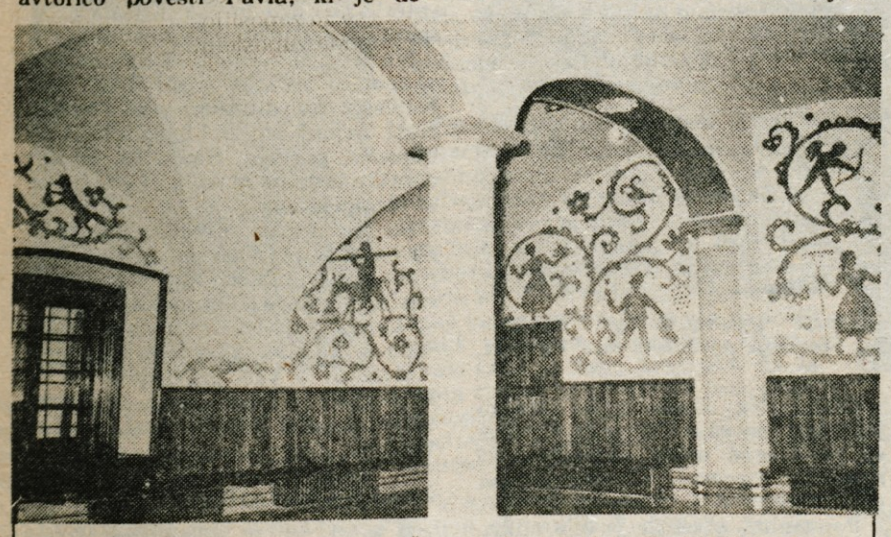

Z večerom s pisateljico Polono Škrinjarjevo bodo v Radovljici odprli mesec kulturnih prireditev ter novo dvoranico v radovljiški graščini, ki jo je uredilo kulturno društvo Radovljica. — Foto: F. Perdan

S knjižne police
Skoraj v celoti izpolnjen program

Samo deset od skupno dvesto šest načrtovanih naslovov v lanskem letu ni izšlo pri založbi Mladinska knjiga. Razlogi za to nedoslednost so seveda predvsem v pomanjkanju papirja ter težavah tiskarn; te so bile najbolj pereče še na začetku lanskega leta. Številka 2,3 milijona izdanih knjig pa govori celo lanskoletnemu količinskemu številu izdanih knjig v prid.

Pri Mladinski knjigi so seveda z rezultati lastne programsko-založniške politike razmeroma zadovoljni, nadaljevanje njihovega dela pa v letošnjem letu predvideva izdajo 230 naslovov — knjig za otroke, mladinske literature, ter seveda leposlovne, znanstvene in beletristične literature za starejše bralce.

Pričujoči podatki so bili pribeleženi na decembrski tiskovni konferenci Založbe, kjer so ob tem, »splošnem« delu predstavili tudi pet zadnjih lanskih novosti iz zbirke Nova slovenska proza.

O romanu Jožeta Snoja »Gavžen hrib« bi lahko rekli, da je pisateljevo doslej najznačilnejše prozno delo. Ta, že četrti avtorjev roman je nekakšna nadrealistična analiza narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem, analiza zgodovine in narodnostne biti. Roman se tako uvršča med literaturo mita, usode in fatalistične tragedije.

Veliko zanimanje za razmeroma »mlado« literaturo kaže tudi podatek, da je bila v zelo kratkem času razprodana zbirka novel Marka Švabiča z naslovom »Ljubeznive povesti«, v kateri je avtor namerno izbral enostaven način pripovedovanja, čeprav je treba povedati, da je njegovo pisanje sicer zelo angažirano in opredeljeno, a oplemeniteno s prefinjenim humorjem.

Dramski tekst »Komisar Križ« Petra Božiča pravzaprav ni novost, saj je bila že izvedena na gledališkem odru, pa tudi v Problemih so že objavili njen tekst. Vseeno pa je knjigo potrebno omeniti, saj v njej najdemo tudi njen drugi del z naslovom »Avguštinova vrnitev«. Medtem ko prvi del obravnava obdobje med vojno, je drugi posvečen obdobju po njej. Lahko bi torej rekli, da Božič s pričujočo knjigo zaostruje svoj »apokaliptični« opus.

Pesniško zbirko Ive Svetine »Bulbula« literarna kritika označuje kot prelomni trenutek v ustvarjalnosti nekega umetnika, v obdobju, ko njegova mladostnost odstopa prostor zrelejšemu obdobju življenja, za katerega je značilna večja širina in globina njegove misli in razmišljanj.

»Nasvidenje nad zvezdami« dramatika Toneta Partljiča s podnaslovom »Pokopališka proza in komedija« pa je njegova najnovejša zbirka petih krajših proznih del in komedije v osmih slikah. Skupno vsem je to, da se dogodki v njih vrtijo okoli pokopališč smrti, pogrebov, vse pa povezuje takoimenovani črn humor, aktualna satira in posmehovanje ljudski pokvarjenosti. Gre pravzaprav za Partljičeve najboljše prozne tekste, za katere pa je tudi treba povedati, da so bili nekateri med njimi objavljeni že prej.

Boris Bogataj

Seminar za vodje tamburaških skupin

Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Združenje tamburaških skupin Slovenije sta pripravila drugi seminar za vodje tamburaških skupin, ki bo od 11. do 13. februarja v Celju. Vodil ga bo Željko Bradić, vodja ene najboljših tamburaških skupin Hrvatske in profesor na Glasbeni akademiji v Zagrebu. Na seminarju bodo teoretična in praktična predavanja o tehniki instrumentalne igre in metodiki vodenja tamburaškega orkestra, posvetovanje o notni literaturi za tamburaške skupine, hkrati bo tudi razstava literature. V času seminarja bo tudi redna letna konferenca Združenja tamburaških skupin Slovenije. Kot demonstratorski ansambel bo sodeloval tamburaški orkester ŽPD Franceta Prešerna iz Celja. Udeleženci seminarja se lahko do 28. januarja prijavijo Zvezi kulturnih organizacij Slovenije v Ljubljani, Kidričeva 5.

Zajčkova hišica

Kranj — V lutkovnem gledališču v gradu Kiselštajn bo v četrtek, 27. januarja ob 16. in ob 17. uri nastopila lutkovna skupina VVZ Najdihojca z igrico »Zajčkova hišica«.

Teden slovenske drame 83 — Prešernovo gledališče
Disident Arnož in njegovi — Drama Ljubljana

Uprizoritev dramskega teksta, ki je bil lani na Tednu slovenske drame nagrajen — Krstna uprizoritev je bila deležna posebne pozornosti tudi na jugoslovanskem gledališkem festivalu

Med ljubljanskimi gledališči je v preteklem letu Drama Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane kar trikrat segla po slovenskih neuprizorjenih besedilih. V začetku leta so uprizorili Jančarjevo dramo »Disident Arnož in njegovi«, ob koncu pretekle sezone Kocbekovo poezijo in v začetku letošnje sezone Ruplovega »Joba«. Na kranjskem festivalu se bo tako med ponujenimi predstavami ljubljanske Drame, seveda ne slučajno, znašel Jančarjev »Disident.« Najprej moramo zapisati, da gre za dobro predstavo ter predvsem opozoriti na nagrado, ki jo je Jančar dobil. Na lanskem Tednu slovenske drame je avtor za svoj gledališki prvenec dobil »Nagrado Slavka Gruma«, ki jo organizator festivala dodeljuje najboljšemu dramskemu besedilu preteklega leta, na Sterijinem pozorju pa je bil Jančar za isti tekst ponovno nagrajen. Vse dosedanje nagrade, ki jih je podelila žirija kranjskega festivala posameznim dramatikom so se izkazale v tem smislu, da so se uprizoritve dram prebile med najboljše jugoslovanske gledališke dosežke.

Jančar je svojega Disidenta Arnoža oprl na zgodovinsko temo in izjemno človeško usodo gorečega družbenega in verskega reformatorja, ki pa je v svojih konkretnih življenjskih akcijah neuspešen. Pisatelj se je namreč oprl na lik Andreja Smolnikarja, dramatik celo »priznava«, da ga je Smolnikarjeva nenavadna in fantastična usoda spodbudila k oblikovanju gledališkega besedila.

Ob uprizoritvi je v gledališkem listu dramaturg uprizoritve Taras Kermauner med drugim zapisal: »Za Jančarja je značilna posebnost, ki je ne poznajo ne Smole, ne Kozak . . . Gre za obravnavo pozitivnega lika, etično revolucionarnega zanosa, do katerega zavzema dramatik distanco, ne da bi se vdal posmehu in pocenitvi vprašanja. Mojstrsko odmerjeno hodi po rezilu noža . . . Arnož se bori zoper spodobnost; konča hudo nespodobno. A kaj je ustreznejše človeškemu položaju: konec med svinjami ali med raznobarvnimi klerikalci? . . . Arnož nasprotuje razumni oblasti: predobro pozna njen prebrisani cinizem. Nasprotuje človekovemu samozadovoljstvu: ve da je v tem leglo korupcije . . . Jančar piše umetnost, ne eseje; ne zganja politike . . .«

Nadpovprečno odmevno uprizoritev so pripravili režiser Zvone Šedlbauer, scenograf Niko Matul, konstumografka Alenka Bartl, glasbenik Uroš Rojko, glasbeni vodja Brane Demšar, lektorica Nada Šumi, dramaturg Boris A. Novak ter dramaturški sodelavec Taras Kermauner. V naslovni vlogi se bo predstavil Radko Polič, ob njem pa nastopajo še Ivo Ban, Boris Juh, Marjan Hlastec, Marijana Brecelj, Majda Potokar, Lojze Rozman, Božo Šprajc, Aleš Valič, Neža Simčič, Mihaela Novak, Katja Levstik, Branko Grubar, Zvone Hribar in Andrej Nahtigal.

Ob uprizoritvi Arnoža moramo na žalost zapisati, da bodo kranjski gledalci morali v Ljubljano, ker je predstava, kljub nezahtevnosti za kranjski oder še vedno prezahtevna. Možna bi bila sicer postavitev na kakšnem drugem večjem okoliškem odru, toda kljub vsemu bi bila v svoji osnovi tako osiromašena, da si je organizator in kolektiv ljubljanske Drame ne upata in ne želita pokazati publiki Tedna slovenske drame. Sicer pa se je kranjska publika tako festivala, kot prevozov že navadila . . .

M. L.

Partizanske pesmi za mešane pevske zbore

Zveza kulturnih organizacij Slovenije je pravkar izdala pesmarico »Partizanske pesmi«. Gre za prvo takšno izdajo po vojni za zasedbo mešanih zborov. Posvetili so jo 40. obletnici 2. zasedanja AVNOJ-a. Pevski zbori, ki so nepogrešljivi na vseh kulturnih manifestacijah, so tako dobili za jubilejno leto gradivo s partizansko in revolucionarno tematiko.

V štirih letih narodnoosvobodilne borbe je nastalo na slovenskem ozemlju med najtežjimi ustvarjalnimi pogoji okoli 120 izvirnih partizanskih pesmi, 50 samospevov, 30 skladb za instrumente ter okrog 50 priredb pesmi drugih narodov in na narodne teme. Redkokatera revolucija ali narodnoosvobodilno gibanje v svetu je ustvarilo toliko novih skladb.

Doslej je bilo za nadaljevanje tradicij narodnoosvobodilne borbe zadovoljivo poskrbljeno samo za moške zbore, kajti prva pesmarica stotih pesmi s priredbami za moške zbore je izšla že leta 1959 in doživela ponatis leta 1980. Partizanske pesmi pa so ves čas pogrešali mešani zbori, saj so bili mešani zbori, kakor tudi priredbe zanje, med vojno zelo redki. Po osvoboditvi je bilo sicer ustvarjenih nekaj priredb, ki so deloma razmetane po raznih revijah, nekaj pesmi pa leži pri posameznih zborih in so prav tako težje dosegljive.

Zato je odločitev Zveze kulturnih organizacij Slovenije, da izda pesmarico partizanskih pesmi za mešane zbore, vredna pohvale. Povedati velja, da bo kmalu izšla tudi zbirka partizanskih pesmi za mladinske zbore.

Izbor pesmi je opravil Radovan Gobec, ki je ob tem zapisal, da se je zaradi omejenega obsega pesmarice odločil za merila, da so objavljene vsaj tiste pesmi, ki so ostale »žive« vseh štirideset let po osvoboditvi, da so zastopani vsi najvidnejši partizanski zborovski skladatelji in pesmi, ki niso tipično »mladinske« ali »moške«. Nekaterim pesmim v drugem delu so oskrbeli lažje koncertne priredbe predvsem za tiste zbore, ki so take priredbe pogrešali.

Kulturne prireditve v februarju

8. februar ob 18. uri:
Podelitev Prešernovih nagrad Gorenjske — Kulturna skupnost Kranj v prostorih skupščine občine Kranj

ob 18. uri:
Slovenski kulturni praznik — KUD Dobrava Naklo proslava v domu Kokrškega bataljona v Naklem

ob 19. uri:
Marjan Kukec — otvoritev razstave fotografije Foto kino klub Janez Pirhar Kranj, v avli gimnazije Kranj

9. februar ob 18.30:
Pesmi Mihe Klinarja — KUD Sava in DPD Svoboda Stražišče sodeluje: Miha Klinar v domu KS Stražišče

ob 19. uri:
Dnevi kulture — KUD Borec Velesovo, Literarni večer — Izpod peres naših literatov v dvorani v Adergasu

10. do 18. februar:
TEDEN SLOVENSKE DRAME — Prešernovo gledališče Kranj

10. februar ob 19. uri:
Dnevi kulture — KUD Borec Velesovo Domača zemlja je najlepša — potopisno predavanje Cirila Hubada v dvorani v Adergasu

11. februar ob 19. uri:
Prireditev ob 8. februarju — Kino klub Duplje, OO ZSMS Duplje in osnovna šola Duplje v Gasilskem domu v Dupljah

13. februar ob 15. uri:
Dnevi kulture — KUD Borec Velesovo Veselo nedeljsko popoldne, splet pesmi in besed v dvorani v Adergasu

19. februar ob 18.15:
KONCERT ob 85 letnici Pihalnega orkestra Kranj v dvorani kina Center

ob 19. uri:
Občinska revija pevskih skupin — ZKO Kranj v kulturnem domu v Predosljah

24. februar ob 17. uri:
Srečanje z mladinskim pesnikom — Osrednja knjižnica Kranj v Pionirski knjižnici Delavskega doma

ob 19.30:
Literarni večer, sodobna slovenska ljubezenska poezija — Osrednja knjižnica Kranj, v dvorani Prešernovega gledališča

26. februar ob 19. uri:
Občinska revija pevskih skupin — ZKO Kranj v osnovni šoli Davorin Jenko v Cerkljah

V sak četrtek ob 16. in 17. uri:
Lutkovna predstava — GLG Kranj v gradu Kiselstein v Kranju

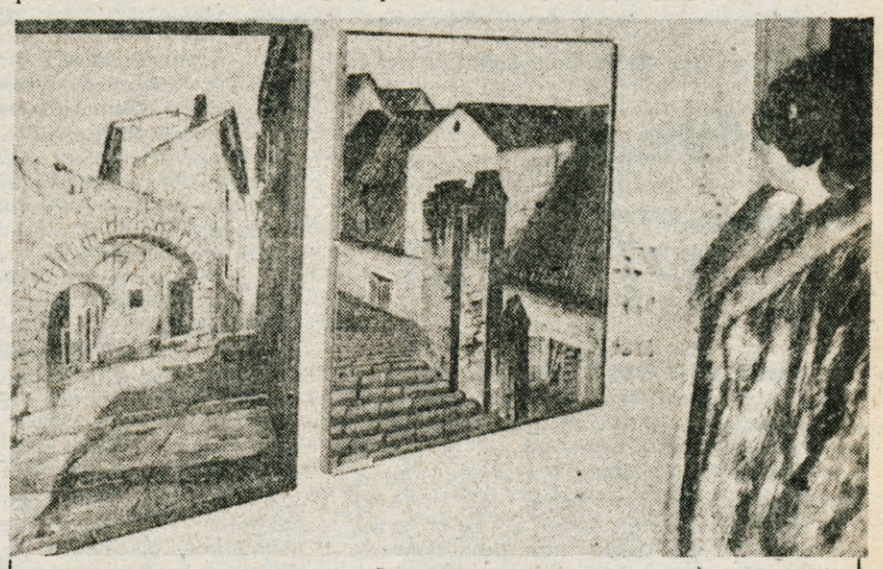

***Likovna dela paraplegikov v Šivčevi hiši** — V razstavišču Šivčeve hiše v Radovljici so minuli petek odprli razstavo likovnih del paraplegikov. S svojimi deli se predstavljajo Stanka Glavan, Vojko Gašperut, Rajmund Hansal, Branko Rupnik, Nejč Slapar in Stojan Zafred. »Vsi se v svojih delih razdajajo. Razdajajo se iz potrebe, da izrazijo svoja čustva in nagnjenja do umetnosti in iz želje, da bi tudi drugim dali vsaj delček svojega notranjega bogastva in lepote.« — je ob razstavi med drugim zapisal Albin Rožman, predsednik društva paraplegikov Gorenjske. Razstava je vsekakor vredna posebne pozornosti zavoljo velike življenjske energije slikarjev, saj Stanka riše z nogo, Vojko in Stojan pa z usti. Ogledate si jo lahko vsak dan razen ob ponedeljkih od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. — Foto: F. Perdan*

Del udeležencev 26. skupščine Društva za raziskovanje jam iz Kranja

Nove naloge kranjskih jamarjev

KRANJ – Pred nedavnim je bila že 26. skupščina Društva za raziskovanje jam iz Kranja. Jamarji so tudi na tem zboru pregledali delo v minulem, jubilejnem letu in sprejeli program aktivnosti za letošnje leto. Med drugim so izvolili novo vodstvo društva, ki ga bo še naprej vodil dosedanji predsednik Matjaž Drašak.

Lansko pomlad so organizirali jamarsko šolo, med katero so imeli 8 teoretičnih predavanj in 5 praktičnih vaj v jamah in na plezalnih vadiščih. Pet članov društva se je udeležilo lanskoletnega zbora jamarjev v Novem mestu, sodelovali pa so tudi na seminarju o novostih v jamarski tehniki v Škocjanu. Za tehnično plezalno izpopolnjevanje članov so organizirali dve samostojni vaji in se udeležili manifestacije v izvedbi Zveze organizacij za tehnično kulturo iz Kranja. Imeli so 13 rednih društvenih predavanj z barvnimi diapozitivi in dve predavanji za mladino. Razen tega so ob 25. obletnici društva pripravili jamarsko razstavo.

Jamarji so kar 42 vikendov v minulem letu prebili ob raziskovanju jam. Sad tega dela je 12 na novo odkritih brezen, izdelava načrtov in zapisnikov za 15 brezen in jam ter dopolnitev načrta brezna pri Leški planini, tretje jame po globini pri nas. Zadovoljni so tudi s plodnimi začetki sodelovanja z Zavodom za spomeniško varstvo iz Kranja.

Za letošnje leto načrtujejo prav tako bogato dejavnost. Poleg začetniške jamarske šole bodo tokrat prvič pripravili nadaljevalno šolo, ki jo bodo obiskovali pripravniki in člani z manj znanja o plezalni vrvni tehniki. Za nadaljevalni tečaj imajo v programu 4 teoretična predavanja in 6 vaj v plezanju.

Člani društva so s prostovoljnim delom lani utrdili finančno stanje, zato so se na skupščini odločili za organizacijo več odprav v tujino in po domovini. Sprejeli bodo povabilo jamarske sekcije pri Slovenskem planinskem društvu iz Trsta za obisk ene najglobljih jam na svetu, 925 metrov globoke jame Abisso Michele Gortani, katere vhod je na italijanski strani Kanina. Kot je že v navadi, se bodo tudi za letošnje prvomajske praznike odpravili na ogled tujega krasa; tokrat sta njihov cilj češko-moravski kras in Romunija. Razen tega nameravajo teden dni raziskovati jame v Črni gori.

Seveda bodo pozornost tudi letos namenili gorenjskemu krasu, kjer bodo nadaljevali začeto delo. Kot predvidevajo, bodo obdelavo na tem območju končali do jeseni ali najkasneje prihodnje leto. Ob tem bodo poglobili sodelovanje z novo ustanovljenim jamarskim klubom v Gorenji vasi in jamarji iz Kamnika. Skrbeli bodo tudi za sprejem novih članov društva, v katerem je bilo lani 31 aktivnih jamarjev. M. C.

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH

NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(77. zapis)

»Srce« Slovenije je na Vačah! Tako smo prebrali v letošnji pomladi v dnevnem časopisju. To je pomenilo, da so geodeti odločili in izračunali točko – geometrijsko središče republike Slovenije.

»GEOSS«

To je kratka označba, ki pomenja GEOmetrično Središče Slovenije. Po načrtih arhitekta Marjana Božiča in s pomočjo Geodetske organizacije SR Slovenije, skupščin občin Domžale, Litija, Ljubljana-Moste Polje in Zagorja, je ljubljansko kamnoseško podjetje Mineral postavilo trajno obeležje »srca« naše ožje domovine v mejah Jugoslavije. (Morda bomo nekoč dobili tudi izračunano središče vsega ozemlja, ki ga še naseljujejo Slovenci? To se pravi ne le ozemlje SR Slovenije, pač pa tudi dodane slovenske Koroške, Štajerske in Porabja, Kanalske doline, Rezije, Beneške Slovenije, Goriške in Tržaškega).

Od Vač do Spodnje Slivne, kjer stoji obelisk GEOSS, je le 2 km daleč proti severozahodu. Obeležje je iz granita in postavljeno tako, da so označene tudi vse štiri strani neba. V eno od čelnih ploskev je vklesana kitica Prešernove Zdravice (Živé naj vsi narodi . . .), v drugo ploskev so vklesani podatki o koordinatah in višini središča (644:842 m Nm), na ploskvi proti vzhodu je vklesan relief SR Slovenije, na četrti ploskvi pa so označene ustanove, ki so postavitev obeležja omogočile.

V neposredni bližini je še postavljena plošča iz belega marmorja z vklesanim grbom SR Slovenije. Na drugi strani zemljišča je zasajena lipa – simbol slovenstva in slovenstva. Na jamboru bo trajno plapolala slovenska zastava. Okolico so prav pred dnevi zasadili z 88 mladimi macesni v spomin na nepozabnega Tita.

Obeležje geometrijskega središča SR Slovenije pri Slivni nad Vačami.

Pomembno obeležje je bilo odkrito letos, 4. julija, ko na Vačah slave svoj krajevni praznik.

Vsekakor pa bo potrebno vsaj prihodnjo pomlad bolje urediti in označiti pota, ki vodijo do »srca« Slovenije!

PREŠERNOVA SAVA

Omenjal sem že (v zapisu št. 63) pesnikovo »plovbo« s čolnom po Ljubljanici od Bistre do Fužin in potem naprej po Savi do Save, kjer je služboval Franc Prešeren, njegov stric. No, zdaj sem le imel priliko, pobliže spoznati še ta kraj, kamor so tudi vodile pesnikove stopinje. Starega župnišča, v katerem je stric gostil svojega nadebudnega nečaka, sicer ni več, cerkev Sv. Miklavža pa še stoji in tudi spomin na Prešernov obisk še živi.

Cerkveni zavetnik sv. Miklavž takoj s svojim imenom nakaže, da je bila tudi tu –»na Savi ob Savi« – svoj čas pomembna čolnarska postaja. Rimsko pristanišče dokazuje napisani kamen, ki so ga odkrili v vodi. Ob strugi je vodila vlečna pot za volovske vprege, ki so morale zmagovati močan savski tok.

Sava je dolgo (blizu 2 km) naselje tik ob strugi a že pod navpičnimi stenami obsavskega hribovja. S hriba Hladnika veje stalno hladen veter! Za hribom je Vinarica, ki spominja na nekdanji vinograd.

Na Savi in v bližnji okolici so med okupacijo večkrat divjali hudi boji. Najčešče pa so bile minerske akcije. Naši avioni so 26. februarja 1945 napadli postajo Savo in uničili nemški tovorni vlak. Več Savčanov so Nemci izselili.

Še to velja omeniti, da je v glavnem oltarju savske farne cerkve podoba sv. Miklavža, ki jo je naslikal Matevž Langus. Savska cerkev pa je tudi že zelo stara, iz leta 1526 – vendar večkrat prenovljena.

Kmetov v vasi pravzaprav ni, so le delavci in železničarji – obdelovalne zemlje nisem videl, le kak vrtič.

ZASAVSKA GORA

Prej se je imenovala Sveta gora. Visoka je 849 m in velja za zelo obiskovano turistično postojanko v Zasavju (poleg Partizanskega vrha – prej Svete planine – in Mrzlice nad Hrastnikom). Cerkev na vrhu Zasavske gore je obdana s taborskim obzidjem, zdaj jo obnavljajo. Dostop na Zasavsko goro je najzložnejši s Save ali pa od Ponovič.

V popotni naglici, ko sem spešil proti »Prešernovi« Savi, sem prezrl grad Ponoviče, četudi stoji tako izzivalno nad cesto. Nima pa nič kaj mikavne zgodovine. Celo nastanek graščine ni znan, prvotna stavba je bila do tal porušena. Potem pa je posest prehajala iz rok v roke: leta 1582 jo je imela rodovina Braunsperger, potem rodovina Chrön, ki je dozidala tovarno špirita in opekarno; kasneje so tu izdelovali likerje; v začetku 20. stoletja je grad kupil lesni trgovec V. Saccamoni. Po prvi svetovni vojni so se v gradu nastanili ruski carski begunci, ki so imeli tu nižjo gimnazijo z internatom. Leta 1936 so v grad nastanili deško vzgajališče (poboljševalnico), potem je bila na Ponovičah žrebčarna na za vzrejo lipicancev. – Jeseni 1941 so Nemci v gradu nastanili prisilne mobilizirance – Luksemburžane. Kasneje je okupator tu vežbal slovenske raztrgance. Pestra nelepa zgodovina . . .

V 17. stoletju so bilizu Ponovič kopali svinčevo, cinkovo in bakrovo rudo. Rudne jame so še vidne. Do leta 1849, ko je tod stekla Južna železnica, so od Zagorja do Držljivoj pred Ponovičami vlekli ladje po ob kem bregu močni možje – imenovani »vlačugarji«. Za živinske vprege ni bilo prave poti.

Vsekakor pa moram vsaj opozoriti na dve, res lepi obeležji NOB: prvo je postavljeno ob poti na Vače in je posvečeno štirim borcem Zasavskega bataljona, ki so tu padli 4. maja 1943; drugo pa stoji na Savi, sred vasi in spominja na pet padlih domačinov.

ELEKTRO GORENJSKA

Delovna organizacija za distribucijo in proizvodnjo električne energije, n. sub. o. Kranj, Cesta JLA 6

Delovna skupnost skupnih služb

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb objavlja naslednje prosto delovno mesto:

PREVZEM IN KONTROLA IZVIRNE DOKUMENTACIJE TER DELO S STROJI MDS

Pogoji: – dvoletna administrativna šola,
– dve leti delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas, nastop službe možen takoj.

Pismene vloge z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi na gornji naslov, kjer dobite tudi dodatne informacije.

ISKRA KIBERNETIKA
Industrija merilno-regulacijske in stikalne tehnike
KRANJ, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja DELOVNE SKUPNOSTI ADMINISTRATIVNO-TEHNIČNIH SLUŽB KRANJ

objavlja naslednja prosta dela oz. naloge v računovodstvu:

1. **VODJE OBRAČUNA PROIZVODNJE IN STROŠKOV**
2. **SAMOSTOJNEGA KNJIGOVODJE I. ali II. za področje stroškovnega računovodstva**
3. **SAMOSTOJNEGA KNJIGOVODJE I. ali II. za področje finančnega računovodstva**
4. **SAMOSTOJNEGA KNJIGOVODJE II. za področje saldakontov**

Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih še naslednje posebne pogoje:

Pod točko 1.: – visokošolska izobrazba ekonomske smeri,
– 4-letne ustrezne delovne izkušnje,

Pod točki 2. in 3.: – srednješolska izobrazba ekonomske ali splošne smeri,
– 4- oz. 2-letne ustrezne delovne izkušnje,

Pod točko 4.: – srednješolska izobrazba ekonomske ali splošne smeri,
– 2-letne ustrezne delovne izkušnje.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA KIBERNETIKA, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj, z oznako »za DS ATS«.

Edo Torkar ● popotna povest

9

Plovba

8.

Na morju: Indijski ocean

Ko smo zvedeli, da bojo Joza, našega asistenta radiotelegrafije v Madrasu izkrcali in poslali domov, se ni nihče začudil; že galebi nad vodo so namreč čivkali, da se med njim in radiotelegrafistovo ženo nekaj plete in da so Jozu dnevi na »Goranki« šteti, brž ko bo za romanco zvedel tudi tretji v tem ljubavnem trikotniku – radiotelegrafist Brunec. Slednjič se je vendarle zgodilo tudi to. A Jozo ne bi bil Jozo, če bi se zaradi takšnega razpleta dogodkov pretirano razburjal. Nasprotno! – »Kot nalašč!« nam je rekel. »Osem mesecev sem že na barki, tako in tako imam pravico do dopusta, pa tudi asistentski staž mi je že potekel.«

Vse štiri dni plovbe od Bombaya do Madrasa se Jozo tako rekoč ni pritaknil dela. In ko je nekoč v taki urici brezdelja slonel na palubi, srkal pivo iz pločevinke in ko mu je pogled lenobno visel na zdaj oddaljujočih se zdaj približujočih se obalah Indije na vzhodu in umetelno oblikovanih kupolah oblakov nad njimi, na ribičih, ki so v svojih krhkih lesenih čolničkih varovali svoje mreže pred brezobzirnimi naleti velikih ladij, mu je prišlo na misel, da se iz Madrasa domov ne bi vrnil z letalom, kot je to v navadi in po predpisih, pač pa bi zahteval od podjetja, naj mu namesto letalske karte do Zagreba izplačajo protivrednost v dolarjih in da bi potoval domov kakor in kadar bi mu bilo povšeči – z vlakom čez Indijsko podcelino, preko Kašmira, Afganistana, Rusije in Turčije – ali pa še na kak drug, še bolj nenavaden in pustolovski način. Porabil bi sicer več časa, si je mislil, zato pa bi zapravil manj denarja, pa še zabavno bi bilo. Zakaj, asistent Jozo je bil eden izmed tistih ljudi, ki smrtno sovražijo vse ustaljene načine bivanja in delovanja in jim življenje poteka v nenehni skrbi, da se ne bi dolgočasili – in da ne bi dolgočasili drugih. Planet Zemlja zanj ni bil znojno polje, v katerega si rojen, da bi v potu svojega obraza plačeval za izvirni greh Adama in Eve, pač pa hazardna miza, ki nudi tisočere možnosti dobička in izgube – predvsem pa zabave.

Jozo si seveda ni mogel kaj, da bi to domislico obdržal zase, pač pa jo je še toplo nesel na nos kadetu Acu, ta pa jo je po dobri stari ladijski navadi izstrelil naprej, in sicer v najbolj primernem času in kraju – v salonu pri večerji. Mornarjem pride v enolični vsakdanjosti med nebom in vodo vsaka kost prav, da jo oglodajo in ni čudno, da je tudi Jozova domislica sprožila cel plaz deloma resnih deloma šaljivih komentarjev in pripomb. »Ne serji ga, ubil te bojo ali v najslabšem primeru oropali,« je nekdo rekel. »V Iran te sploh ne bojo spustili, če ne boš imel korana v prtljagi in obrezanega tiča v hlačah!« To zadnje je izrekel mazač Borut – in se zraven kajpak bučno zakrohotal. Mehanik Čarli, ki je sedel in jedel pri isti mizi nasproti njega, se je na ta krohot žolčno odzval: »Ne serji dreka in zapri gobec pri večerji!« Čarli je bil sicer zmeraj ves prijazen, nasmejan in uglajen, to popoldne pa se je že pošteno spoprijateljil s steklenico in je bil kratkomalo neprebavljiv. Borut je sredi smeha otrpnil in molče jedel naprej.

Po večerji so se fantje razšli po kabinah, tako da sem izgubil stik z nadaljnim razvojem dogodkov. A le za nekaj ur. Ob enajstih zvečer sem postal lačen in šel v jedilnico po kekse, ki so običajno ostajali od popoldanske malice. Tam sem naletel na Boruta, Čarlija, Jeremijo in Iva. Prvi trije so bili že pošteno naliti, predvsem Čarli, ki je pil že popoldne; pozibaval se je na stolu, stekleno gledal predse in se odsotno smehljal Borutu, ki mu je skozi gozd praznih pivskih konzerv, steklenic in kozarcev dopovedoval: »Ti si mehanik in Lovro je mehanik, jaz pa sem samo navaden mazač. – A zapomni si: variti znam bolje od vaju obeh!

Čarli se je zmeraj bolj otrplo smehljal in zmeraj bolj stekleno gledal, ko ga je poslušal. Treba je vedeti, da se spor med njima ni začel šele pri večerji, ampak že prej v strojnici, ko je Čarli med Borutovo stražo prišel z umazanimi rokami v kontrolno kabino in pustil mastne madeže na čajni zajemalki, in mu je Borut rekel: »Svinja umazana, kaj pa če bi jaz tebi vrgel kladivo ali klešče v santine?!« In se potem pri malici, ko je bil Čarli že rahlo okajen in mu je čif rekel: »Le glej, Čarli, da boš prišel jutri trezen v makino, ker imam nekaj specialno delo zate!« – Borut pa se je ob izrazu »specialno delo« zaničljivo posmehnil, češ mehanik Čarli in specialna dela pa ne grejo prav skupaj.

Tako se je ta vroča voda, ki se je že vse dan kuhala med njima, zdaj nezadržno bližala vrelišču. »Koliko časa si bil čistač, preden so te dali za mehanika?« je še kar naprej izzival Borut.

»Dve leti – in kaj potlej?!«

Borutu so se oči zmagoslavno zasvetile saj je komaj čakal na tak odgovor.

»Dve leti, praviš? – A veš koliko časa sem bil pa jaz čistač, preden so me dali za mazača? – Ne veš? No, ti pa povem: dva meseca, brat tec moj, niti dan več kot dva meseca . . . Samo nesposobneži, pijanci in lenuhi ostanejo čistači toliko časa kot si bil ti.«

Čarli je prvi hip otrplo umolknil, z dejstvi kot z žeblji pribit na stol. A le za hip – že naslednji hip ne dejstva ne logika dejstev nista zadržala pare pod pokrovko. »Govno!« je zaklel in planil nad Boruta s klofutami in pesmi. Vendar je slabo naletel: njegov nasprotnik je bil močnejši, gibčnejši, in kar je bilo tisti hip odločilno – manj pijan od njega. Po dolgotrajnem ruvanju in premetavanju je napadeni napadalca slednjič spravil podse. V jedilnici je zavladala tišina, čuti je bilo le globoko sopenje obeh borilcev in potem zasopli, komaj slišni Čarlijev vzdih: »Ajd, dobro, spusti me!«

Kdaj vročevod iz Železarne

NAŠE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Krajevna skupnost Javornik Koroška Bela, tako zasebniki kot delovne organizacije, si želijo, da bi v prihodnjih letih napeljali vročevod iz Železarne po stanovanjskih in poslovnih objektih — Še precej »telefonskih« želja

Javornik-Koroška Bela – Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela je največja krajevna skupnost v jeseniški občini, saj v njej prebiva kar 5.800 delovnih ljudi in občanov. Krajevna skupnost ima tudi precej zaselkov in vasi v odročnih krajih, zato problemov nikoli ne zmanjka.

»V tem in v prihodnjih letih štejemo med pomembne naloge predvsem izgradnjo vročevoda, napeljavo iz jeseniške Železarne, v domove, stanovanjske bloke po vsej Koroški Beli in na Javorniku,« pravita predsednik sveta krajevne skupnosti **Lovro Brce** in tajnik **Edo Žagar**. »Tako zasebniki kot delovne organizacije so pokazale veliko zanimanja zanj, saj zdaj nimajo primernega in cenejšega ogrevanja ne v domu upokojencev na Javorniku in tudi ne v delovni organizaciji Gorenjska oblačila na Javorniku. Prav tako bi bil zelo dobrodošel tudi za osnovno šolo na Beli, še posebej, ker jo bodo s samoprispevkom vseh delovnih ljudi in občanov v naslednjih petih letih povečali in temeljito obnovili.

Zaradi občutnega pomanjkanja denarja, saj krajevna skupnost dobi znatno manj sredstev, kot jih potrebuje vsaj za redno in nujno dejavnost, ne moremo dokončati izgradnje parka talcev na Beli. Potrebovali bi milijon dinarjev za obnovo, saj grobišče še ni urejeno, prav tako pa si krajani želijo, da bi dobili padli ustrezne spominske kamne. Prav tako je želja krajanov, da bi vsem tistim, ki so bili na tem kraju pokopani od leta 1903 do 1961 postavili primerne spominske kamne.

V krajevni skupnosti je potrebna nujne obnove tudi zgradba kulturnega doma, a ni denarja. Samo neodložljiva vzdrževalna dela ogromno veljajo.

Morda so na najslabšem krajani na Potokih, kjer nimajo telefonske govorilnice in ne ustrezne strehe nad avtobusnim postajališčem, ki je majhno in zato avtobusi ustavljajo na tej postaji po voznikovi presoji. Čeprav je v krajevni skupnosti okoli 300 krajanov s prostovoljnim delom, udarniškimi akcijami in lastnim prispevkom dobilo telefon, ga na Potokih še nimajo, pa bi ga zaradi precejšnje oddaljenosti zelo potrebovali. Zdaj se dogovarjajo skupaj z Metalno Maribor, ki je na Potokih vzorno uredila svoj samski dom, da bi končno le prišli do nekaj telefonskih priključkov.

Telefonski priključki so kljub temu, da jih je na Javorniku in na Beli veliko, še vedno sporna tema, saj se je kar precej krajanov odločilo za vključitev v akcijo, žal prepozno, zdaj pa bi telefone želeli. Podjetje za PTT prošnje rešuje občasno, priključek pa zdaj posameznika velja 34.000 dinarjev. Kljub temu pa je krajevna skupnost ocenila, da sta za Belo in Javornik nujni vsaj še dve javni telefonski govorilnici.

Ne manjka tudi problemov zaradi hudournikov, saj bo treba sanirati pobočje Malneža in Hrastnika, ki je plazovito in za bližnje naselje nevarno. Skupaj z območno vodno skupnostjo in podjetjem za urejanje hudournikov bo drseče območje treba urediti v kar najkrajšem času.

Veliko hude krvi povzroča priključek Tomšičeve ceste na magistralno, ki je zaradi prečkanja magistralne ceste smrtno nevaren in so ga delavci cestnega podjetja zgradili brez vednosti krajevne skupnosti. Pred šestimi leti je zares krajevna skupnost dajala soglasja za priključke na magistralno cesto, a nihče ni natančno vedel, kje bodo potekali.

Na Potokih je ogrožena požarna varnost, saj nimajo bazena; po drugi strani pa so se v Javorniškem Rovtu mladinci gasilci znašli in pomagali pri adaptaciji stare šole, kjer bo zdaj gasilsko orodišče obenem s prostori za razne dejavnosti.

V krajevni skupnosti zadovoljivo delujejo organizacije in društva, nekaj težav imajo le z delovanjem delegatskega sistema. Prav zdaj se pripravljamo, da bi se pogovorili o tesnejši povezavi krajevne skupnosti z organizacijami združenega dela, ki so na območju Javornika in Koroške Bele.«

D. Sedej

Na Koroški Beli so zgradili precej novih stanovanj, v kratkem se bodo vselili stanovalci še v poslednji stanovanjski blok. — Foto: D. Sedej

KAMEN SPOTIKE

Že nekaj časa objavljamo pod naslovom KAMEN SPOTIKE fotografije neurejene okolice iz posameznih krajevnih skupnosti: zapuščene avtomobilske karoserije, odpadke in smeti, udarne jame, neurejene in nevarne cestne odseke in tako dalje. Fotografiramo pač tedaj, kadar na slike, ki kazijo naše okolje, naletimo sami ali tedaj, ko nas na nesnago in nepravilnosti opozarjajo bralci.

Povedati vam moramo, da smo odziva silno veseli. Pri tem mislimo na odziv »pristojnih«, kajti objavljena fotografija z ustreznim pojasnilom učinkuje tako uspešno, da so kamni spotike že po nekaj dneh odstranjeni. Ne vsi, večinoma pa.

Ne zato, da bi »polnili« našo rubriko, ampak zato, da bi vsi skupaj »pospravljali« in naše kraje ustrezno uredili, bomo tudi v prihodnje veseli vaših opozoril in predlogov. Verjamemo, da je takšnih problemov še veliko in nam snovi ne bo zmanjkalo... Povsem dobronamerno bomo tudi z vašo pomočjo poskušali Gorenjsko urediti pač lepše, za oko in za naše počutje...

Škofja Loka — Pred približno dvajsetimi leti so uredili Cankarjev trg v Škofji Loki in prek njega speljali prijeten izhod z Mestnega trga do avtobusne postaje. Žal pa tako dekorirana stena na prodajalni Mesoizdelkov ne pripomore k urejenemu izgledu. — Foto: F. Perdan

KDO BO KRIV ZA NESREČO?

Dandanes, ko so nam devize edino zanesljivo plačilno sredstvo — sredstvo, za katerega dobiš vse ali domala vse — so problem tudi gume za avtomobile.

Ne bi verjeli, pa vendarle je res. Zgodi, se, da so na nujni vožnji gasilci, ki vozijo z neregistriranim vozilom. Neregistriranim zato, ker ga registrirati ni mogoče zaradi zlizanih gum, novih pa brez deviz ni. Gasilska društva običajno nimajo deviz, saj ne rešujejo na »konvertibilnem« področju in so omejeni na dinarsko potrošnjo. Svojih storitev, četudi kvalitetnih in tudi izvozno zanimivih, do nadaljnjega še ne nameravajo izvažati — ob naši malomarnosti imajo dovolj dela doma, zato drvijo z odprtimi sirenami in zlizanimi gumami.

Seveda ne vsi in sploh ne večina. Neki bralec pa nas je opomnil, da se tudi to dogaja; da so prišli uspešno intervenirat, a z neregistriranim vozilom. Sprašuje se, kdo bi prevzel odgovornost v primeru nesreče in tudi navaja kraj in gasilsko društvo, ki premore le zlizane gume.

Namerno ga nočemo imenovati, kajti gasilci niso sami krivi in so celo tako pogumni, da tvegajo in se zapeljejo na lastno odgovornost.

Zato jim je treba želeti, kot pravi bralec, čimmanj nujnih voženj, in pa to, da bi zavijanje sirene njihovega avtomobila prebudilo odgovorne...

Skrb kranjskih čebelarjev

Varooza se širi

Na letni konferenci Čebelarskega društva Kranj, ki v devetih družinah združuje 246 članov, so čebelarji za glavno letošnjo nalogo postavili borbo proti varoozi, sodobni bolezni čebeljih družin — Vsak čebelar mora redno pregledovati svoje čebele

Kranj – »Čebelarji smo lahko zadovoljni z lanskoletno bero medu, četudi v kranjski občini niso najboljše možnosti za pašo. Društvo se je lani okrepilo z devetimi novimi člani. Ustanovljena je bila nova družina v Goričah, ki vključuje tudi čebelarje z Golnika in s Trstenika. 246 članov ima zdaj 4355 čebeljih družin. Letos bomo največ skrbi namenili zdravstvenemu varstvu živali. Vsak čebelar mora redno pregledovati svoje družine; če opazi v panjih spremembe, naj to sporoči veterinarski organizaciji. Ne smemo pa bolezni prikrivati!« je dejal **Tone Lukanc, predsednik čebelarskega društva Kranj.**

V minulem letu je bilo zdravstveno stanje čebeljih družin ugodno, saj niso zasledili pršice in bolezni v čebelji zalegi. Razširili pa sta se nozemavost in varooza. Slednja povzroča čebelarjem največ skrbi, saj gre za bolezen, ki dolgo časa ostaja prikrita. Ko se po nekaj letih pokaže, povzroča v panjih veliko škode. Razširjena je po vsej Sloveniji. Na Gorenjskem so jo odkrili na območjih, kjer prevladuje »prevozniško čebelarjenje«. Podatek, da so povzročitelji varooze že v 70 odstotkih panjev, verjetno ni najbolj zanesljiv. Nobenega dvoma pa ni, da je bolezen na pohodu. Po nekaterih ocenah bo prav letos kritično leto, ko se bo bolj očitno pokazala tudi na Gorenjskem. Borbo proti varoozi so kranjski čebelarji zato postavili za glavno letošnjo nalogo. Največ bodo k temu pripomogli sami, če bodo dobro opazovali čebelje družine. Vsak čebelar se mora na tečaju (eden je bil v soboto v Radovljici) seznaniti z boleznijo in usposobiti, da bo ustrezno in pravočasno ukrepal. »Pregledniki« z opravljenim izpitom bodo most med (neorganiziranimi) čebelarji in veterinarsko organizacijo. Če sodimo po dosedanjih izkušnjah, bo zdravstveno skrb za neumorne »delavke« tudi letos oteževala nezadostna in neurejena oskrba z zdravili in kemičnimi pripravki.

Tudi čebelarstvo se vključuje v sedanja prizadevanja za večji pridelek hrane, so menili člani kranjskega čebelarskega društva, zato bi moralo dobiti trdno mesto v občinskem programu kmetijstva. Opozorili so tudi na zapleteno pot do vseh soglasij za postavitev čebelnjaka. Čebelarji, ki vozijo čebelje družine na pašo, so omenili tudi težave z bencinskimi boni. Uredba zanje ne predvideva goriva. Slovenska zveza društev je republiškemu komiteju za kmetijstvo že predlagala, da bi gorivo razdeljevali glede na oddaljenost čebelnjakov od bivališča in števila gospodarskih panjev. Zaenkrat odgovora še niso prejeli.

Na letni konferenci kranjskega društva so trem dolgoletnim čebelarjem in prizadevnim članom družin podelili odlikovanja druge stopnje Antona Janše. Prejeli so jih Franc Bezovšek (Čebelarska družina Preddvor), Blaž Zupanc (Besnica) in Peter Novak (Smlednik).

C. Zaplotnik

Pomenek

»Če si zdrav, ne smeš gledati na uro«

Stanko Zupan kmetuje na Blejski Dobravi — Radi bi s komasacijo zemljišč pridobili več dobre zemlje

Blejska Dobrava — »V vasi nas je ostalo le še nekaj kmetov, starejših, mladi se raje vozijo na delo v tovarne,« pravi **Stanko Zupan,** kmet z Blejske Dobrave pri Jesenicah.

»Na Dobravi je dovolj zemlje, ki bi jo lahko obdelali, veliko pa bi jo s komasacijami lahko še pridobili. Veliko zares odlične zemlje, tako da bi več pridelali.

Le dva čista, prava kmeta sta še ostala, gospodarji so že precej stari in ne morejo več toliko delati. Le Černetov Florjan je mlad kmet, ki se namerava zares posvetiti sodobnemu kmetijstvu.

Vas odda okoli 700 litrov mleka na dan, kar je za Blejsko Dobravo kar precej. Lahko se zgodi, da se bo oddaja mleka še povečala, saj živine niti ni tako malo v primerjavi s prejšnjimi leti. Težave pa so, po mojem mnenju, s planinami, saj se danes

»nobena reč več ne spoštuje«. Pri tem mislim na pašni red. Nekdaj je veljalo nenapisano pravilo o spoštovanju pašnega reda in o urejevanju planin, danes pa kar ženejo na pašo:

»Sam imam v hlevu,« nadaljuje Stanko Zupan, **»25 glav živine in to je dovolj. Takole mislim: prav gotovo velja, da kot kmet, če si zdrav, na uro gledati ne smeš. Vendarle nekako gre, če počasi vlagaš dinar za dinarjem. Na koncu vendarle dobiš povrnjeno, seveda, če se trudiš: prav pride tudi meso za dom in nekaj dobiš pri odkupu, čeprav je odkupna cena prav gotovo prenizka. Če jo primerjaš s prodajno, pa sploh ni, da bi govoril...«**

S krmili smo kmetje, vsaj tu, dovolj dobro oskrbljeni, saj kmetijska zadruga v Radovljici skrbi, da je krmil dovolj. Tiste pa, ki bi radi posodobili kmetijo in ki smo upravičeni do posojila, pa skrbi, da se bodo pogodbe za posojila sklepale šele junija. Ponavadi vsak začne graditi ali adaptirati spomladi. Posojilo KŽK prihaja prepozno in želeli bi, da bi se pogodbe sklepale vsaj nekaj mesecev prej.

Kmetje na Blejski Dobravi imajo dovolj kmetijskih strojev, kmetije se posodabljajo in kmetijstvo nasploh nekaj pomeni. Na kmetijah, kjer so mladi zaposleni v Železarni ali v drugih organizacijah, vlagajo prisluženi denar tudi doma, v posodobitev kmetije. Še več pa bi lahko kmetje z Blejske Dobrave pridelali in oddali, ko bi čimprej zares začeli s komasacijo zemljišč in si pridobili več odlične zemlje...«

D. Sedej

Naši športni delavci

Vojin Perović: »Napredek je očiten«

Lesce — Petintrideset let je Vojin Perović zavezan šahu; kot igralec se je prebil med prvokategornike, kot šahovski delavec si je naložil vrsto obveznosti pri popularizaciji in razvoju gorenjskega in slovenskega šaha. Zdaj je predsednik najuspešnejšega gorenjskega šahovskega društva Murke iz Lesc, podpredsednik Šahovske zveze Slovenije, vodja njene tekmovalne komisije in odbora za pionirski šah. Letos bo minilo osem let, odkar so ga izvolili tudi za predsednika Gorenjske šahovske zveze. Ob tem mu vse manj časa ostaja za iskanje rešitev na šahovnici, več mu ga vzamejo dolžnosti, ki so mu jih naložili. Delo v gorenjski zvezi je le delček tega.

»Zveza združuje deset registriranih temeljnih šahovskih organizacij z Gorenjske: šahovska kluba Sava Kranj in Šenčur, edino organizirano sekcijo slepih v Sloveniji — »Tomo Zupan« iz Kranja, šahiste Elana iz Begunj, društva v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici, Tržiču, Škofji Loki ter društvo Murka Lesce. Poleg teh obstajajo še neregistrirani klubi v Olševku, v žirovski Alpini in kranjski Iskri. Povsem zanesljivega podatka o številu šahovskih organizacij na Gorenjskem ne vemo; težave povzročajo majhni klubi, ki se redko udeležujejo tekmovanj. Velik napredek smo v zadnjih letih dosegli na področju pionirskega šaha, saj imamo na gorenjskih osnovnih šolah že 25 krožkov. K širjenju te miselne igre med mladino je pripomogla akcija »Šah mladini«, v kateri poleg gorenjske šahovske zveze sodelujeta tudi društvo prijateljev mladine in zavod za zaposlovanje. Pri tem ne gre prezreti tudi šahovske abecede »Prvih potez« izpod peresa dr. Srdjana Bavdka, ki jo je zveza izdala za pionirje-začetnike. Na občnem zboru zveze bomo odločali tudi o nadaljnjem razvoju pionirskega šaha. Ta se navezuje na namestitev regionalnega inštruktorja, ki bi sprva honorarno, kasneje pa poklicno delal samo z mladimi obetavnimi šahisti Gorenjske.«

Kakšna je kakovost gorenjskega šaha?

»Napredek je očiten. Pred desetimi leti Gorenjska ni imela mojstra ali mojstrskega kandidata. Zdaj imamo enega velemojstra (Albin Planinc), štiri mojstre (Osterman, Mencinger, Cuderman in Petkova), 22 mojstrskih kandidatov, 39 prvokategornikov in prek 90 drugokategornikov. Po kakovosti lahko gorenjske ekipe razdelimo v tri skupine. Razred zase je drugoligaš Murka, njej sledita republiška ligaša Kranj in Jesenice. Tretjo skupino sestavljajo gorenjski ligaši.«

Na Gorenjskem se vsako leto zvrstijo številne šahovske prireditve.

»Zveza priredi letno deset tekmovanj: posamična in ekipna gorenjska prvenstva za vse kategorije, hitropotezno prvenstvo, tekmovanje za pokal maršala Tita, delavsko tekmovanje in gorenjsko ligo. Po zgledu evropskih turističnih mest bosta zveza in turistična poslovna skupnost Bled priredili letos od 11. do 20. marca v hotelu Park četrti šahovski festival v moški in ženski konkurenci. Pričakujemo prek 150 šahistov iz Jugoslavije in sosednjih držav. Nagradni sklad znaša 195 tisoč din, velemojstri in šahisti z mednarodnimi naslovi pa imajo dodatne ugodnosti. Festival bo priložnost tudi za uveljavitev gorenjskega šaha.«

C. Zaplotnik

Dobri rezultati

KRANJ — V prvem kolu letošnjega regijskega gorenjskega prvenstva v plavanju so bili pred dnevi v kranjskem zimskem bazenu v vseh kategorijah doseženi dobri rezultati. Nastopili so plavalci in plavalke Radovljice in kranjskega Triglava.

Še posebno so v posameznih disciplinah navduševali najmlajši plavalci in plavalke, saj so skoraj vsi dosegli svoje najboljše zimske plavalne rezultate.

Rezultati — člani — 400 m kravl — 1. Cilenšek 4:45,0, 2. Ježek (oba Radovljica) 4:46,2; **st. pionirji** — 1. Sunesko 4:55,0, 2. Vene (oba Triglav) 5:16,9; **ml. pionirji A** — S. Jocič 4:50,8, 2. B. Rus 5:05,8, 3. Ažbe (vsi Triglav) 5:06,4; **ml. pionirji B** — 1. Vojičič 6:12,62 2. S. Rus 6:26,23, 3. Pikec (vsi Triglav) 6:34,77, **100 m prsno člani** — 1. Veličković 1:15,57, 2. Giacomeli (oba Triglav) 1:27,83; **mladinci** — 1. Bešter 1:13,94, 2. Debeljak (obe Triglav) 1:23,61, 3. Rebec (Radovljica) 1:23,64; **st. pionirji** — 1. B. Marenčič 1:33,51, 2. Vene (oba Triglav) 1:36,78, 3. Podlipnik (Radovljica) 1:36,97; **ml. pionirji A** — 1. Ažbe 1:33,51, 2. B. Rebolj 1:37,65, 3. Kirbiš (vsi Triglav) 1:52,82; **ml. pionirji B** — 1. Ogrizek 1:53,11, 2. Skodlar in Petek (vsi Triglav) oba 1:58,15; **50 m prsno — ml. pionirji A** — 1. Vojvoda 57,70, 2. Margeta 1:03,50, 3. Amičić (vsi Triglav) 1:10,41; **ml. pionirji B** — 1. Lampe 57,70, 2. Gantar 59,50, 3. Renko (vsi Triglav) 1:03,12; **200 m hrbtno — mladinci**— 1. Šifrar 2:43,22, 2. Janc (oba Radovljica) 2:50,22; **st. pionirji** — M. Jocič (Triglav) 3:04,76; **ml. pionirji A** — 1. Gornik 2:57,68, 2. Krelj 3:01,14, 3. Peranovič (vsi Triglav) 3:03,68; **ml. pionirji B** — 1. Vojičič 3:18,5, 2. Kristič 3:23,0, 3. J. Rebolj (vsi Triglav) 3:31,16; **ml. pionirji C** — 1. Naglič (Triglav) 3:55,93; **100 m delfin — člani** — 1. A. Jocič (Triglav) 1:05,52, 2. Ježek (Radovljica) 1:12,86; **mladinci** — 1. Bešter 1:08,24, 2. Prislan (oba Triglav) 1:11,28; **st. pionirji** — 1. Oberstar 1:13,67, 2. Sunesko (oba Triglav) 1:16,36; **ml. pionirji** A — 1. Ažbe 1:16,82, 2. Nadižar 1:26,92; **ml. pionirji B** — 1. S. Rus (Triglav) 2:00,51; **100 m kravl — člani** — 1. Cilenšek (Radovljica) 58,22; **mladinci** — 1. Debeljak (Triglav) 1:03,22, 2. Janc 1:04,85, 2. Rebec (oba Radovljica) 1:05,46; **st. pionirji** — 1. Oberstar 1:04,30, 2. M. Jocič (oba Triglav) 1:14,45, 3. Podlipnik (Radovljica) 1:18,79; **ml. pionirji A** — 1. S. Jocič (Triglav) 1:06,82, 2. Bezjak (Radovljica) 1:11,84, 3. K. Mohorič (Triglav) 1:15,70; **ml. pionirji B** — 1. Ogrizek 1:41,31, 2. Šegula 1:41,51, 3. Križnik (vsi Triglav) 1:45,93; **ml. pionirji C** — 1. Naglič (Triglav) 1:39,23, **50 m hrbtno — ml. pionirji A** — 1. Grünfeld 59,45, 2. Vojvoda 59,46, 3. Margeta (vsi Triglav) 1:09,06; **ml. pionirji B** — 1. Marinček 53,56, 2. Lampe 57,46, 3. Gantar (vsi Triglav) 1:00,13; **400 m kravl — st. pionirke** — 1. M. Mohorič (Triglav) 5:18,39; **ml. pionirke A** — 1. S. Slavec (Triglav) 7:06,26; **ml. pionirke B** — 1. Bogataj 5:38,61, 2. N. Rebolj (obe Triglav) 6:17,57; **100 m prsno — mladinke** — 1. Vidmar (Radovljica) 1:47,40; **st. pionirke** — 1. Savinšek (Triglav) 1:28,09; **ml. pionirke A** — 1. Kalan 1:26,43, 2. Milenkovič 1:27,38, 3. Gril (vse Triglav) 1:37,20; **ml. pionirke B** — 1. Praprotnik (Radovljica) 1:40,95, 2. Jamnik 1:56,20, 3. Fleišer (obe Triglav) 2:09,19; **50 m prsno — ml. pionirke C** — 1. Hafner (Triglav) 1:10,28; **200 m hrbtno — ml. pionirke A** — 1. Kalan 2:44,02, 2. Milenkovič 2:52,34, 3. Žepič (vse Triglav) 3:06,52; **ml. pionirke B** — 1. Rob (Radovljica) 3:04,55, 2. Bogataj 3:18,64, 3. P. Mohorič (obe Triglav) 3:27,83; **100 m delfin** — 1. Cvek (Triglav) 1:17,40; **st. pionirke** — 1. M. Mohorič (Triglav) 1:25,62; **ml. pionirke A** — 1. Žepič (Triglav) 1:42,40; **100 m kravl — mladinke** — 1. Maček 1:04,50, 2. T. Cilenšek (obe Radovljica) 1:10,85, 3. Cvek (Triglav) 1:11,20; **st. pionirke** — 1. Savinšek (Triglav) 1:13,04; **ml. pionirke A** — 1. Praprotnik 1:18,60, 2. Dvoršak (obe Radovljica) 1:42,41; **ml. pionirke B** — 1. Rob (Radovljica) 1:30,97, 2. P. Mohorič 1:34,46, 3. Pirc (obe Triglav) 1:36,17; **50 m hrbtno — ml. pionirke** B — 1. U. Praprotnik 45,26, 2. Melink (obe Radovljica) 45,38, 3. Udovič (Triglav) 1:04,95; **ml. pionirke C** — 1. Hafner (Triglav) 1:16,63.

D. Humer

Komentiramo

Naporna pot do nove zvezdice

Jesenice — Hokejisti Jesenic, ki so si lani z osvojitvijo naslova drža- nega prvaka pripeli na dres že dvajseto zvezdico, v letošnjih nastopih ni pokazali izrazito bleščeče igre. V državnem prvenstvu so svojim zvesti navijačem pripravili že dve neprijetni presenečenji. Prvič na tivolskem du, ko so doživeli hud poraz z Olimpijo. 12:1 je bilo takrat za ljubljansk igralce. Druge neugodne vesti so v januarju prišle iz Zagreba, kjer so »že- zarji« izgubili drugi par točk proti Medveščaku. Prav poraz z »medvedi« lahko v nadaljevanju prvenstva, ko se bo igralo po novem sistemu, odlo pri končnem obračunu.

Slab vtis iz prvega dela prvenstva so jeseniški hokejisti popravili drugem letošnjem derbiju z Olimpijo, ko so se ljubljanskim hokejistom dolžili za visok poraz na prvem srečanju. Igralci Olimpije so sicer pove že v prvih minutah, kar pa domačih hokejistov ni zmedlo. Brž so ure svoje vrste, zaigrali na vso moč, kmalu izenačili in kasneje povedli s 3:1 drugi in tretji tretjini so domačini kronali premoč še s tremi zadetki in koncu zasluženo slavili s 6:3 (3:2, 2:1, 1:1). Tekma na Jesenicah je potekala vzdušju, kakršnega si igralci železarskega mesta lahko le želijo. Pet tis gledalcev na tribunah, ki so ob odlični igri domačinov pozabili na prejšn medle predstave, bučno navijanje, plapolanje klubskih zastav . . .

Z dvema novima točkama so se Jeseničani na lestvici izenačili z lju bljansko Olimpijo. Oboji imajo po 20 točk. Toda sobotna tekma na ledn ploskvi Podmežakljo ni odločala o ničemer, saj bodo v nadaljevanju dr nega prvenstva ekipe razdeljene v dve kakovostni skupini. V prvi bodo ri ekipe z vrha tabele. Vsaka od njih v drugi krog tekmovanja prinaša zlično število točk: Olimpija štiri, Jesenice tri, Medveščak dve in Celje e Železarji bi na tej lestvici prehiteli Olimpijo le v primeru, če bi jo prejš soboto premagali z najmanj 12 goli razlike. To pa domačim igralcem kl borbenosti in odlični igri ni uspelo.

V nadaljevanju se bo četverica pomerila med seboj doma in v gost Prvi dve ekipi bosta ob koncu februarja zavihteli palice še v »superfinal ki bo odločilo o naslovu državnega prvaka. Kdo bo igral na tej tekmi? S raj vsi so prepričani, da bosta to Olimpija in Jesenice. Ljubljanski hok sti imajo rahlo prednost, »železarji« pa si s točko zaostanka ne smejo pr ščiti novega spodrsljaja. Edino zmage jih vodijo v sklepni del državne prvenstva. Prva preizkušnja čaka jeseniške hokejiste že 29. januarja, prihaja na Jesenice zagrebški Medveščak; še precej težja pa v naslednj kolu, ko bodo zopet gostovali na vročem tivolskem letu.

J. Rabič

Alpsko smučanje

Bokalova in Jakopin najhitrejša

OŠVEN — Na smučiščih Ošven je smučarski klub Fužinar pripravil slalom za mladinski pokal. Na startu je bilo tokrat sto mladink in mladincev. Med dekleti je zmagala Bokalova, članica SK Alpetour, med fanti pa je bil najhitrejši Jakopin (Novinar).

Rezultati — mladinke — 1. Bokal 1:52,75, 2. Lesjak (obe Alpetour) 1:54,01, 3. Tomažič (Triglav) 1:54,64; **mladinci** — 1. Jakopin (Novinar) 1:44,08, 2. Matičič (Domžale) 1:46,39, 3. Potočnik (Fužinar) 1:46,73.

124 PIONIRJEV V VELESLALOMU

AREH — Na pohorskem smučišču Areh je bil pred dnevi veleslalom za starejše pionirke in pionirje za pokal Coca-cole. Udeležba je bila odlična, saj je nastopilo kar stoštiriindvajset tekmovalk in tekmovalcev.

Rezultati — st. pionirke — 1. Šegula 1:38,98, 2. Šarec 1:39,68, 3. Humer (vse Novinar) 1:40,94, 4. L. Dežman (Triglav) 1:42,14, 5. Kotnik (Kranjska gora) 1:42,68; **pionirji** — 1. Pauko (Branik) 1:35,21, 2. Grašič (Alpetour) 1:35,98, 3. Markič (Tržič) 1:36,64, 4. Noč (Radovljica) 1:37,26.

DVOJNA ZMAGA TRIGLAVA IN KRANJSKE GORE

KRANJSKA GORA — Na smučiščih Podkoren je sto trideset mladih smučarjev merilo moči v veleslalomu za pokal Coca-cole.

Rezultati — ml. pionirji — 1. Grilc 54,86, 2. Šumi (oba Triglav) 55,28, 3. Miklavc (Alpetour) 55,75, 5. Dofik (V. Vodnik) 56,10, 5. Jovan (Radovljica) 56,38, **ml. pionirke** — 1. Škrilec 56,75, 2. Dovžan (obe Kranjska gora) 56,99, 3. Lesjak 57,35, 4. Hafner (obe Alpetour) 57,47, 5. Bradač (Triglav) 58,45.

SMUČARJI GORENJSKE REGIJE MED VRATCI

KRANJSKA GORA — Na veleslalomu gorenjske regije so se pomerili mlajši mladinci in mladinke ter starejši pionirji in pionirke. Na startu je bilo stodvajset tekmovalcev.

Rezultati — ml. mladinke — 1. Lesjak 1:53,2, 2. Bokal 1:53,69, 3. Hafner (vse Alpetour) 1:54,54, 4. Tušar (Fl. Dobrava) 2:00,37, 5. Dobrovoljc (Kamnik) 2:05,38; **st. pionirke** — 1. L. Dežman (Triglav) 1:55,76, 2. Vodnik (Kr. gora) 1:56,06, 3. Kokalj 1:57,11, 4. Klinar 1:59,33, 5. Globevnik (vse Bled) 2:00,26; **ml. mladinci** — 1. Košir (Alpetour) 1:59,33, 2. Gosar (Kr. gora) 1:50,56, 3. Podnar (Alpetour) 1:50,77, 4. Vidic (Kr. gora) 1:50,85, 5. Mulej (Bled) 1:51,44; **st. pionirji** — 1. Noč (Radovljica) 1:48,93, 2. Markič (Tržič) 1:50,26, 3. Berce (Alpetour) 1:51,54, 4. Doplikar (Kamnik) 1:51,92, 5. Grašič (Alpetour) 1:53,22.

M. Lovšin

Tržičani v košarkarski ligi

TRŽIČ — Potem, ko se je končala rekreacijska liga v odbojki, je odbor za športno rekreacijo že objavil razpis rekreacijske lige v košarki. Tekmovanje, ki bo potekalo v dveh ligah, bodo izvedli člani košarkarske sekcije TVD Partizana Tržič.

Pravico nastopa imajo v »A« ligi ekipe Obdukcija, Gentlemeni, Peko, RK »Peko« — veterani, TVD Partizan Križe, Muppet show, Petrol in Koprive, v »B« ligi pa vse ostale ekipe, ki se bodo prijavile. Rok za prijavo ekip za tekmovanje v eni ali drugi ligi je sreda, 26. januar do 17. ure, ko bo v prostorih TKS Tržič, Bračičeva 4, tudi že žrebanje in dogovor vseh vodij ekip o izvedbi samega prvenstva.

Prvenstvo v »A« ligi bo potekalo po enokrožnem ligaškem sistemu, tekme pa se bodo odigravale v telovadnicah šole v Bistrici in Križah vsak torek in četrtek, v skupini »B« pa bo način tekmovanja odvisen od števila prijavljenih ekip, tekme pa bodo v telovadnici šole heroja Grajzarja vsako sredo. Pričetek tekmovanja v »A« ligi bo 1. februarja, v »B« ligi pa dan kasneje.

Pravico nastopa imajo vsi občani Tržiča, vsaka ekipa pa mora prijaviti najmanj 6 in največ 12 igralcev, ki lahko nastopajo le za eno ekipo. Tekme bodo trajale 2 × 15 minut, igralo pa se bo po pravilih KZJ.

J. Kikel

Na teku se dobimo

Kranj — ZTKO Kranj pod vodstvom ZVUTS prireja v nedeljo, 30. januarja 1983 organizirani prevoz v Novo vas na Bloške teke. Proge so dolge 6, 15 in 30 km. Udeležijo se lahko vsi smučarji tekači. Prijave sprejemajo na Planinskem društvu Kranj v sredo od 17. do 19. ure ali na telefon 22-823. Prosimo, da se prijavite pravočasno zaradi števila avtobusov, kateri bodo peljali na Bloški maraton. Odhod avtobusa bo izpred hotela Creina v Kranju ob 6. uri. V slučaju, da Bloški teki odpadejo zaradi premalo snega, bo organiziran beli dan. To je, da bomo šli vseeno na sneg in to po želji tekačev.

Kegljanje na ledu

Uspehi Murke

Jesenice — Na ledeni ploskvi v dvorani Podmežakljo na Jesenicah je bil v nedeljo mednarodni turnir v kegljanju na ledu za prehodni pokal ekipe Svetina. Med 15 ekipami iz Rateč, Kranjske gore, z Bleda, Jesenic in iz Avstrije so bili najboljši avstrijski kegljači. Druga je bila ekipa Murke z Jesenic, šesta Vatrostalna, sedmi Železar, devete Rateče in deseta Kranjska gora.

Jeseniške ekipe kegljačev na ledu so v januarju dosegle tudi več uspehov na mednarodnih tekmovanjih. Ekipa Murke je zasedla drugo mesto na dveh pomembnih tucnirjih v Avstriji: v Globasnici ob 25-letnici tamkajšnjega kluba kegljačev na ledu in na turnirju WSG-ODK-HV. Največji uspeh pa so kegljači Murke dosegli prejšnjo soboto v Spittalu, ko so ugnali vse avstrijske ekipe in zasedli prvo mesto. Za jeseniško ekipo so nastopili Franc Kralj, Lado Sodja, Stane Mlekuž, Jože Klinar in Rudolf Plesnicar.

J. Rabič

Košarka

Po prvem delu Radovljičani

Radovljica — V devetem kolu slovenske košarkarske lige — zahod je domače moštvo v tekmi za naslov prvaka prvega dela tekmovanja prepričljivo premagalo doslej vodilno ekipo Postojne. Radovljičani so si z zmago 98:68 (49:37) zagotovili prvo mesto v ligi. Rezultat srečanja bi bil lahko še višji, če domači trener pred koncem sr ne bi dal priložnosti tudi mlajšim cem. Koše za Radovljico so d Šter 24, Pogačar, Vidic in Novak Kozole 9, Potočnik 4, Markelj 3 protnik 2. Naslednjo tekmo igra šarkarji Radovljice z ekipo Jes jim je zadala prvi poraz v jese delu tekmovanja.

Kegljanje

Vodi ATC in Elektro

Kranj — Na kegljišču v Kranju se je začelo kegljaško tekmovanje v prvi, drugi in tretji kegljaški občinski ligi. V prvi in drugi ligi nastopa po osem moštev, medtem ko jih je v tretji šest. V prvi ligi je po nepopolnem petem kolu v vodstvu Iskra ATC in Elektro s po šestimi točkami.

Rezultati prve občinske lige: I. kolo — ATC : Borec 2626 :2528, Elektro : Sava 2566 : 2476, Iskra : Simon Jenko 2580 : 2689, Tekstilindus : Merkur 2427 : 2471, **II. kolo** — Borec : Tekstilindus 2553 : 2506, ATC : Elektro 2649 : 2636, Sava : Iskra 2447 : 2522, **III. kolo** — Elektro : Borec 2596 : 2427, Iskra : ATC 2452 : 2447, Merkur : Sava 2484 : 2521, Tekstilindus : Simon Jenko 2528:2469, **IV. kolo** — Borec : Simon Jenko 2605 : 2574, Sava : Tekstilindus 2527 : 2445, Elektro : Iskra 2556 : 2384, **V. kolo** — Merkur : Simon Jenko 2586 : 2529, Tekstilindus : ATC 2458 : 2562. -dh

Uspeh Markiča

Na prvem pozivnem turnirju p kostne skupine slovenske judo Robert Markič, član kranjske glava, osvojil prvo mesto v ka do 60 kilogramov. Uspešno so blazini borili tudi ostali Tri Martin Benedik je bil v razre kilogramov četrti. Dobro se je v tegoriji držal tudi starejši m Damjan Kalan, ki se občasno članskih tekmovanjih. Četrto m v kategoriji do 86 kilogramov tudi Marjan Remic.

Judoistični delavci iz Sloven strice so v počastitev občinske nika in v spomin na borbo poho bataljona pripravili tekmovanje ne in pionirje. Marjan Remic tin Benedik sta nastopila v ka močnejših tekmovalcev, a ne gl to osvojila tretje mesto.

M. B

Kranjske sindikalne igre

Slaba udeležba v tekih

JEZERSKO — Organizatorji letošnjih šestnajstih sindikalnih zimsko športnih iger so s smučarskimi teki pri Planšarskem jezeru na Jezerskem spravili pod streho prvo disciplino. Na sporedu bodo še tekmovanja v veleslalomu in sankanju. Na Jezerskem je bila kljub odličnim pogojem slaba udeležba, saj je nastopilo v moški in ženski konkurenci le nekaj nad stoosemdeset tekačev, ki so bili z dobro pripravljenimi smučinami in odlično organizacijo ŠD Gumarja izredno zadovoljni.

V ekipnem delu tekmovanj so pri ženskah največ uspeha imele tekačice Save, pri moških so bili najboljši tekmovalci Telematike I, medtem ko je vsemoštveno zmago odnesla Sava.

Moštveni vrstni red — žensk Sava 166,8, 2. **Tekstilindus** 55, 3 ščina občine 20,8; **moški** — 1. Tele I 274,3, 2. Sava 256,8, 3. Telema 246, 4. Kibernetika 231,6, 5. Gr I 231,6;

vsemoštveno — 1. Sava 423,6 lematika 337,3, 3. Tekstilinuds 1 Skupščina občine 73,€

Rezultati — ženske — razred 30 let) — 1. Jošt (GG) 15:18,74 gačnik (GKZ) 15:22,61, 3. Ahač 15:55,05, **razred B (30—40 let)** Hvasti (Gradbinec) 18:13,65, 2. (Merkur) 18:50,81, 3. Jerman 19:55,00, **razred C (nad 40 let)** - šter (Gorenjski tisk) 19:35,13, 2. Z (Exoterm) 19:55,56, 3. Pelko (Gi 21:07,36;

moški — razred A (do 30 let) Karničar (OŠ Predoslje) 21:17,68, (GGTM) 21:41,05, 3. Vizjak (Tele 22:27,55, **razred B (od 30—40** 1. Gorjanc (Sava) 20:06,93, 2. Gl (EAŠC) 20:30,08, 3. Krišelj 21:01,23, **razred C (nad 40 let)** - man (OŠ F.F. Prešeren) 21:05 Gregorič (Kokra) 21:20,24, 3. A (Elektro) 23:12,28.

Občni zbor ŠD Jakob Štucin

Prebačevo — Športno društvo Jakob Štucin združuje kolesarje, tekače, nogometaše in kegljače. Vsaka sekcija po svojih močeh organizira množično rekreacijo in skrbi za rekreativno in tekmovalno dejavnost svojih članov.

Najštevilčnejša in tudi najuspešnejša je trenutno kolesarska sekcija, saj »štucinarje« poznajo po svej Sloveniji kot rekreativce in tekmovalce-veterane. Tudi po organizacijski plati imajo že precej izkušenj, saj že nekaj let pripravljajo prireditve, kot so maraton ob pomnikih NOB, maraton za lovoriko Kaveljc-korenina — lani je bilo prek 700 udeležencev — in Štucinov kronometer, ki bo letos veljal za republiško prvenstvo. Člani društva se udeležujejo vseh maratonov in tekem ter dosegajo lepe rezultate. Posebna pohvala pa velja krajanom Prebačevega in Hrastja ter gasilcem, ki jim pomagajo pri organizaciji večjih prireditev. Tako imajo tekači svoj že tradicionalni kronometer na 1200 metrov, kegljači in nogometaši pa sodelujejo v občinskih trimskih ligah.

Vse člane in prijatelje športa vabi društvo v soboto, 29. januarja, ob 18, uri v gasilski dom Prebačevo na redni letni občni zbor. Pregledali bodo delo v minulem letu in si zadali novih nalog. V sodelovanju s kolesarskim klubom Sava bodo prikazali tudi dva filma o kolesarstvu. J. Udovič

Jeseničanom prvih šest mest

Jesenice — Slovenska zveza gljanje na ledu je v decembr nuarju izvedla tri kola slove posamičnega prvenstva v ke na ledu — v bližanju in z Med 53 tekmovalci iz Rateč ske gore, z Bleda in Jesenic več uspeha imeli jeseniški k ki so osvojili prvih šest mest si s tem priborili udeležbo na ski prvenstvu, ki bo marca

Rezultati: 1. Bogo Šolar 37 2. Lado Sodja 361, 3. Ivan Žel 345, 4. Tone Petrovič 339, 5. Jo nar 320, 6. Franc Kralj (vsi Je 314, 7. Lado Ulčar (Bled) 311, 8 Babnik 307, 9. Milenko Perič (o senice) 303, 10. Sašo Obreza 296.

J. R

Gorenjska nočna kronika

VIDEL VSE ZVEZDE

Na plesu na Primskovem se je minuli konec tedna vnel pretep med dvema mladeničema, verjetno zaradi kakega dekleta. Prvi se je poslužil kar mavca na roki in z njim kresnil drugega po črepinji, da je slednji videl vse zvezde. Nasilneža z mavcem so odpeljali prenočit na ustrezen kraj, nesrečneža s krvavo butico pa k zdravniku.

SESTRADAN IN BESEN

Miličniki so zadnjič reševali tudi družinski prepir v malce zastarelem zakonu. Mož ob prihodu domov ni dobi na mizo kosila, pa je ženo skušal na silo opomniti na njene zakonske dolžnosti. Ko mu ne bi priznala, da zaradi bolezni ni bila sposobna kuhe, in ko mu ne bi zapretili varuhi javnega reda, bi jo verjetno pošteno natepel.

NI JIH MIKALO V SAVO

Na mostu v Martuljku blizu gostilne Špik sta dva fanta pretepla skupino vrstnikov iz Labina, ker jim ni bilo po volji zaukazano nočno kopanje v Savi. Nekaj časa sta jih fanta naganjala v ledenomrzlo vodo, potem pa sta se jih lotila s pestmi. Preostalo energijo sta sprostila v restavraciji hotela Špik, kjer je bolj razgreti od njiju razbil steklo. S tem si je prislužil nočitev na hladnem.

NEUSPEL VLOM

Sobotna noč v mlaju je bila ena najbolj živahnih zadnje čase. Med drugim je nekoga zamikala zlatarna v starem delu Kranja. Storilec je dvignil pločevinasto navojnico, tedaj je v gluho noč zažvenketalo izložbeno steklo, na vseh okoliških oknih so se prižgale luči in se prikazale radovedne glave. Nepridiprav ni imel druge izbire, kot da jo nemudoma ucvre v stransko ulico.

NEUSLIŠANA LJUBEZEN

Za nesrečno ljubezen nekega kranjskega mladeniča, ki je lep čas zaman zvonil pri dekletovih vratih, so tisto noč izvedeli vsi stanovalci bloka. Dekle ni hotelo odpreti, pa je jel fant v ihti pritiskati na vse zvonce ob vhodu. Ko se to ne bi dogodilo opolnoči, bi bili stanovalci do neuslišanega Romea bolj uvidevni.

ZANESLJIVEJE PO DVEH

V veseli družbi v gostilni Erlah na Jesenicah so ga minuli teden precej popili. Prepevaje in držeč se čez rame so odhajali domov, avtomobile pa pustili na parkirišču, češ: po dveh je zanesljiveje kot po štirih kolesih. Ena od deklet je imela tako močnega mačka, da je še po dveh dneh ni bilo po jeklenega konjička.

S SODIŠČA

Bencin kar brez bonov

Spet odkrita skupina, ki si je na nepošten način pomagala do bencina — Avtomobili, parkirani ponoči na samotnejših krajih, so najhitreje ob gorivo

Kranj — Bencinska suša, pičlo odmerjena merica bencinskega goriva na mesec, za marsikaterega voznika ni dovolj. Zato si je treba pomagati tudi z avtobusom in vlakom ali pa solidarnostno tudi s sosedom, ki ima isto pot. Nekateri pa iščejo drugačne načine, kako priti do večjih količin bencina, n. pr. s prekupčevanjem z bencinskimi boni. Kriminalisti kranjske Uprave za notranje zadeve pa so spet odkrili skupino fantov, ki je ponoči pretakala bencin iz rezervoarjev tujih avtomobilov v svoje. Razen tega so tudi odvili avtomobilska kolesa, če so potrebovali nove gume, sneli so meglenke, tudi z avtobusa, ali pa vzeli akumulator. V dveh letih se je nabralo kar precej takšnih dejanj, tako da so za vse štiri fante napisali 21 ovadb za kazniva dejanja tatvin in za 8 kaznivih dejanj vlomov.

Medtem ko so jih sprva najbolj zanimali avtomobilski deli, pa so od lanske jeseni najpogosteje srkali iz tujih avtomobilskih rezervoarjev bencin. Opišemo naj samo en primer take akcije. Lani 10. decembra so se fantje, vsi so že prekoračili dvajseto leto, dogovorili, da je treba po bencin. Sedli so v avto in vzeli štiri plastične posode za 20 litrov in eno za 5 litrov in plastično cevko. V Poljanah nad Škofjo Loko so zvečer pregledali parkirne prostore pred trgovino in gostilnami ter izbirali primerne avtomobile. Iz prve stoenke so potegnili 15 litrov bencina, pred prostori KUD pa iz drugega avtomobila 10 litrov. Nato so se odpeljali proti Trebiji, vlomili v parkiranega fička ter ga olajšali za okoli 15 litrov, potem spet nazaj v Poljane pa iz drugega fička pretočili 15 litrov. Bencinska žeja pa je bila še vedno huda, zato so z avtomobilom, ki je postajal že kar potujoča cisterna, zavili še proti Žirem. Tam so vozili nekaj časa gor in dol, vendar niso na kakem primernem, bolj osamljenem kraju našli nobenega avtomobila. Zato so se odpeljali nazaj na Trebijo, ker so iz dveh fičkov spet natočili bencin. Posode pa še niso bile do vrha polne. Zato so skočili še do Podgore, kjer so iz stoenke iztočili 20 litrov bencina, ter v Hotavlje, ker so iz parkiranega avtomobila pri kozolcu prav tako iztočili bencin. Vsega skupaj so samo v tej noči nabrali več kot 100 litrov bencina. Pri tem so tudi poškodovali ključavnice na avtomobilih, to je na zastavah 750, ko so vlamljali vrata, pri stoenkah pa so pokrovčke rezervoarjev enostavno odvrgli. Večina lastnikov avtomobilov je seveda naslednji dan presenečeno zagledala merilec goriva na ničli, zato jih je večina za tatvino goriva prijavila postaji milice. L. M.

Nočna trgovina za avtoradie

Na dvoriščih avtomehaničnih delavnic se vedno najdejo tudi odklenjeni avtomobili z vgrajenimi radioaparati in drugimi predmeti, celo dokumenti

Jesenice — Čeprav ni bil zaposlen, se je v denarnici 20-letnega I. B. z Jesenic vedno našlo nekaj denarja. Ko ga je znanec povprašal, kje dobi denar, je odvrnil, da je treba kdaj tudi kaj prodati in to blago, po katerem je trenutno največ povpraševanja. Mladi Jeseničan je ugotovil, da so to med drugim tudi avtomobilski radioaparati in to takšni s kasetofonom in po možnosti še z zvočniki. Tako se je šel trgovino s tujim blagom. Ugotovil je, da se da brez posebnih težav priti na parkirne prostore avtomehaničnih delavnic zasebnih obrtnikov, kjer so nekateri avtomobili celo odklenjeni, v njih pa lastniki puščajo osebne predmete, celo vozniška dovoljenja. V začetku oktobra lani je I. B. preiskal nekajkrat dvorišča zasebnih obrtnikov avtomehanikov ali avtokleparjev na Jesenicah, sprva sam, kasneje pa je na te nočne pohode povabil še tri leta mlajšega znanca.

Konec oktobra lani sta prišla na dvorišče avtomehanične delavnice na Jesenicah in iskala po avtomobilih. Starejši je vlomil v opel kadet, kjer je bil avtoradio, vendar ga ni odvil, ker je bil brez kasetofona. Pri vlomu je na avtomobilu nastalo za 3000 din škode. V isti noči sta na nekem drugem dvorišču odkrila pri avtokleparju odklenjeno stoenko, v kateri so bili tudi ključi, avtomobil pa je imel avtoradio s kasetofonom. Preden pa sta se lotila odvijanja avtoradia, sta se domislila, da bi se bilo dobro malo popeljati naokoli. Potisnia sta avto na cesto in ga šele tam vžgala, nato pa sta na nočni vožnji obiskala Zatrnik in Kranjsko goro, ker je bilo povsod vse zaprto, sta se vrnila na Jesenice. Vendar avtomobil ni bil več nepoškodovan. Ko sta namreč peljala čez ozek most, namenjen le pešcem, je stoenko pošteno odrgnilo na obeh straneh, pri vzvratni vožnji pa je avtomobil trčil v betonski zid. Nato sta odvila avtoradio z zvočniki ter vzela fotografski aparat znamke Kodak ter nekaj orodja. Vse skupaj sta skrila v bližnjem grmovju.

Ob preiskavi na domu so miličniki našli pri I. B. še vrsto predmetov, za katere sumijo, da izvirajo iz kaznivih dejanj, kdo pa so oškodovanci, ni znano, saj prijav ni bilo.

Za večjo prometno varnost

Vozniki in pešci pozimi

Vozniki, ki so svoje avtomobile že v novembru preobuli iz letnih v zimske gume se sicer to zimo sprašujejo, če se je sploh splačalo menjati, ko pa smo le enkrat, pa še to za kratek čas, videli sneg. Prav lahko se zgodi, da bodo ceste še dolgo časa ostale suhe in zato dobro prevozne. Kljub temu pa velja dobro pregledati gume, pa tudi akumulator, hladilni in grelni sistem, zamenjati metlice brisalcev stekel ter poiskati v prtljažniku strgalce za led ter dodati še kratko lopato in verige, kadar se odpravljamo na kakšno daljšo pot za dan ali dva. Previdni vozniki so že zavarovali kromirane dele avtomobilov, da jih ne bi načenjala slana snežna brozga, po vsakem pranju avtomobila pa je dobro izpihati ključavnico na vratih ter ji doliti kapljico olja: tako se zjutraj ne bomo mučili s tajanjem zaledenelega avtomobila, če že nimamo garaže.

Dober voznik pred vsako vožnjo pregleda, če so svetlobne naprave na avtomobilu brezhibne. Ne le zaradi varčevanja z bencinom, ko ne kaže voziti preveč hitro in »športno«, pač pa kar najbolj tekoče, pač pa tudi zaradi slabših pogojev zimske vožnje ni koristno preveč tiščati na stopalko za plin. Četudi so trenutno ceste brez snega, pa moramo biti posebno zjutraj v senčnih legah, na mostovih in viaduktih pripravljeni na možnost poledice.

Posebno pri vožnji skozi naselje naj bi vozniki pozimi še previdneje in počasneje vodili svoja vozila; tako bodo lažje in zagotovo ustavili pred prehodom za pešce. Pešci so namreč pozimi na zasneženi ali poledeneli cesti v dosti slabšem položaju, ko ob zdrsevanju počasneje prečkajo cesto. To še posebej velja za starejše ljudi, ki tudi težje ocenijo hitrost bližajočega se vozila in zato izberejo za prečkanje ceste najbolj neprimeren trenutek. Za otroke pa pozimi cesta pogosto postane drsališče. Še posebej obzirno je treba voziti, kadar postanejo pločniki zaradi neočiščenega snega domala neprehodni in pešci zavzamejo cesto. Med njimi pa so tako otroci kot tudi starejši, morda tudi invalidi, ki se počasneje umikajo, zato je v takih razmerah varna le strpna in počasna vožnja.

Mrak

Po material v tuje hiše

Ker se je pripravljal na gradnjo hiše, materiala pa v trgovinah ni ravno na pretek, ga je Roman Ž. zbiral kar po nedograjenih hišah

Kranj — Samo v Kranju bodo kriminalisti Uprave za notranje zadeve Kranj osumili 25-letnega Romana Ž. 40 kaznivih dejanj, ovadbe za 11 kaznivih dejanj pa pišejo tudi v Ljubljani ter 5 v Krškem, kjer so mu tudi prišli na sled.

Pri hišni preiskavi so namreč kriminalisti našli pravo skladišče gradbenega materiala in drugih predmetov, za katere ni bilo mogoče dokazati z računi, da so bili kupljeni z denarjem Romana Ž. Ker namerava graditi hišo, ima tudi že gradbeno parcelo, se je domislil, da bi bilo dobro nekaj gradbenega materiala zbrati kar iz že dograjenih ali napol dograjenih hiš. Obiskoval jih je ponoči. Tako je konec marca lani na Smledniški cesti v Kranju vlomil skozi garažo v novo hišo ter naložil na prikolico 50 kv. metrov lamelnega parketa, varilni aparat, mešalno baterijo ter še nekaj drugih predmetov ter jih odpeljal k sebi na dom. Večino teh predmetov v vrednosti 60.000 din so kasneje pri njem našli in jih vrnili oškodovancem.

Vendar se pri nabiranju materiala za bodočo hišo ni držal le kranjskega področja. Tako je v začetku aprila vstopil v nedograjeno hišo v Seničnem pri Tržiču in poleg talne plute in nekaterih drugih predmetov našel še 50-litrski sod vina, ga prav tako uskladiščil doma, kjer so ga, seveda načetega, kasneje tudi našli.

Približno v istem času je obiskal tudi novo hišo v Križah, kjer je nabral kar za 75.000 din raznih strojev, motorno žago, električno žago, brusilni stroj in druge predmete. V Križe se je vrni tudi v začetku julija lani, ko je nepovabljen stopil v že opremljeno stanovanjsko hišo ter v svoj avto naložil barvni televizor in tranzistor znamke Grundig, doložil je še telečjo kožo. Predmete so našli pri njem doma in jih že vrnili oškodovancu.

Le s polivinilom zakrito okno nad vetrolovom že dograjene hiše v Sp. Besnici je bilo dovolj velika odprtina, da je zlezel v hišo v začetku aprila lani in našel še originalno zapakirane kose pohištva za dnevno sobo. Čeprav svoje hiše še nima dograjene do tiste stopnje, ko bi jo bilo treba opremljati s pohištvom, pa je očitno menil, da bo prej ali slej prišlo prav, in je naložil 11 kosov pohištva, dodal še strešno okno pural ter vse to, v skupni vrednosti 55.000 din, odpeljal k sebi na dom. Oškodovanec je pohištvo kasneje dobil nazaj.

Takšno že domala grosistično zbiranje materiala po dograjenih in nedograjenih hišah, ki pred nepoštenimi obiskovalci očitno niso dovolj zavarovane, se je vsaj za Romana Ž. nehalo, saj je zanj odrejen pripor.

L. M.

Komandirji Postaj milice na Gorenjskem o prometni varnosti

Vrsta neustreznih prometnih rešitev

Previdna, počasna vožnja in spoštljiv odnos do prometnih predpisov so porok za varnost v prometu, veliko pa k temu pripomorejo tudi razumno speljana cesta, pregledna križišča, urejena signalizacija, pločniki in kolesarske steze — Kranjska prometna ureditev žal ni dorasla sodobnim urbanističnim rešitvam

Kranj — O tem smo se pogovarjali z **Golubom Čovićem**, pomočnikom komandirja kranjske postaje milice in hkrati predsednikom za varnost prometa pri občinskem svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Po dolgoletnem delu na področju prometne problematike so mu domače vse značilnosti in slabosti prometne ureditve občine in mesta. Prav o slednjih je izčrpneje spregovoril.

»Neprimerna komunalna urejenost prometa pogosto ovira prometno varnost. Naj začnem pri kranjski avtobusni postaji, ki je že dolgo ena črnih točk. Na tem neprimernem, vse tesnejšem prostoru se dnevno zvrsti domala 900 avtobusov in 300 taksijev, mimo pa vsak dan hodijo krajani Zlatega polja proti središču mesta. Njim je sicer namenjen pločnik, vendar ga vselej zasedejo avtobusi, tako da so pešci prisiljeni hoditi po sredi ceste. Da bi postajo nekoliko olajšali, je bil sprejet odlok o taxi službi, ki naj se odtod preseli na druge prometne točke: Primskovo, Planino, Zlato polje, k Vodovodnem stolpu ... O žgoči problematiki prometa prek postaje smo govorili tudi na svetu za preventivo, kjer smo predlagali, naj se preseli na primernejšo lokacijo. Žal je posredi dinar ...

Precej je obremenjana tudi cesta, ki vodi od Gregorčičeve v smeri Maistrovega trga proti središču mesta. Tu bi potrebovali pločnike in kolesarske steze, saj so oboji udeleženci v prometu zaradi parkiranih vozil odrinjeni na cesto (na primer za Globusom), zlasti še pozimi, ko jim naplužen sneg odvzame še tistih nekaj centimetrov na robu ceste.

Golub Čović, pomočnik komandirja Postaje milice v Kranju

Tudi Maistrov trg je svojevrstna prometna točka. Ravno zdaj tam prenavljajo neko stavbo, zaradi česar smo morali promet zasilno speljati v ovinku mimo nje. Pešcem, vozilom, dostavi in še komu smo s tem otežili promet, a s tem se bomo morali do maja kar sprijazniti. Le ob okrepljenih prometnih patruljah upamo na varnejši promet. Podobne težave imamo tudi s Prešernovo cesto.

Žulijo nas tudi parkirišča, ki ne zadoščajo naraščajočemu prometu skozi Kranj. Pred vsemi trgovinami tudi ni dovolj prostora za dostavo, saj ji ne kljubujejo le vsepovsod parkirana vozila, temveč tudi gost promet mimo trgovin.

Če gremo malce ven iz Kranja, zadenemo ob problem ceste na Orehek in Drulovko. Ljudje so še vedno vajeni voženj po starem (po lokalnih cestah) in jih ni moč preusmeriti na novo cesto, ki teče z Labor. Za ‚legalni' priključek z glavne ceste Kranj—Ljubljana bi kajpak potrebovali kup denarja.«

Kako pa so prestale preizkušnjo najnovejše prometne rešitve (na primer Delavski most)?

»Z Delavskim mostom smo precej razbremenili promet skozi mesto in po obvoznici, kar je opazno zlasti ob konicah. Žal pa smo se ušteli pri povezavi mostu z regionalno cesto Kranj—Brnik, ki je vsa ovinkasta, polna prehodov ... V dveh letih naj bi šibke točke nekoliko zgladili. Pri nekaterih smo že začeli. Cesta Jake Platiše je imela dva otoka v nivojskih križiščih, prometni pasovi pa so bili razvrščeni tako, da je bil notranji speljan direktno na otok. Voznike je to motilo, bilo je tudi nekaj nezgod. Signalizacija ni pomagala, zato smo hoteli cestišče zožiti na en sam pas, slednjič pa smo otoka odstranili. Pri izteku te ceste na Cesto talcev je oster ovinek, za njim pa še nekaj nič manj blagih. Kako jih bomo zgladili, da bo promet bolj tekoč, zdaj še ne vemo.

Širok otok z zelenico je tudi na Cesti talcev. Cesto bomo še letos zarisali naravnost, otoku se bomo odpovedali, postavili pa parkirišče za blizu 100 vozil. Skrbi nas še eno križišče: tisto pri trgovini živil na Planini. Ljudje so kjub novemu prometnemu režimu (pasovom za razvrščanje v križišču) še vedno vajeni parkirati na cesti.«

Kako je poskrbljeno za pešce?

»Slabo. Omenil sem že nekaj točk, kjer so pešci zaradi pomanjkanja pločnikov zavzeli kar cesto. Takih primerov je še veliko, kar je nevarno zlasti za otroke, šolarje. Le en primer: otroke s Planine, ki hodijo v šolo na Primskovo, smo želeli z Ručigajeve ulice preusmeriti na Oprešnikovo in Luznarjevo, ki sta manj prometni in imata pločnike. Toda to ni obveljalo.«

Kaj pa promet skozi stari del mesta, se mu ob vseh obvoznicah morda kmalu obeta prometna zapora?

»Čeprav smo že razmišljali o delni in popolni zapori, je stvar še negotova. Predlagali smo, naj bi se s problemom ukvarjal poseben strokovni komite, ki bi ga dodobra proučil, nato pa o njem odločal izvršni svet.«

Kako bi strnili razmišljanja o prometu mesta Kranja?

»Samo če bi imeli veliko vrečo denarja in kopico strokovnjakov, bi bili kos prometu. Voznikom pa bi svetoval več previdnosti, da bi bilo manj nesreč s posledicami, ki jih že več ne obvladajo zdravniki in zavarovalnica.«

D. Z. Žlebir

industrija konfekcije · zagreb

Išče poslovni prostor za odprtje konfekcijske prodajalne v Kranju.

Velikost prodajnega prostora bi naj bila cca. 50—120 m², po možnosti v ožjem centru mesta in z uporabo telefona.

Vzamemo v najem ali kupimo.

Ponudbe poslati na naslov:

NIK — ZAGREB, OOUR MALOPRODAJA, 41000 ZAGREB, Radnička cesta Đure Đakovića 42.

NIK *konfekcija — garancija kvalitete*

„Intereuropa"
KOPER

Komisija za delovne zadeve filiale JESENICE TOZD Kontinentalna špedicija objavlja dela in naloge

OPERATIVNO KOMERCIALNEGA VODJE FILIALE JESENICE

Pogoji za opravljanje dela in nalog:
— visoka, višja ali srednješolska izobrazba ekonomske, komercialne, pomorske, transportne, upravno-pravne ali sorodne smeri,
— strokovna praksa, 2 leti za visokošolsko izobrazbo oziroma 5 let za višješolsko ali srednješolsko izobrazbo,
— znanje enega svetovnega jezika,
— poskusno delo 2 meseca.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Intereuropa — filiala Jesenice, Maršala Tita 1, Jesenice v 8 dneh po objavi oglasa. Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 15 dni po preteku roka prijav. Možnosti za stanovanja ni.

LTH **SOZD LTH — DO Tovarna hladilnih naprav Škofja Loka**

objavlja naslednja prosta dela in naloge

1. **vodje zunanje trgovine**
2. **vodje izvoza**
3. **strugarja (več delavcev)**
4. **ključavničarja (več delavcev)**
5. **kuharice**

Kandidati morajo za opravljanje objavljenih del in nalog izpolnjevati naslednje pogoje:

pod 1. — da imajo visoko izobrazbo ekonomske, tehnične ali pravne smeri in 5 let uspešne prakse v zunanji trgovini,
— da imajo zunanje trgovinsko registracijo,
— da aktivno obvladajo angleški ali nemški jezik in pasivno en jezik iz druge jezikovne skupine,
— da imajo vozniško dovoljenje B kategorije,
pod 2. — da imajo visoko izobrazbo ekonomske, tehnične ali pravne smeri in 4 leta uspešne prakse v zunanji trgovini,
— da imajo zunanje trgovinsko registracijo,
— da aktivno obvladajo angleški ali nemški jezik in pasivno en jezik iz druge jezikovne skupine,
— da imajo vozniško dovoljenje B kategorije
pod 3. — da imajo dokončano poklicno šolo
pod 4. — da imajo dokončano poklicno šolo
pod 5. — da imajo dokončano poklicno šolo

Prijave z ustreznimi dokazili sprejema kadrovsko socialna služba DO THN Škofja Loka, Kidričeva 66 in sicer 8 dni po objavi.

Obrtno gradbeno podjetje GRAD BLED

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

KV KUHARICE

Pogoji:
— dokončana poklicna šola navedene smeri,
— delovne izkušnje zaželjene

Kandidati naj oddajo prijave z dokazili v roku 15 dni po objavi oglasa na naslov Obrtno gradbeno podjetje GRAD BLED, Grajska 44.

VEZENINE
Tovarna čipk, vezenin in konfekcije BLED, n. sol. o. DS Skupne službe

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja naslednja dela in naloge:

I. ANALITIKA PLANA IN OD
— za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

II. VODJE RAČUNOVODSTVA
— za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Pogoji:
pod 1. — višja šola,
— ekonomist,
— 3 leta na finančnih, tehničnih in komercialnih delovnih mestih
pod 2. — višja šola,
— ekonomist,
— 3 leta v finančni službi

Prijave na zgoraj navedena dela in naloge sprejema kadrovsko splošni sektor delovne organizacije in sicer 8 dni od dneva objave.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po opravljeni izbiri.

TOKOS TRŽIČ p. o.
tržiška tovarna kos in srpov - tržič

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

— **VODJE ODDELKA ŠTANCARIJE IN MONTAŽE**
— **OBRATNEGA ELEKTRIKARJA**

Pogoji za vodje oddelka štancarije in montaže
— srednja strokovna izobrazba strojne smeri ali delovodska šola
— 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih,
— sposobnost vodenja in organiziranja dela v oddelku

Pogoji za obratnega elektrikarja
— KV obratni električar,
— 1 leto delovnih izkušenj na enakih delih in nalogah,
— zaželjeno stanovanje v bližini DO

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Razpis velja do zasedbe del in nalog.

Prijave pošljite na naslov: Tokos Tržič, Cankarjeva 9, Komisija za delovna razmerja.

DOM UPOKOJENCEV KRANJ p. o.
Cesta 1. maja 59

Komisija za delovna razmerja in osebne dohodke objavlja zaradi povečanja obsega dela naslednja prosta dela in naloge:

1. V ZDRAVSTVENO-NEGOVALNI ENOTI:
a) več negovalk za nedoločen čas in določen čas
b) dve strežnici — sobarici za nedoločen čas
Pogoji:
pod a) — srednja medicinska šola — usmeritev negovalec ali nepopolna srednja šola ustrezne smeri. Posebni pogoj dela je troizmensko delo in nočno delo
pod b) — dokončana osnovna šola

2. V KUHINJI
a) KV — kuhar-ica za nedoločen čas
b) dve kuhinjski pomočnici (PK kuhar-ica) za nedoločen čas
c) dve delavki — pomivalki za nedoločen čas
Pogoji:
pod a) — gostinska šola — smer kuhar — praksa zaželjena
pod b) — teoretična in praktična usposobljenost za navedeno delo
pod c) — dokončana osnovna šola, delo je dvoizmensko

3. V TEHNIČNI ENOTI
a) perice — likarice za nedoločen čas
Pogoj: — dokončana osnovna šola, delovne izkušnje zaželjene

Za vsa dela je zahtevana poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja sposobnost in veselje do dela s starostniki. Stanovanj dom nima. Osebni dohodki so po pravilniku.
Pismene prijave z opisom dosedanje zaposlitve in dokumenti o izobrazbi naj kandidati vložijo v 15 dneh po objavi na naslov:
Dom upokojencev Kranj, p. o. Cesta 1. maja 59.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po sprejemu prijav.

---

domplan
DO DOMPLAN KRANJ **Kranj, JLA 14**

Delavski svet razpisuje dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili

ZA VODENJE STANOVANJSKEGA ODDELKA

Za delavca s posebnimi pooblastili je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih izpolnjuje še naslednje pogoje:
— da ima visoko ali višjo šolo gradbene, pravne ali upravne smeri,
— da ima 4 oziroma 5 let delovnih izkušenj na področju stanovanjskega gospodarstva,
— da ima organizacijsko vodstvene sposobnosti in družbeno politične ter moralno etične kvalitete

Dela in naloge se razpisujejo za 4 leta.

Prijave s potrebnimi dokazili naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi razpisa na gornji naslov. Podatke o delu in delovnih pogojih dobe kandidati v splošnem oddelku DO Domplan.

Kandidati bodo pismeno obveščeni v 10 dneh po opravljeni izbiri.

KULTURNA SKUPNOST KRANJ

Objava prispelih vlog za podelitev Prešernovih nagrad Gorenjske za leto 1982

Žirija za podeljevanje Prešernovih nagrad Gorenjske je v skladu z 10. členom Samoupravnega sporazuma o Prešernovih nagradah Gorenjske z razpisom v Glasu obvestila o načinu in roku vložitve predlogov vse, ki so po 11. členu istega sporazuma upravičeni predlagati kandidate za to nagrado.

Žirija je do roka prejela naslednje predloge za podelitev Prešernovih nagrad Gorenjske:
pevka Zlata Ognjanovič-Gašperšič za poustvarjalno delo na glasbenem področju, Alojz Ajdič za uspelo glasbeno stvaritev »Taborišče Ravensbrück«, prevajalec Viktor Jesenik za prevod Poezij dr. F. Prešerna v francoščino, kipar Tone Log-gonder za retrospektivno razstavo ob 50-letnici in deset javnih spomenikov, slikar Berko za stvaritve na likovnem področju in slikarka Alenka Kham-Pičman za prizadevanja na vseh področjih likovnega izražanja.

MALI OGLASI telefon 27-960

PRODAM

Prodam več PRAŠIČEV, težkih od 30 do 170 kg. Posavec 16, Podnart 12898

Prodam večje in manjše PRAŠIČKE. Log 9, Škofja Loka 578

Ugodno prodam globok in športni OTROŠKI VOZIČEK ter okroglo STAJICO. Sodja, Radovljica, Gorenjska 33/B 465

Prodam 200 NESNIC, starih 4 in 5 mesecev. Visoko 41, Šenčur (Zormanov mlin) 472

Prodam FIŽOL, 100 din za kg. Telefon 061-612-253 658

Prodam SENO, Valburga 58, telefon 061-627-079 659

Ugodno prodam 10 kg 50 in 60 odstotnega CINA. Naslov v oglasnem oddelku. 660

Prodam VARILNI APARAT 200 A. Merlak, Koroška c. 39, Kranj 661

Prodam TELETA in DESKE 25—50. Krč, Primskovo, Kurirska pot 11 662

Prodam zakonsko SPALNICO, 4-delno kuhinjsko »KREDENCO«, MIZO in POSTELJO. Ogled vsak dan od 17. do 19. ure. Alojzija Retelj, Grmičeva 6, Kranj 663

Prodam popolnoma nov prenosni TELEVIZOR, za 1000 din ceneje, in moške ČEVLJE št. 41. Golniška 16, Kranj, pritličje 664

Prodam dva ŠIVALNA STROJA, znamke dürkopp, za izdelovanje gumbnic in šivanje gumbov, primerna za obrt. Hrastje 205, Kranj 665

Prodam SENO. Stagne 11, Zasip pri Bledu 666

Prodam 3 kW električni RADIATOR. Jože Plemelj, Brezje 19/B na Gorenjskem 667

Prodam PLAŠČ in obleko za nosečnice, št. 42. Hafner, Seljakovo naselje 33, Kranj 668

Prodam 3 kW termoakumulacijsko PEČ. Informacije vsak dan po 18. uri po tel. 62-920 669

Prodam cevni gradbeni ODER, 350 kv. m. Godnov, Potarje 5, Tržič 692

Prodam 500 kg krmilne REPE. Poženik 11, Cerklje 693

Prodam DRVA v »klaftrah«. Lahovče 21, Cerklje 694

Poceni prodam črnobel TELEVIZOR in nekaj KABLA PGP 4×4. Telefon 21-925 695

Poceni prodam avtoradio KASETOFON neckerman in KLJUKO za vleko za golfa. Kličite po tel. 064-22-080 (Gaber) 696

Prodam 2 kub. m hrastovih PLOHOV 5 cm. Vida Dolenc, Zg. Senica 32, Medvode 701

Prodam novo nerabljeno PLINSKO PEČ v garanciji, z notranjim izgorevanjem s priključkom na dimnik. Stane Kolman, Zgoša 40, Begunje 704

Prodam HLADILNIK gorenje. Informacije tel. 25-958 od 9. do 12. ure. 706

KUPIM

Kupim zadnji del traktorja zetor 25 ali ga prodam, stroj po generalni. Praprotna polica 10, Cerklje 697

Kupim brejo KRAVO ali TELICO. Alojz Mertelj, Belca 30, Mojstrana 670

Kupim TELICO, staro od 1–2 leti, Jeglič, Podbrezje 86. 708

VOZILA

Prodam ZASTAVO 101, staro pet let. Trojarjeva 11/B, Stražišče, Kranj 506

Prodam tovorni avto FIAT 110 NC, 7,5 t. Kranj, Ješetova 10 507

Poceni prodam ZASTAVO 101 M, letnik december 1980. Trstenik 33, Golnik 606

Prodam FIAT 126-P, letnik 1979, zaradi služenja vojaškega roka. Ogled ves dan. Trata 28, Škofja Loka 671

Prodam PRIKOLICO, nosilnost 500 kg, 150×100×30 cm. Telefon 064-61-218 672

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1978 in novo tovorno PRIKOLICO za osebni avto. Telefon 26-959 673

Prodam ZAPOROŽCA v nevoznem stanju. Informacije vsak dan od 14. do 16. ure. Janez Kokalj, C. v Vintgar 8, Bled 674

Prodam MOTOR MZ 250 TS. Merlak, Koroška c. 39, Kranj 675

Kupim zadnji del KAROSERIJE Z-101 mediteran. Telefon 49-005 676

Prodam VW 1303 J, letnik 1976, dobro ohranjen. Zali rovt 8, Tržič 677

CITROEN GS 1220, letnik 1976, dobro ohranjen, prodam. Telefon 22-221 — int. 33-58 do 14. ure 678

AUDI 80, letnik 1974, 90.000 km, poraba 8 l, dobro ohranjen in obnovljen, prodam. Janez Potočnik, Lesce, Na Trati 33 679

Poceni prodam VW 1200, starejši letnik, registriran, vozen, celega ali po delih; ZASTAVO 750, po delih, motor in menjalnik odlična ter MOPED colibri T 12. Hafner, Seljakovo naselje 33, Kranj 680

Prodam avto ZASTAVA 750 S, letnik 1978, dobro ohranjen. Informacije in ogled vsak dan po 16. uri po telefonu 064-27-111 698

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1973, registrirano do oktobra 1983. Osterman, Šiškovo naselje 30, Kranj, Stražišče, vsak dan od 12. do 16. ure 699

Prodam FIAT 126-P, letnik 1977, registriran do januarja 1984, Dobro ohranjen. Alojz Praprotnik, Ljubno 6, Podnart 700

STANOVANJA

Dekle sprejmem na stanovanje v Kranju. Bertoncljeva 16, Kranj 535

V okolici Škofje Loke vzamem v najem GARSONJERO ali enosobno STANOVANJE. Ponudbe pod: Dober plačnik 643

Mlad par vzame v najem STANOVANJE v Škofji Loki ali bližnji okolici (najraje garsonjero ali enosobno stanovanje). Ponudbe pod: Poštena 644

V Kranju oddam ogrevano SOBO ženskam. Naslov v oglasnem oddelku. 681

V najem vzamem enosobno STANOVANJE v Kranju. Ponudbe pod: Mlada zakonca 682

Na stanovanje vzamem mlajšo upokojenko za pomoč v gospodinjstvu in dela na manjši kmetiji. Naslov v oglasnem oddelku. 683

Urejena intelektualka išče sobo ali garsonjero v Kranju. Informacije telefon 27-960 do 14. ure. 705

POSESTI

V Kranju ali bližnji okolici kupim starejšo enodružinsko HIŠO. Tel. 23-093 684

Najboljšemu ponudniku prodam GARAŽO v tripleksu v Šorlijevi ulici v Kranju. Ponudbe na Glas pod Šifro: Tripleks 685

Prodam ali zamenjam novo HIŠO v okolici Kranja za štiri ali trosobno STANOVANJE. Šifra: Gorenjska 686

V Škofji Loki prodam tri POSLOVNE PROSTORE (dva 60 kv. m in enega 120 kv. m), primerno za mirno obrt, trgovino, pisarne. Prostori so urejeni. Ponudbe pod: Dogovor 687

ZAPOSLITVE

Zaposlim KV SLIKOPLESKARJA z 10 let delovnih izkušenj. Neto OD 100.— din na uro. Alma Kočnik, Pot na Jošta 8, Kranj 647

Zaposlim VKV SLIKOPLESKARJA za vodenje skupine. OD po dogovoru. Ponudbe oddajte pod šifro: Skupinovodja 648

OBRTNIK gradbene stroke sprejme v redno delovno razmerje dva mlada DELAVCA, pogoj nepopolna osnovna šola, nudim možnost priučitve in dober zaslužek. Oglasite so pod šifro: Gradbeništvo 544

Iščem HONORARNO DELO. Naslov v oglasnem oddelku. 688

Sprejmem DELAVCA honorarno. Naslov v oglasnem oddelku. 689

Sprejmem dva krepka upokojenca za popoldansko delo v Stražišču. Ponudbe pod: Takoj 702

OBVESTILA

KOMPLETNE NAČRTE za vse vrste gradenj lahko naročite po tel. 061-322-502 ali 061-321-809 477

OSTALO

Ker nimam prič izjavljam, da so besede, ki sem jih izrekla Milki Vrtačnik, Visoko 28, Šenčur, neresnične in se ji zahvaljujem za odstop od tožbe. Ana Gjuran, Tenetiše 44, Golnik. 690

Imam proste kapacitete na ekscentrični stiskalnici, 40 ton. Telefon 064-83-295 703

V Škofji Loki ali bližnji okolici iščem PROSTOR od 25 do 30 kv. m, za mirno obrt. Ponudbe pod šifro: Po pogodbi 691

IZGUBLJENO

Izgubil sem rezervno kolo od OM tovornjaka 1,5 t v Kranju. Najditelja prosim, naj proti nagradi vrne. Juvan, Olševek 27, Preddvor. 707

Izgubil sem šop KLJUČEV (Kranj oz. Preddvor). Najditelj naj se oglasi na tel. 45-026.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

MARIJE VELUŠČEK

roj. VUGA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ji v življenju storili kaj dobrega, vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo dr. Černetu za zdravniško pomoč, patru Urbanu za duhovno tolažbo in pogrebni obred, tov. Micki Katrašnik in vsem sosedom za nesebično pomoč ter pevskemu zboru iz Podnarta.

VSI NJENI

Brezje, Radovljica, Kranj, 15. januarja 1983

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sporočamo žalostno vest, da nas je v cvetu mladosti, zapustil naš ljubljeni sin, brat in stric

RUDI GÖTZ ml.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 26. januarja 1983, ob 15.30 na kranjskem pokopališču.

Do pogreba leži v mrliški vežici na kranjskem pokopališču.

ŽALUJOČI: mami, oče, sestra Mojca z družino, brat Jure, sestra Mateja in drugo sorodstvo

Kranj, 24. januarja 1983

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, pradeda in strica

FRANCA KOKALJA

p. d. Škofčevega ata iz Letenc

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in za lepo in številno spremstvo k večnemu počitku. Zahvaljujemo se tudi č. g. župniku za tolažilne besede in pogrebni obred. Lepa hvala pevcem iz Naklega za žalostinke. Zahvaljujemo se tudi delovnim organizacijam in sodelavcem Iskra — Labore, KOGP in KŽK — Mesnica Kranj

VSEM IN VSAKEMU POSEBEJ, ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI: žena Ančka, hčerka Angelca, sinovi Marjan, Nace in Franci z družinami v imenu vsega sorodstva

Letence, Naklo, 21. januarja 1983

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec iz sektorja za kakovost in zanesljivost

JANEZ ŽUPAN

roj. 1945

Od njega se bomo poslovili v sredo, 26. januarja 1983, ob 15. uri, na pokopališču v Kranju.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA SAVA KRANJ

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za nesebično požrtvovalnost Stanetu in Julki POVŠNAR, ki sta mi pomagala pri reševanju mojega moža FILIPA.

ŽENA METKA POVŠNAR, Sp. Kokra 9, Preddvor

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je po dolgi bolezni zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

TEREZIJA GLOBAVS st.

roj. OBERČ

šivilja s Kokrice, Dežmanova 8

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, ki ste nam v težkih dneh pomagali, posebno družini Zibelnik, nadalje smo dolžni zahvalo dr. Mlinariču in zdravniškemu osebju internega oddelka 600 na Golniku. Iskrena hvala župniku za opravljen obred, pevcem iz Kranja in vsem, ki ste darovali vence in cvetje in jo pospremili na zadnji poti.

ŽALUJOČI: sin Rudi z družino, hčerka Rozka z družino, sestra Marija ter drugo sorodstvo

Kokrica, 14. januarja 1983

MONTAŽA IN PRIPRAVA SMUČI
ANDOLŠEK, 64000 KRANJ, YU
OPREŠNIKOVA 13,
TEL.: (064) 26-402

Slabosti v prijavno odjavni službi

Kranjska gora — Pred mednarodnim tekmovanjem za svetovni pokal v alpskem smučanju, ki bo konec tedna v Kranjski gori, so minuli konec tedna delavci Uprave za notranje zadeve Gorenjske skupaj z delavci občinskih oddelkov za notranje zadeve izvedli akcijo. Preverjali so, kako v hotelih in pri zasebnikih deluje prijavno odjavna služba, kako spoštujejo javni red in mir ter odloke o prepovedi točenja alkohola mladoletnikom. Ugotovili so, da Kranjska gora v nobenem teh pogledov ni neoporečna. V hotelih je prijavno odjavna služba sicer v redu, toda v počitniških hišicah in v zasebnem sektorju je porazna. 42 kršiteljev so zato predlagali v postopek sodnikom za prekrške, 21 milejših kršiteljev pa zgolj opozorili. 8 je bilo kršiteljev zakona o osebni izkaznici, 2 odgovorni osebi pa so kaznovali, ker sta točili alkohol mladoletnikom.

Požari

ZGOREL AVTO

V nedeljo, 23. januarja, je Marjan Čater iz Kranja varil pod svojega avtomobila, pri tem pa povzročil požar. V avtu je namreč imel v plastični posodi 3 litre bencina. Pri varjenju je posodo prežgal in bencin se je vnel. Ogenj je v celoti uničil »fičkovo« karoserijo, v avtu pa so zgorele tudi poslovne knjige za obrtno dejavnost, ki jo opravlja Čaterjev brat. Škoda znaša 15.000 dinarjev.

NEPRIMERNO GRAJEN DIMNIK

Istega dne je prišlo do požara v stanovanjski hiši Marije Stare na Jesenicah, in sicer zaradi neprimerno grajenega dimnika centralne peči, ki sega do lesenega poda. Slednji se je vnel, ogenj pa se je razširil na pohištvo. Požar je napravil za kakih 80.000 dinarjev gmotne škode.

POŽAR PRI ŽGANJEKUHI

Tončka Bertoncelj iz Podblice je v soboto, 22. januarja kuhala žganje v kotlu, ki ga ima postavljenega v drvarnici tik ob stanovanjski hiši. Dimna cev je speljana skozi leseno steno drvarnice, koleno dimne cevi pa prosto sloni na deskah odprtine. Sklepajo, da se je pri kurjenju cev močno segrela, tako da je stena začela goreti. Drvarnica je pogorela do tal, ogenj pa se ni širil naprej, ker so ga prej zadušili kranjski poklicni gasilci. Škoda znaša 25.000 dinarjev.

VETER RAZNESEL POŽAR

Delavci škofjeloškega gozdnega gospodarstva so minuli petek trebili travnike pod vrhom hriba Hrastnika nad vasjo Bukovica. Delavec Ilija Marković je po kosilu prižgal cigareto. Zaradi vetra se je sklonil, da bi laže prižgal, pri tem pa je zažgal suho travo. Veter je ogenj razpihal in ga raznesel po travniku. Pogorel je kak hektar suhe trave in podrasti. Delavci zaradi vetra niso mogli gasiti, šele okoliški gasilci so uspeli zadušiti ogenj. Gmotno škodo cenijo na 50.000 dinarjev.

NESREČE

PEŠEC UMRL

Ljubljno — Na Ljubnem polju se je v petek, 21. januarja, zgodila prometna nesreča, v kateri je na kraju nesreče umrl pešec Franc Selinšek, star 18 let, doma iz Kranja. Slednji je hodil po sredi ceste z dvignjeno roko in iztegnjenim palcem, kakor da hoče ustaviti avtomobil. Od viadukta Ljubno je pripeljal voznik avtomobila avstrijske registracije Mustafa Delić, pred njim pa je vozil Matko Grašič. Ko je Delić slednjega prehiteval, zaradi zasenčenih luči ni opazil pešca, ki je tedaj prečkal cesto. Zbil ga je po cesti, pri čemer je bil pešec tako hudo ranjen, da je na kraju nesreče umrl.

TRČIL V OGRAJO NA MOSTU

Gozd Martuljk — Istega dne se je zgodila nesreča v Gozdu Martuljku. Italijanski državljan, 50-letni Erico Toniutti iz Trbiža, je z brezglavo hitrostjo pripeljal na most, ki vodi čez Savo, in se zaletel v ograjo. V trčenju je utrpel težje telesne poškodbe. Odpeljali so ga v jeseniško bolnišnico.

D. Ž.

Nova Iskrina tovarna

Osnova za hitrejši razvoj

V Stegnah pri Ljubljani so odprli novo tovarno mikrolektronike, ki je osnova za nadaljnji razvoj telematike, elektrooptike, računalništva in druge elektronike — Slavnostni govornik je bil France Popit

V petek dopoldne so v Stegnah pri Ljubljani odprli novo Iskrino tovarno za proizvodnjo mikroelektronike in procesiranje mikroelektronskih vezij. Slovesnosti ob predaji te pomembne Iskrine tovarne namenu so se udeležili najuglednejši predstavniki Slovenije, med njimi Janez Zemljarič, Marjan Orožen in France Popit, ki je bil slavnostni govornik.

»Proizvodne in razvojne zmogljivosti, ki jih danes odpiramo,« je poudaril France Popit, »so izrednega pomena za naše gospodarstvo, ker dajejo osnovo za njegovo prestrukturiranje in tudi sicer za kakovostno spreminjanje načinov gospodarjenja in upravljanja proizvodnih procesov. Brez razvoja mikroelektronike, si ni možno zamišljati razvoja elektronike, ki omogoča nesluten in skokovit napredek pri uvajanju sodobnih tehnoloških rešitev in povečanju produktivnosti dela. Zato ostaja mikroelektronika osnova in pogoj za še hitrejši razvoj Iskre kot celote, predvsem pa za področje telekomunikacij, računalništva, elektrooptike, kibernetike, robotike in drugih. Vaša odločitev, da greste v razvoj mikroelektronike, je bila ne samo pogumna, temveč tudi pravilna, čeprav so bili in so še dvomi ali nam je to potrebno, ali ni ceneje te izdelke kupovati na tujem. Prav podcenjevanje domačega znanja in navidezno ceneno kupovanje tujih licenc in tehnologij v tujini nas je med drugim pripeljalo v sedanje gospodarske težave, v samozadostno zapiranje, v stagnacijo produktivnosti, v nezmožnost učinkovitega prodora na tuje trge.

Že v dosedanjem razvoju mikroelektronike ste v Iskri dokazali, da znate delati, da v vaši tehnologiji držite korak z razvojem v svetu. Za vezja, ki ste jih razvili, ste dobili priznanja doma in v tujini. Tega ne bi dosegli, če razvoja mikroelektronike ne bi gradili na domačem znanju in ustvarjalnosti delavcev in strokovnjakov ob še nujnem sodelovanju s tujim partnerjem. Dolgoletno sodelovanje Iskre in fakultete za elektrotehniko v Ljubljani je lahko zgled pravega sodelovanja med industrijo in univerzo.

Naloge ekonomske stabilizacije ne smejo biti kampanjske. Nasprotno, te naloge morajo postati način našega dela in življenja. Ustvariti moramo enotnost pogledov, da težav ne bomo rešili z administrativnimi ukrepi, dasiravno so tudi ti potrebni, ampak le toliko, kolikor prispevajo k utrjevanju in razvoju sistema socialističnega samoupravljanja in izhajajo iz teh osnov. Ne smemo podlegati prakticizmu in pragmatizmu. Ne moremo biti gospodarsko učinkoviti, ne da bi odločno razvijali samoupravne produkcijske odnose. Nevarna iluzija je, da je možno lastne potrebe razreševati s prenašanjem odgovornosti na druge, z etatistično centralizacijo odločanja o družbenih sredstvih. Za socialistična samoupravna stališča se moramo boriti na tistih tisočih mestih, kjer se vsakodnevno odloča o tem ali se bo gospodarske in družbene probleme razreševalo na stare načine ali na način, ki krepi položaj delavca v temeljni organizaciji združenega dela in v družbi. To je bistveni pogoj za to, da bomo dolgoročno uresničili stabilizacijo. To je na samoupraven način, z demokratizacijo celotnega procesa odločanja in z vključevanjem večina delovnih ljudi in občanov v ustvarjalno delo.«

Obvestilo KŽK Kranj

Zakaj manjka sirov

Kranj — Zaradi slabe oskrbe trgovin z našim sirom gauda obveščamo stranke, da je vzrok temu predvsem slaba kvaliteta proizvodnje, ki je nastala zaradi izredno slabe kvalitete mleka, ki smo ga dobili novembra in decembra 1982. Sir, ki smo ga izdelali pa prav zaradi kvalitete mleka ni dosegel normativov za uporabo. Zato smo ga morali približno 60 ton oddati v predelavo Zdenka — Veliki Zdenci, kjer ga bodo predelali v topljene sire.

Ker pa redna proizvodnja sira iz kvalitetnega mleka od proizvodnje do prodaje traja najmanj 4 tedne, novega sira še ni dovolj v prodajalnah. Pomanjkanje mlečnih izdelkov, predvsem sirov, je večje tudi zato, ker tudi v drugih mlekarnah v Jugoslaviji manjka mleka, zaradi tega pa je tudi proizvodnja sira manjša.

Kdo ga je videl?

Minuli četrtek, 20. januarja, so iz kanjona Kokre v Kranju potegnili moško truplo. Neznanec je zdrsnil po strmem bregu in obležal mrtev na dnu kanjona. Pri sebi ni imel nobenih dokumentov, po katerih bi ga lahko prepoznali, od osebnih predmetov pa je Titanov ključ z rumenim plastičnim obročkom in 200 dinarjev gotovine.

Neznanec je star okrog 25 let, visok 175 centimetrov, vitke postave, ozkega obraza s šiljastim nosom, daljših kostanjevih las, modrih oči, brez posebnih znakov na obrazu ali telesu. Oblečen je v kratke spodnje hlače modre barve s svetlejšim zgornjim robom in napisi jockey, modro platneno srajco številka 43 z dvema žepoma na prsih, rjave žametne hlače z rjavim usnjenim pasom, vetrovko številke 44 modre barve z belimi rokavi, ki se odpenjajo z zadrgo. Pod levim žepom vetrovke je s pisanimi črkami izvezen napis »molub« ali »moluk«. Čez srajco ima rjav volnen pulover z V izrezom. Obut je v športne copate modre barve številke 39, proizvajalca SP Albatros, Sloga Prnjavor.

Kdor bi o neznancu karkoli vedel, naj se oglasi na najbližji postaji milice ali na Upravi za notranje zadeve v Kranju.

Tuja zdravila le po pošti

Pri vseh občinskih zdravstvenih skupnostih imajo odbore za varstvo pravic — Še vedno najbolj problematični bolniški stalež in zdravljenje v zdraviliščih

Jesenice — Pri vseh občinskih zdravstvenih skupnostih so ustanovili odbore za varstvo pravic, ki pa so se racionalno organizirali in redno delali. Lani so člani obravnavali 394 vlog občanov, ki so se pritoževali bodisi zaradi priznanja bolniškega staleža, odobritve zdraviliškega zdravljenja in povračil stroškov zaradi nakupa zdravil v tujini, ortopedstkih pripomočkov, potnih stroškov, stroškov za zdravljenje in nujne zdravniške pomoči. Lani so se precej pritoževali kmetje, zato, da bi jim znižali ali odpisali prispevek za zdravstveno zavarovanje.

Petdeset občanov se nikakor ni strinjalo z odločitvami konzilija zdravnikov, ki jim ni priznal pravice do odsotnosti z dela zaradi bolezni ali nadomestila osebnega dohodka s skrajšanim delovnim časom. Dvanajst občanov, ki jim ta pravica ni bila priznana, je zahtevalo celo varstvo pravic pred sodiščem združenega dela v Kranju.

Še vedno so najbolj problematični izostanki delavcev iz drugih republik. Od vseh vlog so dobili kar 23 vlog delavcev iz drugih republik, ki zelo pogosto zbolijo tik pred koncem dopusta v domačem kraju in si dopust podaljšajo. Le pet med njimi je predložilo dokumentacijo, da so delanezmožni. Ostalih 18 pa jih je predložilo neustrezno medicinsko dokumentacijo ali je sploh ni. Nemalokrat pa so bile navedbe v zdravniških potrdilih naravnost v smešnem protislovju s podano anamnezo občanov. Največ teh je zaposlenih v jeseniški občini, pri Gradisu in pri Gradbincu.

95 občanov, največ upokojencev ali invalidnih upokojencev, je prosilo za priznanje pravice do nujnega zdravljenja v zdraviliščih. 41 vlog so ugodno rešili, ostale pa zavrnili. 62 občanov si je želelo pravice do ortopedskih pripomočkov ali denarno pomoč pri nakupu le-teh. Večinoma so jim ugodili, da so lahko kupili invalidske vozičke, proteze, plastične vrečke, slušne aparate. Obravnavali so tudi prošnje za povrnitev potnih stroškov in 92 prošenj za povrnitev stroškov za zdravila, ki so bila kupljena v tujini.

Precej prošenj je razumljivo prišlo za oprostitev plačila depozita za pot v tujino, po zdravila. Vendar pa morajo občani obvezno plačati depozit, obvezen depozit se ne nanaša le na tiste občane, ki odhajajo na zdravljenje v tujino z napotnico in dovoljenjem pristojnih ustanov. Zares nujna zdravila so potem dobili iz tujine po pošti.

Devet občanov se je zdravilo v tujini: trije otroci z okvaro sluha so se zdravili v tujini in vsem je zdravljenje pomagalo, staršem dveh otrok pa so povrnili stroške operacije na očesni kliniki v Grazu. Delavcu iz Elektrarne Moste so povrnili stroške zdravljenja v Švici, sobarici iz Kranja in prodajalki Elite pa stroške zdravljenja na očesni kliniki. Nujno zdravniško pomoč v tujini je potrebovalo 13 občanov, ki so pomoč potrebovali; večinoma so bile poškodbe med smučanjem, upokojenec z Jesenic je med obiskom v ZDA preživel infarkt, upokojenka iz Radovljice pa je zbolela med obiskom na Koroškem.

Od 78 zavarovancev-kmetov jih je bilo 61 res tako socialno šibkih, da niso mogli poravnati prispevka za zdravstveno zavarovanje. Nasploh pa so lani dobili manj prošenj, več prošenj in vlog je bilo le za priznanje bolniškega staleža in zdravljenja v zdraviliščih.

D. Sedej

Pod Vitrancem tekma bo!

KRANJSKA GORA — Neumorni organizatorji dvaindvajsetega pokala Vitranc v veleslalomu in slalomu, ki šteje za moški svetovni pokal, te dni bijejo bitko za vsako krpo snega. Kljub pičli snežni odeji se dela za sobotno in nedeljsko prireditev nadaljujejo tako zagnano, da ni bojazni, da tekmovanja ne bi bilo.

Vse od sobote naprej na znani FIS progi dela več kot stošestdeset zagnanih smučarjev z Blejske Dobrave, Jesenic, Mojstrane, Kranjska gore in pripadnikov JLA, na pomoč so jim priskočili tudi gasilci Železarne, Kranjske gore, Mojstrane, Podkorena in Jesenice-mesto ter prostovoljci, ki so prišli na smučarijo v Kranjsko goro. Med njimi pa je le malo domačinov, ki imajo sicer veliko povedati o smučariji. Le močna odjuga lahko organizatorjem prepreči, da sobotnega veleslaloma in nedeljskega slaloma ne bo.

Kranjskogorci v teh dneh bijejo pravo bitko s snegom. Vsi se trudijo in delajo zagnano, da skoraj ni bojazni, da Kranjskogorci ne bi dobili bitke s snegom. Vsi ljubitelji smučanja bodo v soboto in nedeljo v obeh tehničnih disciplinah lahko videli vse najboljše smučarje sveta! -dh

GLASOVA ANKETA

Ali je turistom dolgčas

Bled — Zime s tako skopimi snežnimi padavinami in poprečno visokimi temperaturami tudi na Gorenjskem že dolgo ni bilo. To še posebej zaskrbljuje turistične delovne organizacije, ki zaman čakajo začetek obratovanja njihovih žičniških naprav. V nenavaden položaj prav tako postavlja mnoge obiskovalce zimskih turističnih središč, katerih glavni cilj je smučanje.

Da bi zvedeli, kako skrbe za goste ponekod na Gorenjskem, smo se v enem od blejskih hotelov pozanimali o vrstah sedanje ponudbe in turiste poprašali za mnenje o njej.

Franc Jazbec, vodja recepcije v hotelu Park na Bledu: »V našem hotelu, kjer okrog 400 gostov, povečini iz Hrvatske in Srbije, zaseda vse zmogljivosti, imamo nekaj več dela kot druge zime z iskanjem informacij o snežnih razmerah na smučiščih in usmerjanjem gostov nanje. Zaradi njihovega odhajanja na bolj oddaljena smučišča smo podaljšali čas za kosila v hotelu do 16. ure in obenem organizirali možnost prehranjevanja naših gostov na Voglu in Pokljuki. S pomočjo blejske turistično poslovne skupnosti smo za vse turiste z Bleda uredili dva avtobusna prevoza na dan do Bohinja in Pokljuke, prodajamo pa tudi smučarske karte za Vogel.

Za vse goste blejskih hotelov pripravljamo vsako nedeljo v Kazini sprejem, med katerim jih seznanjamo z možnostmi razvedrila teden dni naprej in jim prikažemo kratek film o zanimivostih na Gorenjskem. Razen za smučanje — na Pokljuki imamo organizirano tudi smučarsko šolo — imajo gostje možnost za plavanje in savno v hotelu, drsanje v blejski športni dvorani, vožnjo s čolnom po jezeru in sprehode po okolici. Starejši se razvedrijo ob glasbi in plesu v več prostorih, za otroke pa predvajamo enkrat na teden lutkovne predstave v Kazini in risane filme v blejskem kinu. Vsak petek je tudi družabni večer za smučarje.«

Ester Pavešić, gostja z Reke: »Za teden dni sem prišla v dom delovne organizacije Agro-stroj na Bledu. Tod sem prvič na zimskem dopustu. Ob prihodu naše skupine je bilo še nekaj snega, česar smo bili zelo veseli. Žal je že drugi dan skopnel, zato smo enkrat odšli na smučanje na Pokljuko in enkrat na Vogel. Ker je na smučiščih velika gneča, smo sklenili preostale dni preživeti v dolini.

Če se dolgočasimo? Sploh ne. Sprehajamo se po Bledu, bili smo že na gradu in otoku, čez dan tudi plavamo in se drsamo, zvečer, ko je povsod glasba in ples, pa je sploh živahno. Tako bomo odšli z Bleda kljub neizpolnjenim smučarskim načrtom z lepimi vtisi. Na Bled bom še rada prišla morda tudi poleti.«

Krsto Milošić iz Koprivnice: »Prejšnja leta sem se že smučal v Kranjski gori in na Krvavcu, tokrat pa sem prvič v Bohinju. S hčerko Dunjo bivava teden dni v zasebnem gostišču Rožič. Z drugo bo se hodimo smučat na Vogel, kjer pa več čakamo, kakor pa se smučamo. Zaradi velike gneče moramo tudi bolj zgodaj vstati, da bi bili na Voglu pred prihodom večine smučarjev in tako vsi malo potešili smučarsko vnemo.

Kaj počnemo poleg smučanja? Sprehajamo se po Bohinju. Danes sva s hčerko odšla na Bled, kjer sva se tudi drsala. Prihodnjič, ko bomo prišli na smučanje v Bohinj, se bomo raje nastanili na Voglu. Tako bomo bližje smučišču in bo ostalo več časa za razvedrilo na snegu.«

Besedilo: S. Saje
Slike: F. Perdan

Delček zgodovine mladih

Pri republiški konferenci Zveze socialistične mladine Slovenije je pred kim izšla knjiga »Napredno mladinsko gibanje na Slovenskem« — Posv so jo 11. kongresu slovenske mladine in 40. obletnici ustanovnega kong jugoslovanske protifašistične mladinske organizacije — Zbir besedil o dinskem gibanju od 1919 do 1948

Mladinsko gibanje je vseskozi proučevano v sklopu preostalega zgodovinopisja, zato so publikacije, ki obdelujejo izključno zgodovino mladih, na Slovenskem redke. Lani je na Gorenjskem izšla knjiga »SKOJ na Gorenjskem«, ki je zajela del zgodovine revolucionarnega mladinskega gibanja, tokrat pa Republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije skromno bero dopolnjuje z novo knjigo. »Napredno mladinsko gibanje na Slovenskem« ni nastalo kot rezultat klasičnega proučevanja, temveč so v knjigi zbrani prispevki predlanskega posvetovanja o proučevanju zgodovine SKOJ in naprednega mladinskega gibanja v Sloveniji. Organizatorji posvetovanja so se hoteli dokopati do spoznanja, kako daleč je znanstveno raziskovanje o mladinskem gibanju in kako se ga bodo lotili v prihodnje. K sodelovanju so tokrat povabili zgodovinarje, študente in tudi nekatere pripadnike naprednih mladinskih organizacij iz preteklosti. Slednji so dokumentarno vrednost zbranega zgodovinskega gradiva oplemenitili s svojimi spomini.

Avtorji so zajemali iz obdobja po prvi svetovni vojni, ko je iz trdih družbenih razmer izraslo napredno mladinsko gibanje. V obdobju med obema vojnama, ko v Sloveniji raste revolucija, je avtorje najbolj zanimal SKOJ. Komunistično mladinsko organizacijo obravnavajo z mno zornih kotov: v odnosu na d mladinska gibanja (slednja niso blje raziskana), do drugih napre šil in podobno. Najobsežnejš gradiva je namenjen obravnavi dinskega gibanja med vojno, bri zato, ker se zgodovinopisje tem volucionarnemu obdobju posve posebno skrbjo in ker je v arh najti obilico dokumentarnega gr va tudi o mladinskem gibanju, m tem ko je predvojno (in žal tudi vojno) obdobje manj raziskano je tudi vzrok, da knjiga napre mladinsko gibanje na Slovens zaokrožuje z letnico 1948, in s podrobnejšim orisom povojne gradnje domovine in nastaja mladinskih delovnih brigad.

Knjiga »Napredno mladinsko banje na Slovenskem« je plod p skega dela, saj so se avtorji op pretežno na neurejene arhive manj zanesljive ustne vire. Zato ne obetajo prav bleščeče prihod v proučevanju zgodovine mladi ga gibanja. Prihodnje leto bodo li še eno podobno delo, ki bo se revolucionarno mladinsko dogaj v slovenskih pokrajinah. Tedaj tudi z Gorenjske moč dobiti o nejši zapis o mladini in njenem r lucionarnem življenju na Gor skem, ki bo dopolnil že izdano go »SKOJ na Gorenjskem«.

D. Z. Žleb